

Dato: 12. april 2006,
PLASagsnr.: 298489
Dok.nr.: 1818263**Bilag 3 – Socialudvalget - Budgetforslag 2007 – Redegørelse for ressourceanvendelsen på integrationsområdet**

I forbindelse med vedtagelsen af indkaldelsescirkulæret til budgetforslag 2007, vedtog Økonomiudvalget, at fagudvalgene skal redegøre for udvalgenes ressourceanvendelse på integrationsområdet i budget 2006 og i budgetforslag 2007.

Udmøntning af integrationsindtægterne

Integrationsindtægterne er løbende blevet udmøntet i takt med de stigende indtægter. Udmøntningen er sket dels i budgetterne og dels i en række beslutninger i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget. Integrationsindtægterne er udmøntet på alle budgetområder jf. tabel 1. Udmøntningen på alle budgetområder skyldes det generelle integrationsbehov på alle områder.

Tabel 1 - Fordeling af integrationsindtægterne i ombrudt vedtaget budget 2006 (2006 pl)

Bevillingsområde	Ombrudt vedtaget budget 2006
Børnefamilier med særlige behov	17.397
Voksne med særlige behov	13.328
Stofafhængige	1.203
Handicappede	7.753
Administration	418
I alt	40.099

Integrationsindtægter i budget 2007

På nuværende tidspunkt vides det ikke med sikkerhed hvor mange integrationsindtægter, som Socialudvalget vil modtage i 2007. Af indkaldelsescirkulæret til budgetforslag 2007 fremgår det, at integrationsindtægterne skal samles i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget. Socialudvalget vil efterfølgende få tildelt 72 pct. af Københavns Kommunes samlede integrationsindtægter.

Ved en integrationspulje på 69,8 mill. kr. (som er Økonomiforvaltningens udgangspunkt) vil Socialudvalget modtage 50,3 mill. kr., dvs. 10,2 mill. kr. mere end integrationsindtægterne i budget 2006. Til gengæld skal Socialudvalget afgive 24,6 mill. kr. til finansiering af de faldende integrationsindtægter. Samlet set betyder det, at Socialudvalget skal spare 14,4 mill. kr. på baggrund af de faldende integrationsindtægter.

Ovenstående beregninger er dog under forudsætning af, at integrationspul-

jen bliver på 69,8 mill. kr. som forudsat af Økonomiforvaltningen. Det seneste estimat fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er, at integrationspuljen kun bliver på 59,1 mill. kr. Estimatet fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen betyder, at Socialudvalget kun vil få tildelt 42,5 mill. kr. i integrationsindtægter i 2007, hvormed udvalgets besparelse vedr. de faldende integrationsindtægter bliver 7,8 mill. kr. større end forventet. Socialudvalget forudsætter, at udvalgets ramme friholdes for denne besparelse.

Anvendelse af integrationsindtægterne

Overordnet set kan det konkluderes, at integrationsindtægterne er blevet udmøntet til at imødegå et stigende udgiftspres på de forskellige områder under Socialudvalget, samt til finansiering af besparelser på de forskellige områder.

Integrationsopgaverne i Socialforvaltningen kan ikke forventes at blive reduceret umiddelbart som følge af en reduktion i antallet af flygtninge/indvandrere, hvorfor finansieringen af de faldende integrationsindtægter skal ske ved besparelse på de generelle serviceområder.

I det følgende beskrives udmøntning og anvendelse af integrationsindtægter på de enkelte bevillingsområder.

Børnefamilier med særlige behov

Der er på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov i 2006 afsat 17,4 mill. kr. fra integrationsindtægterne. Midlerne er udmøntet i to omgange:

- I vedtaget budget 2001 på anbringelsesområdet, til at imødegå et stigende behov i gruppen af børn og unge med anden etnisk baggrund.
- Ved beslutning i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget d. 12. september 2001 med henblik på at fastholde den forebyggende indsats. Midlerne er afsat til sikring af aktivitetsniveauet over for børn med særlige vanskelige vilkår, idet et væsentligt udgiftspres på området ellers ville medføre merforbrug.

Midlerne anvendes således de facto til at dække de stigende udgifter til anbringelse og forebyggelse. De stigende udgifter skyldes for en stor dels vedkommende stigende behov i forhold til familier med anden etnisk baggrund end dansk.

Integrationsindsatsen på området knytter sig primært til den generelle indsats i forhold til at hjælpe udsatte familier med anden etnisk baggrund end dansk. Mere specifikt sker integration bl.a. gennem forebyggende foranstaltninger på gadeplan, hvor unge holdes væk fra kriminalitet. Det drejer sig bl.a. om projekterne Gadepulsen, Spydspidsen og Københavnerteamet.

Integrationsopgaverne på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov kan ikke forventes at blive reduceret umiddelbart som følge af en reduktion i antallet af udlændinge indenfor den treårige introduktionsperiode. Det skyldes, at familieforanstaltninger typisk først iværksættes nogle år efter familierne har fået opholdstilladelse, samt at foranstaltningerne ofte er langvarige.

Voksne med særlige behov

Der er på Voksne med særlige behov i 2006 afsat 13,3 mill. kr. fra integrationsindtægter. Midlerne er udmøntet i 3 omgange:

- I vedtaget budget 2001 til integrationsindsats på værestedsområdet, herunder Værestedet på Vesterbro, Askovgården, Opus, samt 4 øvrige væresteder.
- Ved beslutning i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget den 13. december 2000 på hjemmeplejeområdet til imødegåelse af et stort udgifts- og behovspres, som bl.a. skyldtes det stigende antal flygtninge og indvandrere i målgruppen.
- I vedtaget budget 2002 til finansiering af effektiviseringsbesparelse på botilbud til personer med særlige sociale problemer, botilbud til psykisk syge, samt på administrationsområdet. I forbindelse med omorganiseringen i 2006 er området botilbud til personer med særlige sociale problemer flyttet til bevillingsområde Stofafhængige.

Inden for alle grupper af voksne med særlige behov opleves en øget efterspørgsel fra indvandrere, som bl.a. kommer til udtryk ved, at gruppen udgør en stigende andel af brugerne på området og i visse tilfælde en relativt større andel end af den samlede befolkning.

Integrationsindsatsen på budgetområdet kommer således primært til udtryk ved et stigende udgiftspres i den ordinære indsats, bl.a. som følge af en stigende andel af indvandrere i målgruppen. I mindre omfang er iværksat konkrete integrationsinitiativer på bl.a. værestedsområdet.

Nedgangen i antallet af flygtninge og indvandrere vurderes ikke at have en budgetmæssig positiv effekt på bevillingsområdet Voksne med særlige behov, idet det må forventes at antallet af psykisk syge ikke vil falde på kort sigt som følge af reduktionen af tilgangen af flygtninge og indvandrere. Der vil blot være tale om, at der fremadrettet ikke forventes en stigning i samme omfang som tidligere.

Det faldende antal udlændinge omfattet af Integrationsloven betyder således ikke, at der kan peges på aktiviteter relateret til flygtninge- og indvandrere, hvor der umiddelbart er mulighed for at foretage besparelser.

Stofafhængige

Der er på bevillingsområdet Stofafhængige i 2006 afsat 1,2 mill. kr. fra integrationsindtægterne. Midlerne er udmøntet i to omgange:

- Ved beslutning i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget den 7. februar 2001 til finansiering af effektivitetsbesparelse.
- I vedtaget budget 2002 til finansiering af effektiviseringsbesparelse for at imødekomme et stigende antal indvandrere i målgruppen.

Integrationsindsatsen på bevillingsområdet Stofafhængige kommer således primært til udtryk ved et stigende udgiftspres i den ordinære indsats, bl.a. som følge af en stigende andel af indvandrere i målgruppen.

Nedgangen i antallet af flygtninge og indvandrere vurderes ikke at have en budgetmæssig positiv effekt på antallet af brugere indenfor bevillingsområdet, da det må forventes at antallet af stofafhængige i behandling ikke på kortere sigt vil falde som følge af reduktionen af tilgangen af flygtninge og indvandrere.

Indenfor behandlingssystemet vurderes det, at der findes en gruppe af unge hashmisbrugere af fremmed etnisk herkomst med behandlingsbehov, som ikke gør brug af de eksisterende behandlingstilbud. Det overvejes nu indenfor behandlingssystemet at udvikle metoder og redskaber til at inddrage målgruppen i behandling.

For så vidt angår hjemløseområdet forventes det, at antallet af hjemløse ikke vil falde på kort sigt som følge af reduktionen af tilgangen af flygtninge og indvandrere. Der vil blot være tale om, at der fremadrettet ikke forventes en stigning i samme omfang som tidligere. Det understreges af, at der er en overrepræsentation af beboere af fremmed etnisk herkomst. Det gør sig i særdeleshed gældende på kvindekrisecentre, hvor fremmede (defineret som statsborgere fra lande udenfor den vestlige kulturkreds samt statsløse) udgjorde 47,7 pct. af beboerne i 2004, mens andelen af fremmede var 25,4 pct. i herberger m.m. Til illustration af denne overrepræsentation kan det oplyses, at udenlandske statsborgere fra de omhandlede lande samt statsløse over 20 år i 2004 udgør 6,3 pct. af befolkningen i Københavns Kommune på 20 år og derover. Tidligere undersøgelser på området tyder på, at hovedparten af de etniske hjemløse er kommet til landet i forbindelse med familiesammenføring, eller før den nye integrationslov med tilbud/krav om introduktionsprogram trådte i kraft.

Det faldende antal udlændinge omfattet af Integrationsloven betyder således ikke, at der peges på aktiviteter relateret til flygtninge- og indvandrere, hvor der umiddelbart er mulighed for at foretage besparelser.

Handicappede

Der er på bevillingsområdet Handicappede i 2006 afsat 7,8 mill. kr. fra integrationsindtægterne. Midlerne er udmøntet i to omgange:

- Ved beslutning i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget den 7. februar 2001 til botilbud og amtskommunale botilbud til handicappede til finansiering af merforbrug og nye aflastningstilbud.
- I vedtaget budget 2001 til finansiering af merforbrug på hjælpemiddelområdet, som følge af at et stadig større antal flygtninge og indvandrere har behov for både pladser og hjælpemidler.

Integrationsindsatsen på bevillingsområdet Handicappede kommer således primært til udtryk ved et stigende udgiftspres i den ordinære indsats, bl.a. som følge af en stigende andel af indvandrere i målgruppen.

Nedgangen i antallet af flygtninge og indvandrere vurderes ikke at have en budgetmæssig positiv effekt på bevillingsområdet Handicappede. Integrationsmidlerne er anvendt til at dække et merforbrug på køb/salg af udenamtslige pladser, til finansiering af nye aflastningstilbud samt merforbrug på hjælpemidler. Merforbrug skyldtes dels at handicapmålgruppen var stigende, og dels at der var generelle prisstigninger på begge områder.

Det faldende antal udlændinge omfattet af Integrationsloven betyder således ikke, at der peges på aktiviteter relateret til flygtninge- og indvandrere, hvor der umiddelbart er mulighed for at foretage besparelser.

Administration

Der er på bevillingsområdet Administration i 2006 afsat 0,4 mill. kr. fra integrationsindtægterne. Midlerne er udmøntet i vedtaget budget 2002 til finansiering af effektiviseringsbesparelser på teknisk/administrative teams i lokalcentrene, da det er den lokale administration, der i første række oplever den stigende tilgang af indvandrere på området.

Dato: 5. april 2006,
PLASagsnr.: 298489
Dok.nr.: 1818610**Bilag 4 – Socialudvalget - Budgetforslag 2007 - Socialudvalgets mål
vedr. integrationsindsatsen**

I forbindelse med vedtagelsen af indkaldelsescirkulæret til budget 2007 vedtog Økonomiudvalget, at udvalgene skal udarbejde konkrete resultatkrav og aktivitetsmål for integrationsindsatsen i budgetforslag 2007.

Mål 2007	Resultatkrav 2007	Resultatkrav 2006	Resultat 2005
Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Socialforvaltningen*	5,3 pct.	**	4,3 pct. ***
Antallet af nyindskrevne stofafhængige i behandling, der angiver at være indvander eller flygtning skal årligt være på mindst 50 personer.	50	50	47
Kvindekrisecentre: 90 pct. af brugerne skal udskrives efter en plan	90	90	?
Kvindekrisecentre: 70 pct. af brugerne skal udskrives til egen bolig	70	70	?
Herberger: 70 pct. af brugerne skal udskrives efter en plan	70	70	?

* Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk er her opgjort som andelen af medarbejdere fra tredjelande eksklusiv medarbejdere fra EØS-lande men inklusiv de 10 nye EU-lande. Denne medarbejdergruppe udgjorde i 2005 9,9 pct. af arbejdsstyrken i Københavns Kommune.

** Statistisk redegørelse om ansatte i Københavns Kommune med anden etnisk baggrund end dansk udgives kun i ulige år

*** Anslået procentsats for Socialforvaltningen baseret på opgørelser vedrørende Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen jf. vedlagte notat

Andelen af ansatte i Socialforvaltningen med anden etnisk baggrund

I 2005 udgjorde andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen 7,3 pct. af det samlede antal medarbejdere. Heraf var 26 pct. ansat inden for køkken/rengøring og 43 pct. som pædagoger/pædagogmedhjælpere i daginstitutioner. De øvrige medarbejdere var primært ansat inden for kontor/administration (9,4 pct.), som SoSu-medarbejdere (9,3 pct.) og som pædagoger/medhjælpere på døgninstitutioner (6 pct.).

Andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i Socialforvaltningen kan ikke umiddelbart sammenlignes med andelen i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, idet 69 pct. af etniske medarbejdere i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen hører til faggrupper, som for hovedparten er flyttet til Børne- og Ungdomsforvaltningen i forbindelse med ny struktur. Det drejer sig om ansatte inden for køkken/rengøring og pædagoger/pædagogmedhjælpere i daginstitutioner.

Hvis man rensrer tallene vedrørende Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen for medarbejdere inden for køkken/rengøring og pædagoger/pædagogmedhjælpere i daginstitutioner, er andelen af etniske medarbejdere kun 4,3 pct. i 2005. Der må

imidlertid tages forbehold for modellen, da for eksempel køkken/rengøringsmedarbejdere også kan være ansat på døgninstitutioner, som er en del af Socialforvaltningen.

Andelen af etniske medarbejdere i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen steg i fra 5,1 pct. i 2001 til 6,1 pct. i 2003 og 7,3 pct. i 2005 svarende til en årlig stigningstakt på ca. 0,5 procentpoint.

Med en ekstra målrettet indsats burde det være muligt at fastholde stigningstakten, hvorfor målet for andelen af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i 2007 sættes til 5,3 pct. for Socialforvaltningen, dog jf. ovenstående forbehold.

Målet forventes nået blandt andet gennem dialog om etnisk ligestilling på arbejdspladserne, rekrutteringsstrategi, kompetenceudvikling med fokus på øget anvendelse af diversificerede jobfunktioner, samt gennem de tiltag, som ventes vedtaget for kommunen som helhed med henblik på at styrke integrationen.

Antallet af nyindskrevne stofafhængige i behandling

Undersøgelsen "Stofmisbrug blandt etniske minoriteter i Danmark" gennemført af ALS research viser, at ca. 8 pct. af de ca. 12.000 personer, der på landsplan var indskrevet i behandling for stofmisbrug i 2003, er indvandrere eller efterkommere af indvandrere. Det svarer ret præcist til deres befolkningsandel. Undersøgelsen peger dog også på, at de indvandrere og efterkommer, der er i behandling kun udgør ca. en fjerdedel af de stofafhængige indvandrere og efterkommere. Til sammenligning vurderes det, at danske stofafhængige i behandling udgør ca. en tredjedel af danske stofafhængige. Der er således behov for at øge antallet af stofafhængige indvandrere og efterkommere i behandling.

Det er erfaringen i København, at 1. generation af indvandrere med stofmisbrug ofte har psykiske problemer med baggrund i krigsoplevelser, flugt mv., mens 2. generation i højere grad lader til at integrere sig i en dansk misbrugsadfærd. Det er således relevant at arbejde for flere i behandling, både blandt 1. og 2. generation af indvandrere.

På baggrund af ovenstående er der formuleret et mål om, årligt at øge antallet af stofafhængige indvandrere og efterkommere i behandling. De seneste år har antallet af nyindskrevne indvandrere og flygtninge i behandling for stofmisbrug i Københavns Kommune været stigende fra 32 nyindskrevne i 2002 til 47 nyindskrevne i 2005. Det er ønsket, at antallet af nyindskrevne flygtninge og indvandrere fortsat øges.

Hjemløse

Det er vigtigt, at brugerne af herberger og kvindekrisecentre får den nødvendige støtte til at komme videre til en ny bolig. Derfor fremsættes der et mål om der skal forelægges en plan for brugeren før udskrivning foretages, eller at brugeren udskrives til egen bolig. På herberger og kvindekrisecentre, pladser efter § 94 og

§ 93a i Lov om social service opstilles der mål for brugere med andet end dansk, nordisk eller vestligt statsborgerskab.

4. april 2006

Sagsnr.: 298345

Dok.nr.: 1810733

Bilag 5 – Socialudvalget - Budgetforslag 2007 - Konsekvenser af Socialudvalgets ressourceanvendelse i 2007 for ligestilling mellem kønnene i Københavns Kommune

Socialforvaltningens medarbejdere

Socialforvaltningen er en af landets store kvindearbejdspladser. Den sidste opgørelse på køn baserer sig på datamateriale fra Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen for årene 2003 og 2004. I 2004 var der ansat ca. 1.650 kvinder og ca. 610 mænd på forvaltningens lokale centre, svarende til et 3:1-forhold. Det forhold har sandsynligvis ikke ændret sig for de nuværende socialcentres vedkommende. På de 4 handicapcentre er forholdet 4:1, på grund af de mange kvindelige ansatte i hjemmeplejen. Friske opgørelser over fordelingen i Socialforvaltningen er lige nu under udarbejdelse.

Generelt – og i Socialforvaltningen – er sygefraværet højt på arbejdspladser med mange kvinder. Dertil kommer at kvinder oftere end mænd er fraværende fra arbejdspladsen på grund af barns sygdom og omsorgsdage mv. Det gælder ikke mindst indenfor lavtlønsområder som rengøring, hjemmepleje, omsorgsfunktioner og tilsvarende. Alle områder, som udgør en væsentlig del af arbejdspladserne i Socialforvaltningen.

Socialudvalget har på den baggrund udarbejdet et forslag til, hvordan sygefraværet over en fireårig periode kan nedbringes ved at se på arbejdsvilkår, arbejds gange og medarbejderkompetencer på forvaltningens arbejdspladser. Ændringer indenfor disse områder kan hjælpe til at give de kvindelige medarbejdere mulighed for at leve op til de krav, der stilles fra både arbejdsliv og familieliv, så deres helbred ikke påvirkes negativt af dårlig samvittighed og evigt pres for at leve op til alles forventninger. Forslaget kan dermed medvirke til en reel kønslig ligestilling indenfor kerneområderne, som traditionelt er kvindearbejde. Det kan f.eks. ved børns sygdom dreje sig om omlægning af arbejdstid, mulighed for akut flexfrihed, samt mulighed for at arbejde hjemme osv.

Socialforvaltningens brugere

Kønslig ligestilling har hidtil primært været et begreb, der indgår i personalepolitikken. Men i henhold til ligestillingsloven skal borgerne også have lige adgang til de ydelser, som kommunen leverer, uanset deres køn. Hvorvidt der i den daglige sociale sagsbehandling inddrages en ligestillingsdimension vides ikke. Det afhænger sandsynligvis i høj grad af den enkelte medarbejders egne holdninger til ligestilling.

Ikke desto mindre har den sociale indsats og assistance, som Socialforvaltningen yder i forhold til den enkelte bruger, ofte store konsekvenser for hans/hendes generelle livssituation. Det gælder ikke mindst i sager, hvor hele familien inddrages eller omfattes af den sociale indsats, f.eks. i forhold til børnefamilier med særlige behov og i arbejdet med socialt udsatte unge. Dels fordi drenge og piger fortsat opdrages forskelligt, og dels fordi familiens mønstre – også når det gælder kønslig ligestilling i familien – påvirker børnenes / den unges forståelse af ligestilling mellem kønnene.

Budgetforslag 2007

I budgetforslag 2007 har Socialudvalget peget på en række muligheder for besparelser indenfor området Børnefamilier med særlige behov.

Det er kendt at de fleste enlige forsørgere i det danske samfund er kvinder. På landsplan findes der pr. 1. januar 2006 ca. 460.000 enlige mænd med / uden børn, mens antallet af enlige kvinder med / uden børn er opgjort til ca. 620.000. Det betyder at ændringer i de sociale tilbud til særligt udsatte børnefamilier – herunder familier med en enlig forsørger – uvægerligt vil ramme kvinder mest.

Budgetforslag 2007 rummer især tre besparelsesforslag, hvor børnefamilier med særlige behov påvirkes:

- 1) Der foreslås tvungen ferielukning på tre uger i skolernes sommerferie, under hensyntagen til børnenes behov. De negative ligestillingsmæssige konsekvenser vurderes at være minimale, idet den korte ferieperiode på institutionen vil gøre det muligt for en enlig (kvindelig) forsørger at tilrettelægge sin egen ferie, så hun får mulighed for at holde ferie med sit barn under institutionens ferielukning.
- 2) Sammenlægning af Sct. Stefans Rådgivningscenter og Ungdomsklinikken vil betyde at den rådgivning til børn og unge, der tilbydes i dag, vil fortsætte under samme tag også efter at barnet er fyldt 15 år. Dermed fortsætter også kontakten mellem forældrene / den enlige forsørger i samme regi, hvilket med stor sandsynlighed vil øge trygheden for en belastet familie / forsørger i forhold til systemet. Hvis der er nogen ligestillingsmæssig konsekvens af forslaget, vurderes den derfor at være i positiv retning.
- 3) Ved at samle indsatsen for handicappede børn og unge – og dermed deres familier – på to centre frem for på de eksisterende fire – vil familierne fremover få et bedre og mere kvalificeret tilbud. Alt andet lige vil det give en øget tryghed hos familien / den enlige forsørger i forhold til systemet, og dermed en mindre belastning i en hårdt prøvet hverdag.

Dato: 24. april 2006

Sagsnr.: 298508

Dok.nr.: 1812849

Bilag 6 – Socialudvalget – Budgetforslag 2007 - Redegørelse vedr. institutionernes og serviceområdernes økonomi

Socialudvalget er i indkaldescirkulæret for budget 2007 blevet pålagt at udarbejde en redegørelse til Økonomiudvalget. Redegørelsen vedrører:

Styring af institutionernes og serviceområdernes økonomi. I redegørelsen skal indgå en belysning af mulighederne for at gennemføre systematiske brugerundersøgelser, produktivitsanalyser og kvalitets- og outcomemålinger på de enkelte serviceområder/institutioner, som kan indgå i Socialudvalgets budgetlægning.

Baggrunden for opgaven er hensigtserklæring nr. 8 (H8) fra budgetvedtagelsen 2006 d. 6/10 2005 i BR (429/05).

1. Indledende afsnit

I dette afsnit vil den overordnede økonomistyring på Socialudvalgets område blive beskrevet. Først vil organiseringen under Socialudvalget og placeringen af budgetansvaret blive beskrevet. Derefter vil mål- og rammestyringen under Socialudvalget blive beskrevet. Endelig vil den overordnede ramme for budgetudmelding og budgetfordelingen blive beskrevet. Der afsluttes med en overordnet beskrivelse af budgetopfølgningen.

Økonomistyringen i Socialforvaltningen følger Københavns Kommunes overordnede principper og målsætninger. Disse principper er beskrevet i "Københavns Kommunes budget- og regnskabshåndbog", som bygger på Indenrigsministeriets "Budget- og Regnskabsbog".

Hjørnesteinene i Socialforvaltningens styringsmodel er mål- og rammestyring. Rammestyringen indeholder de økonomiske rammer og de lovgivningsmæssige rammer. Udgangspunktet for økonomistyringen er budgetlægning og budgetopfølgning samt effektiv anvendelse af ressourcerne. I økonomistyringen fokuseres på de omkostninger, der er forbundet med det socialfaglige arbejde, der udføres på forvaltningens forskellige indsatsområder.

1.1. Organisering under Socialudvalget og placering af budgetansvar

Socialforvaltningen er organiseret under Socialudvalget, og består af en direktion samt et sekretariat og derunder 4 mål- og rammekontorer samt 6 tværgående kontorer. Under de enkelte mål- og rammekontorer er placeret underliggende institutioner og bevillingsområder, som mål- og rammekontorerne har det fulde budgetansvar for.

Det politiske overordnede ansvar i forvaltningen udøves af Socialudvalget, jf. styrelsesvedtægt for København Kommune, kap. 3, § 6. Udvalgets ansvar bliver først og fremmest udmøntet i forbindelse med prioritering af politiske målsætninger og indsatsområder, der efterfølgende reflekteres i forvaltningens forskellige budget- og regnskabssammenhænge.

Borgmesteren er overordnet ansvarlig for den øverste daglige ledelse, herunder for, at bevillingerne anvendes korrekt, og at registrering af forbrug sker korrekt.

Det forvaltningsmæssige (overordnede administrative) budgetansvar er placeret i direktionen. Direktionen er således direkte ansvarlig i forhold til udvalget for forvaltningens økonomistyring, for korrekt og rettidig

information til udvalget, om den økonomiske status samt for at udarbejde et sammenhængende budgetoplæg til udvalget.

Det overordnede budgetansvar er alene placeret i de centrale kontorer. Her er det overordnede budgetansvar ensbetydende med, at kontoret har ansvar for alt budget-, regnskabs- og analysearbejde vedrørende aktiviteter, der fagligt henhører under kontoret.

1.2. Mål- og rammestyling og selvforvaltning

Økonomiforvaltningen melder rammer ud til de enkelte udvalg. Socialudvalget udfylder derefter de overordnede rammer, der fordeles ud til de enkelte serviceområders bevillinger. Dette sker parallelt med fastsættelsen af overordnede politiske mål for områderne.

På baggrund af de overordnede fastsatte mål og rammer, udarbejder Socialforvaltningen præcise mål og resultatkrav på de enkelte serviceområder, som udarbejdes i samarbejde med evt. institutioner.

De enkelte institutioner har selvforvaltning med henblik på, at opnå så effektiv en udnyttelse af ressourcerne som muligt.

Det er derimod de enkelte Mål- og Rammekontorer som er ansvarlige for, at ovenstående mål- og rammer bliver udarbejdet og overholdt. Efterfølgende benyttes mål- og resultatkrav til økonomistyring gennem bl.a. målinger og opfølgning.

1.3. Overordnet om budgetmelding og budgetfordeling

Budgettet fordeles på baggrund af aktivitetsniveau, hvilket betyder, at pengene følger brugerne. Der er udarbejdet budgetfordelingsmodeller, der er tilstræbt at være så objektive som muligt. På den baggrund er fordelingsprincipperne i videst muligt omfang baseret på sociale og/eller administrative belastningsgrader. Med sociale belastningsgrader menes f.eks. antal kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister og indvandrere. Med administrative belastningsgrader menes f.eks. antal sager, afgørelser eller brugerkontakter. For et eksempel på en budgetfordelingsmodel henvises til afsnittet om området Handicappede.

Formålet med objektive fordelingsmodeller er at sikre en bedre økonomisk styring, en større gennemsigtighed i ressourceallokeringen, samt at gøre området mere administrativt håndterbart.

De enkelte institutioner er underlagt en rammebevilling. Rammebevillingen muliggør en høj grad af selvforvaltning, hvor institutionens ledelse er ansvarlig for rammeoverholdelse under

hensyntagen til en ansvarlig faglighed for udøvelse af institutionens virksomhed.

Selvforvaltningen sikrer institutionen størst mulighed handlefrihed inden for budgetrammen og administreres under forudsætning af en stærk økonomisk styring. For enkelte institutionstyper er der i tilknytning til selvforvaltningen indført overførselsadgang mellem budgetårene.

Ved indførelsen af selvforvaltning blev der samtidigt indført fri fleksibilitet mellem budgetposterne indenfor rammerne. Dog er lønudgifter til leder/stedfortræder og pædagogstuderende og husleje/grundskyld ikke omfattet af den fri fleksibilitet.

1.4. Overordnet beskrivelse af budgetopfølgningen

Institutionerne får udmeldt deres budget fra de relevant mål- og rammekontorer. Således er det også de relevante mål- og rammekontorer, der har den koordinerende rolle i forbindelse med budgetopfølgningen for institutionerne. Tilsvarende gælder vedr. regnskabet.

De enkelte institutioner indsender hvert kvartal et forventet regnskab til det relevante mål- og rammekontor, som bearbejder oplysningerne og videresender det til Tværgående Økonomi, som er ansvarlig for en samlet koordinering af budgetopfølgningen på hele Socialudvalgets område.

Det er et generelt krav til institutionerne og centrene, at der udarbejdes budgetopfølgninger hver måned, og at melde ind centralt, hvis der ses at være problemer i forhold til økonomistyringen.

2. Området for børnefamilier med særlige behov

2.1. Økonomistyringen på døgninstitutionerne for børn og unge med særlige behov

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

Pr. 1. januar 2005 overgik døgninstitutionsområdet til en aktivitetsbaseret budgetmodel. Det bærende princip i modellen er, at bevillingen på døgninstitutionsområdet udmeldes til de lokale centre og at døgninstitutionerne sikres midler til driften ved at sælge sine pladser til de lokale centre. Det betyder, at institutionernes budget er afhængigt af det løbende antal børn på institutionen og dermed lokalcentrenes efterspørgsel efter institutionspladser.

Døgninstitutionerne modtager i den aktivitetsbaserede model et vejledende udgiftsbudget, som fastlægger udgiftsniveauet på institutionen i budgetåret ved fuld belægning. Det vejledende budget fastlægges ud fra en basisbevilling (uafhængig af belægning) og et variabelt budget baseret på tyngden af institutionens målgruppe. Det vejledende budget anvendes primært til at dimensionere institutionerne i forhold til, hvordan der kan bemannes ved fuld belægning og til at fastlægge institutionernes takster i forhold til de lokale centre.

Der er pr. 1. januar 2006 indført en ny intern budgetfordelingsmodel på døgninstitutionsområdet for at sikre ensartethed, fairness og gennemsigtighed i fastsættelse af taksterne for døgninstitutionspladser, så centrene i den aktivitetsbaserede budgetmodel betaler det samme for ens tilbud uanset på hvilken institution tilbuddet er placeret. Døgninstitutionerne har således de samme forudsætninger for at producere og afsætte sine pladser uden at vilkårene for enkelte institutioner skævvrides af forskellige takster for ens tilbud.

I den nye interne budgetfordelingsmodel får hver institution forlods et basisbudget og derefter et vejledende budget pr. normeret plads. Alle institutioner er dog ikke ens, da de yder forskellige typer af indsatser for forskellige målgrupper. Derfor skal alle institutioner ikke have det samme i budget pr. plads og pladserne vægtes derfor ikke ens på de enkelte institutioner. Tungere målgrupper udløser en tungere vægt pr. plads.

Lokalcentrene kan, med indførelsen af den nye interne budgettildelingsmodel, bedre sammenligne de enkelte institutioner og vurdere kvalitet, målgruppe og indhold ift. pris, hvormed "markedet" gøres mere gennemsigtigt og fair.

Institutionerne tildeles først et basisbudget, som er garanteret uanset

belægning og dernæst tildeles hver institution et vejledende budget pr. normeret plads efter hvor mange børn, der er anbragt på institutionen..

På forebyggelses- og rådgivningsinstitutionerne udmeldes der i starten af året et fast budget til institutionerne. Budgettet er marginalt ændret i forhold til det foregående års budget.

b. Fremadrettet anvendelse af brugerundersøgelser, produktivitsanalyser samt kvalitets- og outcommålinger

Med indførelsen af markedslignende vilkår på døgninstitutionsområdet, er det efterspørgslen, der er den styrende parameter. Det må forudsættes, at efterspørgslen netop er et udtryk for den ønskede kvalitet set i relation til udgifterne.

Fremadrettet er der et ønske om at integrere dokumentation af effekterne af indsatsen i styringen af institutionerne (se afsnit 3).

Der bliver løbende udarbejdet brugerundersøgelser på området, senest i forbindelse med opfølgning på sektorplanen er der iværksat en brugerundersøgelse.

c. Budgetopfølgning

Det er den enkelte døgninstitution og dermed forstanderen, der er budgetansvarlig.

Institutionerne indsender 3 gange årligt en regnskabsprognose udarbejdet på baggrund af fastlagte skabeloner. Indholdet i bidragene fokuserer på forbruget i forhold til budgettet samt belægningssituationen. Det forventede regnskab er omdrejningspunktet i den løbende budgetopfølgning og økonomistyring.

Den daglige økonomistyring foretages af institutioner i forbindelse med de prioriteringer, der ligger til grund for opgavevaretagelsen omkring døgninstitutionsanbragte børn og unge.

Opfølgningen i 2005 i forhold til antallet af tomme pladser har skabt økonomisk råderum for en omstillingsplan på området, som blev politisk besluttet i november 2005.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

På baggrund af regnskabsprognoserne vurderer centralforvaltningen, hvilke institutioner, der skal indkaldes til et møde med henblik på at diskutere eventuelle tiltag for at forbedre økonomistyringen på institutionen.

Døgninstitutionerne fik med indførelsen af den aktivitetsbaserede budgetmodel mulighed for at overføre årets resultat mellem

budgetårene, dog højst 5 pct. af deres udgiftsbudget(dette gælder både mer- og mindreforbrug)

e. Konklusion

På døgninstitutionsområdet vurderes indførelsen af de nye budgetmodeller at have bidraget til øget synlighed af ressourceforbruget og givet en række institutioner bedre økonomiske rammer. Alt i alt kan det konkluderes, at der er tale om en økonomistyring, der matcher de nyeste krav til effektiv økonomistyring.

2.2. Økonomistyring på bevillingsområdet for børnefamilier med særlige behov

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

På området for børnefamilier med særlige behov er det børnefamilieteamet i socialcentrene, der varetager opgaverne omkring målgruppen. Budgetudmeldingen foregår derfor i forhold til de lokale børnefamilieteam, der alle er budgetansvarlige enheder. Budgettet udmeldes på rammeniveau.

Der er pr. 1. januar 2005 implementeret en ny objektiv budgetfordelingsmodel. I modellen fordeles lokalcentrenes budget efter følgende sociale kriterier.

- Antal førtidspensionister mellem 18-49 år i forhold til befolkningen
- Antal indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i forhold til befolkningen
- Antal unge mellem 0-18 år i forhold til befolkningen
- Antal lejligheder under 50 kvm. (med børn under 18 år) i forhold til befolkningen

b. Fremadrettet anvendelse af brugerundersøgelser, produktivitetsanalyser samt kvalitets- og outcommålinger

Fremadrettet er der et ønske om at integrere dokumentation af effekterne af indsatsen i styringen af børnefamilieteamene (se afsnit 6).

Der bliver løbende udarbejdet brugerundersøgelser på området, senest i forbindelse med opfølgning på sektorplanen er der iværksat en brugerundersøgelse.

c. Budgetopfølgning

På baggrund af de økonomiske udfordringer, der gennem de seneste år har kendetegnet området børnefamilier med særlige behov er økonomistyringen løbende blevet styrket. Der har således siden 2000 løbende været afholdt møder med lokalcentrene, hvor udviklingen i

centrenes økonomi- og aktivitetsnøgletal drøftes og afklares med henblik på at sikre, at økonomiske problemer ikke udvikler sig.

Der er etableret et ledelsesinformationssystem, der gør det muligt for såvel ledelsen som den enkelte medarbejder at følge med i og fortage analyser af den økonomiske og aktivitetsmæssige udvikling og målopfyldelse i de enkelte centre. Samtidig er der skabt mulighed for at benchmarke centrene i forhold til hinanden.

Det forventede regnskab er omdrejningspunktet i den løbende budgetopfølgning og økonomistyring. De enkelte lokalcentre indsender bidrag 3 gange årligt, udarbejdet på baggrund af fastlagte skabeloner. Indholdet i bidragene fokuserer på forbruget i forhold til budgettet samt aktivitetsudviklingen. Regnskabsprognoserne suppleres af statusnotater med beskrivelser af årsagerne til udviklingen i forbrug i forhold til sidste regnskabsprognose. I lokalcentrene foretages økonomistyringen i forhold til hver enkelt foranstaltning og den dertil hørende udgift. Enkelte centre bruger i et mindre omfang udviklingen i enhedspriserne i deres økonomistyring.

Den daglige økonomistyring foretages i børnefamilieteamene i forbindelse med de prioriteringer, der ligger til grund for valg af foranstaltninger i de enkelte sager. Analysearbejdet i forbindelse med økonomistyringen udføres i de fleste tilfælde af analysemedarbejdere i TA-teamet.

I august 2004 blev der iværksat et økonomistyringsprojekt på området for børnefamilier med særlige behov. Projektet skulle dels supplere de eksisterende økonomistyringstiltag og dels yde en særlig støtte til de socialcentre, der har særlige økonomiske og styringsmæssige problemer. Målet var at skabe en mere struktureret og ensartet økonomistyring i socialcentrenes børnefamilieteam. Projektet er nu afsluttet og der er konkret udarbejdet følgende tiltag i forbindelse med projektet:

- Der er foretaget en revision af kontoplanene (reduceret og mere styringsorienteret)
- Der er udarbejdet en konteringsvejledning (beskrivelse af sammenhængen mellem udgiftstyper og konti)
- Der er udarbejdet en overordnet styringsmodel for den fremtidige økonomistyring på området for børnefamilier med særlige behov
- Der er gennemført økonomistyringsforløb i 3 børnefamilieteam, hvor der er udarbejdet analyser med tilhørende anbefalinger til en forbedret økonomistyring.
- Der er udarbejdet økonomistyringsværktøj i FAFDW, der muliggør styring på enkeltsagsniveau.

- Der er udarbejdet et budgetlægningsværktøj til børnefamilieteamene med udgangspunkt i enkeltsagsniveauet.
- Der er afholdt IT-kurser, der skal sikre, at samtlige børnefamilieteam har kompetencer i forhold til datakvalitet.
- Der er udarbejdet en registreringsvejledning til børnefamilieteamene
- Der har været afholdt et datakvalitetsforløb i børnefamilieteamene.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

Den økonomiske opfølgning på socialcentre har igennem 2004 og 2005 været baseret på tre elementer; regnskabsprognoser, statusnotater og møder mellem centralforvaltningen og socialcentre.

Socialcentre indsender regnskabsprognoser tre gange årligt suppleret med statusnotater med beskrivelser af årsagerne til udviklingen i forbrug i forhold til sidste regnskabsprognose. Nogle socialcentre er derudover blevet anmodet om at indsende statusnotater i perioden mellem regnskabsprognoserne, da det har været nødvendigt for centralforvaltningen med en tættere opfølgning i forhold til disse centre.

På baggrund af regnskabsprognoserne og statusnotaterne har centralforvaltningen vurderet, hvilke socialcentre, der skulle indkaldes til et møde med henblik på at diskutere eventuelle tiltag for at forbedre økonomistyringen på socialcentret.

e. Konklusion

Økonomistyringen på indsatsområdet børnefamilier med særlige behov har været i fokus de seneste år og der er udviklet en lang række værktøjer, der muliggør en forbedret økonomistyring. Vurderingen er, at området er meget langt i forhold til udviklingen af en optimal økonomistyring, men at økonomistyringen også påvirkes af en vis forsigtighed fra lokalcentrenes side på grund af frygten for tidligere tiders budgetoverskridelse.

3. Området Misbrug, hjemløse, bolig og byggeri

3.1. Økonomistyring på institutionerne

a. Budgetudmelding og budgetfordeling

Kommunale institutioner

På hjemløse og stofmisbrugsinstitutionerne udmeldes der i november måned et fast budget som gælder for det kommende år. Budgettet bliver herefter opdateret henover året i tilfælde af lønkorrektioner mv.

Der er i realiteten ikke nogen budgetfordelingsmodel, da budgettet reelt er en fremskrivning af forrige års budget. Der er planer om at der til budget 2008 bliver udarbejdet budgetmodeller på hjemløseområdet og at stofmisbrugsområdet følger derefter.

Selvejende institutioner

Der er særskilte regler for opfølgning med de selvejende institutioner. Revisionsdirektoratet har i vinteren 2005-2006 udarbejdet undersøgelsen: Tilskudsadministration af selvejende institutioner. I denne er der en gennemgang af de nuværende forhold og forslag til forbedringer. Som opfølgning på revisionsprotokollatet vil der blive udarbejdet en speciel redegørelse, der forelægges Socialudvalget i forsommeren 2006.

b. Brugerundersøgelser, produktivitetsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

Der pågår et løbende arbejde med at forbedre dokumentationen af det arbejde der sker på kommunens hjemløse og stofmisbrugsinstitutioner. På stofmisbrugsområdet har der været gennemført en række enkeltstående evalueringer af nye indsatser, som bl.a. har vurderet brugertilfredshed og behandlingskvalitet. Derudover har der været en løbende monitorering af mål for "ventetid" mellem henvendelse om behandling og behandlingsstart, samt mål for stoffri udskrivning og mål for reduktion af hjemløshed.

I forbindelse med indførelse af en ny struktur på stofmisbrugsområdet arbejdes der med at indføre løbende kvalitets- og outcomemålinger såvel i det enkelte behandlingsforløb som for behandlingsenhederne som helhed. På stofmisbrugsområdet er der samtidig ved at blive udviklet et ledelsesinformationsmodul, der dokumenterer mål og indsats på området.

På hjemløseområdet blev der i forbindelse med en omstillingsplan på hjemløseområdet fra 2001-2004 gennemført en omfattende ekstern evaluering, som fulgte omstillingen og som anbefalede tilpasninger løbende i denne proces.

Derudover er der udviklet et ledelsesinformationsmodul, der måler på om udskrevne fra hjemløseinstitutionerne følger en plan, flytter i egen bolig eller flytter uden at oplyse noget. På denne måde kan det måles om institutionerne formår at gøre en forskel overfor brugerne eller blot er en mellemstation.

Det er et mål for begge områder at få indarbejdet nogle kvalitetsparametre for institutionerne, således at det bliver lettere at måle den konkrete indsats.

På kort sigt er det ikke realistisk at produktivitets- og outcomemålinger bliver en del af budgetlægningen. Foreløbig vil det være institutionernes ansvar dels at overholde deres udmeldte budget og dels at overholde de effektmål som de bliver stillet overfor.

c. Budgetopfølgning

Det er den enkelte institution, der er ansvarlig for deres eget budget. Institutionerne indsender tre gange årligt en regnskabsprognose. Regnskabsprognosen fokuserer på forbruget i forhold til budgettet og på belægningsituationen. I tilfælde af problemer på institutionerne bliver forstanderen indkaldt til opfølgningsmøde mhp. uddybende forklaringer og for at finde løsninger.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

Som nævnt ovenfor vurderer centralforvaltningen, hvorvidt enkelte forstandere skal til særskilt møde om eventuelle økonomiproblemer.

e. Konklusion

MR Misbrug, hjemløse, bolig og byggeri har på baggrund af ikke forventet mindreforbrug i regnskab 2005 på institutionsdriften, iværksat at der fra centralt hold sker en tættere opfølgning med institutionerne. Det udmønter sig i at flere personer i kontoret bliver inddraget i opfølgningen med institutionerne og at der i forbindelse med prognoserne bliver udarbejdet forbrugsrapporter og fremskrivninger, som herefter bliver sammenlignet med institutionernes bidrag.

Det er forventningen, at der fremadrettet sker et tættere samarbejde mellem institutionerne og centralforvaltningen, således, at mer/mindreforbrug ikke fremadrettet bliver undervurderet i prognoserne.

Derudover forventes det at dele af økonomistyringsprojektet på MR børnefamilier med særlige behov kan implementeres på hjemløse og stofmisbrugsområdet. Det vil dog først være aktuelt når der ligger en endelig evaluering klar.

3.2. Økonomistyring på bevillingsområdet misbrug, hjemløse, bolig og byggeri

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

På stofmisbrugsområdet er det Rådgivningscentre, der varetager opgaverne omkring målgruppen og på hjemløse- og det boligsociale område er det socialcentre.

De decentrale budgetter for de kommende år bliver udmeldt til centrene omkring 1. december og bliver opdateret kvartalsvist med ændringer som følge af nye aktiviteter, lønkorrektioner mv.

Budgetfordelingsmodellerne på området er udarbejdet med deltagelse af både centrale og decentrale personer og udgangspunktet for dem er at de skal være baseret på objektive kriterier, hvilket betyder at centrene ikke skal kunne påvirke dem. Derudover skal der også tages hensyn til fordelingen året før, da det er uhensigtsmæssigt at flytte personale mellem centrene. Dette var dog en konsekvens af budgetfordelingsmodellen for 2006.

b. Brugerundersøgelser, produktivetsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

Der pågår et arbejde med at skabe dokumentation for de ydelser der foregår på de lokale centre. Pt. er der nedsat en arbejdsgruppe med det kommissorium at udarbejde effekt og resultatmål på stofmisbrugsområdet. I efteråret 2006 bliver der gennemført en omorganisering af misbrugsområdet og af de fire rådgivningscentre. Det er meningen, at der med de nye centre skal lægges mere vægt på flow og outcome i behandlingen og rådgivningscentrene skal derfor leve op til nogle resultatmål.

Det forventes ikke at resultatmålene bliver en del af budgetlægningen. Foreløbigt vil disse to dele blive holdt adskilt, men der vil være fokus på at både resultatmål og budgetoverholdelse opfyldes.

c. Budgetopfølgning

Social- og rådgivningscentre afleverer regnskabsprognoser 3 gange årligt. Hvis der er særlige problemstillinger vedrørende socialcentre giver MR Misbrug, hjemløse, bolig og byggeri input til opfølgningsmøder med centre, som MR Voksne med særlige behov afholder. MR Misbrug mv. afholder selv opfølgningsmøder med rådgivningscentre, hvor økonomistyringen gennemgås og diskuteres.

I forbindelse med regnskabsprognoserne så udarbejder centralforvaltningen forbrugsrapporter og fremskrivninger af centrenes forbrug, for at kvalitetssikre deres bidrag. Dette afføder ofte spørgsmål til centrene, som i de fleste tilfælde klares via mail, men det kan også blive taget op på opfølgningsmøderne.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

Opfølgningen med centrene foregår som nævnt ved deres kvartalsvise regnskabsprognoser og på opfølgningsmøder. I særlige tilfælde, hvor der er store ubalancer i økonomien bliver centrene bedt om at aflevere statusnotatet imellem prognoserne.

Eksempelvis blev der i 2005 konstateret store problemer på rådgivningscentrenes køb af private behandlingspladser. Dette indebar, at der blev iværksat en særlig handleplan og at økonomistyringsværktøjerne blev forbedret. Derudover indsender rådgivningscentre specielle opfølgningsskemaer ind til centralforvaltningen hver måned.

e. Konklusion

Økonomistyringen på området er under konstant udvikling og med indførelse forskellige former for kvalitetsmål i centrenes opfølgning forventes økonomistyringen at blive langt mere kvalitativ. I forbindelse med etableringen af ny struktur på misbrugsområdet i efteråret 2006 er der iværksat en række initiativer vedr. dokumentation og måling af indsatsen og det forventes at disse initiativer bliver indarbejdet i løbet af efteråret 2006. Herefter vil målene blive justeret og opkvalificeret fremadrettet og det må forventes at der i til 2008 er udarbejdet et kvalificeret ledelsesinformationssystem, hvor effekterne af indsats og behandling kan aflæses og bruges til at forbedre forholdene for brugerne.

Det skal i den forbindelse nævnes at forsøget med performance management på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov følges nøje, således resultaterne derfra kan overføres til stofmisbrugsområdet.

4. Området Handicappede

4.1. Økonomistyring på institutionerne

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

På handicapområdet er der på voksne dag- og døgntilbud samt for børn udmeldt budgetter efter en objektiv budgetfordelingsmodel. Formålet med budgetfordelingsmodellerne er, at

- sikre ensartethed og gennemsækelighed samt forudsigelighed i ressourcefordelingen
- forstanderne får ejerskab til de udmeldte budgetter
- sikre fleksibilitet og mulighed for tilpasning til brugernes behov
- opnå en bedre økonomistyring samt forebygge strukturelle budgetproblemer.

Modellerne er baseret på en fordeling af rammerne ud fra beboer/brugersammensætningen på tilbuddene. Tilbuddene har selvforvaltning og mulighed for fleksibilitet mellem lønsum og øvrig drift. Der er igangsat selvforvaltning dog undtaget faste ejendomsudgifter. Der er indført overførselsadgang mellem budgetårene.

Bo- og dagtilbuddene bliver indbudt til en årlig budgetdrøftelse, hvor tilbuddenes samlede situation vil blive drøftet. Formålet er at forebygge strukturelle budgetproblemer.

I modellerne er brugerne kategoriseret i 5 grupper i ift. brugertyngde og med fokus på et støttebehov, der er begrundet i et psykisk- og /eller et fysisk handicap og /eller psykiatriske – og adfærdsmæssige forstyrrelser. Herudover blev brugerne kategoriseret således at der kunne tages højde for støttebehovet til de personer der på baggrund af en udtalt selvskadende, udadreagerende eller på andre måder særlig vanskelig adfærd i forhold til medborgere, personale eller nærmeste omgivelser kunne tilpasse i modellerens ressourcefordeling.

Øvrig drift er indlagt i modellerne med nøgletal og enkelte poster, såsom kørselsbudget til dagtilbuddene, efter særlige objektive kriterier.

Institutionsbudgetterne udmeldes 100 % på baggrund af antal pladser og brugertyngde og der forventes minimum en 98 % belægning. Såfremt denne ikke opnås reduceres budgetterne.

b. Brugerundersøgelser, produktivitsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

I den nuværende budgetfordelingsmodel indgår produktivitsopgørelser i kraft af, at der foretages budgetjusteringer i

forhold til belægningsprocent. Som nævnt reduceres budgetterne, hvis institutionen ikke overholder minimum 98% belægning. Tilsvarende tilføres ressourcer ved overbelægning.

Der foretages ikke kvalitets- eller outcomemålinger på institutionerne, og det vurderes at denne type undersøgelser/målinger institutionerne heller ikke fremadrettet vil blive inddraget i selve modellen. Som beskrevet ovenfor bygger budgetfordelingsmodellerne på en kategorisering af samtlige brugere. Kategoriseringen af brugerne skete første gang ved budgetmodellens indførelse og det er besluttet, at kategorisering herefter skal ske hvert 5. år. Herved sikres, at budgetfordelingen tilpasses ændringer i institutionernes brugergrupper.

c. Budgetopfølgning

Det er det enkelte tilbud der er ansvarlig for deres udmeldte budget. I forbindelse med indsendelse af prognoser fra tilbuddene er der af forvaltningen, udarbejdet et særligt prognose skema og en vejledning som tilbuddene skal anvende. Ud fra det aktuelle forbrug skal tilbuddene skønne over planlagte forventede udgifter for resten af året samt udarbejde et forventet regnskabsresultat. Skema og vejledning indeholder hjælperekskaber til tilbuddene.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

MR-Handicap foretager ifm. behandlingen af prognoserne udtræk fra centrale systemer såsom KØR, Lønssystem og Visitations-system. Såfremt der fremkommer væsentligt merforbrug indkaldes tilbuddene til møder herom. Der gives til tilbuddene en skriftlig tilbagemelding på indsendte prognoser. Møder iværksættes også på baggrund af henvendelser fra tilbuddene ifm. konkrete problemstillinger, rejst af den enkelte forstander. Endvidere indkaldes tilbuddet ifm. med godkendelse af regnskabet, hvor der bl.a. følges op på belægningen contra regnskabsresultat, jf. ovenstående.

Endvidere er der særlige regler for opfølgning for de selvejende tilbud. Revisionsdirektoratet har i vinteren 2005/2006 udarbejdet undersøgelsen: Tilskudsadministration af selvejende institutioner. I denne er der en gennemgang af de nuværende forhold og forslag til forbedringer. Der henvises til forvaltningens besvarelse af protokollatet (e-doc sag.nr. 281150) for nærmere oplysninger. Som opfølgning på revisionsprotokollatet vil der blive udarbejdet en speciel redegørelse, der forelægges Socialudvalget i forsommeren 2006.

e. Konklusion

MR-Handicap skønner umiddelbart at økonomistyringen af tilbuddene er tilfredsstillende. De iværksatte budgetmodeller revurderes som lovet i rapporten fra 2002 og 2003. Der fortages efter ønske fra forstandere ikke væsentlige ændringer i modelberegningerne men konkret i

beboerkategoriseringerne. Det kan konstateres at brugertyngden på tilbuddene bliver tungere.

4.2. Økonomistyring på det enkelte bevillingsområde

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

Bevillingsområdet Handicappede er til budget 2006 opdelt i et efterspørgselsstyret bevillingsområde og et rammebelagt bevillingsområde. Der blev udarbejdet budgetfordelingsmodeller for henholdsvis ydelsesområdet i 2002 og administrationsområdet i 2005.

Ydelsesområdet

Til udmelding af budget 2006 til det samlede handicapområde for så vidt angår ydelsesområdet blev der udarbejdet en ny objektiv fordelingsmodel, hvor den overordnede metode er baseret på lineær regression. Der er foretaget en statistisk analyse af sammenhængen mellem regnskab 2004 og udvalgte sociale indikatorer. Det vil sige, at det her er blevet undersøgt, hvilke sociale kriterier, der bedst forklarer forbruget på de fire handicapcentre. Eftersom der kun er fire handicapcentre er det teknisk kun muligt at medtage maksimalt tre forskellige kriterier/forklarende variable i modellen. På handicapområdet er der udarbejdet to modeller; én model for Voksenområdet og én model for børneområdet.

I modellen for udmelding af budget for voksenområdet er der udvalgt to signifikante kriterier til beregning af forbrug, implicit budget; antallet af førtidspensionister og antallet af boliger opført efter 1980. De to kriterier vægter med henholdsvis 68 pct. og 32 pct., jfr. Tabel 1.

Tabel 1 Voksenmodel

Forbrug=	$0,68344081 * \text{Førtidspensionister} + 0,31655919 * \text{Boliger opført efter 1980}$
----------	---

Note: Modellen har en R^2 på 85 pct., samt en justeret R^2 på 27 pct.

Budgettet er herefter udmeldt til hver af de fire Handicapcentre, jfr. Tabel 2.

Tabel 2 Budgetfordeling 2006 - voksne

Voksenmodel	Budgetfordeling 2006 (hvor modellen indfases 50 pct.), procentvis fordeling
HC Lærkevej	25,65
HC Øst	26,23
HC Valdemarsgade	23,07
HC Irlandsvej	25,05
Total	100,00

I modellen for udmelding af budget for børneområdet er der ligeledes udvalgt to signifikante kriterier til beregning af forbrug, implicit budget; befolkningstal for 0-17-årige og antallet antal børn i specialdagsinstitutioner. De to kriterier vægter med henholdsvis 11 pct. og 89 pct., jfr. Tabel 3.

Tabel 3 Børnemodel

Forbrug = $0,109691019 * \text{Befolkning, 0-17 årige} + 0,890308981 * \text{Antal børn i specialdaginstitutioner}$

Note: Modellen har en R^2 på 86 pct., samt en justeret R^2 på 29 pct.

Budgettet er herefter udmeldt til hver af de fire Handicapcentre, jfr. Tabel 4.

Tabel 4 Budgetfordeling 2006 - børn

Børnemodel	Budgetfordeling 2006 (hvor modellen indfases 50 pct.), procentvis fordeling
HC Lærkevej	26,34
HC Øst	23,58
HC Valdemarsgade	22,97
HC Irlandsvej	27,12
Total	100,01

Administrationsområdet

Fordelingen af handicapcentrenes administrative rammer er foretaget efter en såkaldt 'kombineret fordelingsmodel', hvor den administrative fordelingsmodel vægter med 50 pct., og ydelsesområdets fordelingsmodeller ligeledes vægter med 50 pct.

Imidlertid sker der inden fordeling af midler ud fra den kombinerede model, en forlods fordeling af vise midler til de respektive handicapcentre (blandt andet løn til centerledelsen, fleksjob, integrationskonsulent, administrativ medarbejder til aftenplejen).

Ydelsesområdernes budgetfordelingsmodeller er beskrevet tidligere i dette notat. I det efterfølgende beskrives derfor den administrative model.

Den administrative model

Modellen til fordeling af det administrative budget til handicapcentre er som udgangspunkt baseret på modellen for 2005. Modellen er dog ændret, idet belastningsnøgletallene (parametrene) vedrørende kontanthjælp er taget ud af modellen.

Overordnet fordeles budgettet i forhold til belastningsnøgletal for antal berørte brugere indenfor modellens belastningsnøgletal. Af Tabel 5 fremgår de enkelte belastningsnøgletal samt en nærmere beskrivelse heraf.

Tabel 5 – Parametre for den administrative model

Belastningsnøgletal	Beskrivelse
Førtidspension og invaliditetsydelse	Antal berørte, 2004 Sagstyngden er 0,036 og blev fastsat i forbindelse med oprettelsen af handicapcentre.
Børnesager	Gennemsnit af antal sager fra april 2004 – marts 2005 vægtet med sagstyngden. Sagstyngden er 0,222 og blev fastsat i forbindelse med oprettelsen af handicapcentre.
Hjælpebidler	Gennemsnit af antal sager fra april 2004 – marts 2005 vægtet med sagstyngden. Sagstyngden er 0,02 og blev fastsat i forbindelse med oprettelsen af handicapcentre.
Ergoterapeuter/henvisninger	På grund af manglende data får hvert lokalcenter 25 pct. af et samlet antal sager, som i 2004 var sat til 3.600. Sagstyngden er 0,055 og blev fastsat i forbindelse med oprettelsen af handicapcentre.
Handicapbil	Gennemsnit af antal sager fra april 2004 – marts 2005 vægtet med sagstyngden. Sagstyngden er 0,083 og blev fastsat i forbindelse med oprettelsen af handicapcentre.

Note: For førtidspensionsparameteren gælder det, at denne er opdateret med tal for 2004 og opgjort som antal berørte i modsætning til tidligere års modeller, hvor der blev anvendt antal helårsmodtagere. De øvrige belastningsnøgletal opgøres med nyeste tal, hvilket i modellen er apr. 2004 – mar. 2005.

Af Tabel 6 fremgår den fordelingsnøgle, der er anvendt på halvdelen af det samlede administrative budget for de fire handicapcentre, og som er beregnet på baggrund af ovenstående belastningsnøgletal.

Tabel 6 – Fordelingsnøgle, den administrative model

fordelingsnøgle, den administrative model	procentvis fordeling
HC Lærkevej	27,41
HC Øst	23,27
HC Valdemarsgade	24,46
HC Irlandsvej	24,83
I alt	100,00

Den samlede fordelingsnøgle for det administrative budget for ydelsesrammernes model er fremkommet ved et simpelt gennemsnit af

modellen for henholdsvis voksne og børn, jfr. tabel 2 og 4, og fremgår af tabel 7.

Tabel 7 – Samlet fordelingsnøgle, ydelsesrammer

Handicapcenter	procentvis fordeling
HC Lærkevej	26,00
HC Øst	24,91
HC Valdemarsgade	23,02
HC Irlandsvej	26,09
I alt	100,00

Til endelig udmelding af det administrative budget er anvendt en kombination af den administrative model, jfr. Tabel 6, og den for ydelsesrammerne gennemsnitligt beregnede model, jfr. Tabel 7. Hver af de to modeller vægter med 50 pct.. Tabel 8 angiver den endelige fordelingsnøgle.

Tabel 8 – Kombineret model, samlet fordelingsnøgle

Handicapcenter	procentvis fordeling
HC Lærkevej	24,09
HC Øst	25,47
HC Valdemarsgade	23,74
HC Irlandsvej	26,70
I alt	100,0

b. Brugerundersøgelser, produktivitetsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

I budgetlægningen indgår der i dag alene rent statistiske parametre/kriterier som beskrevet i redegørelsen for budgetfordelingsmodellen. I forbindelse med udarbejdelsen af den administrative budgetfordelingsmodel for handicapområdet indgik der overvejelser omkring outcome-styring. Imidlertid mente den nedsatte arbejdsgruppe, at der på handicapområdet ikke fandtes outcome-egnede parametre.

De brugerundersøgelser, der hidtil har været udarbejdet på handicapområdet har været med fokus på service og serviceforbedringer, og ikke som sådan anvendt i forhold til budgetlægningen.

Overordnet kan det siges, at MR Handicap er meget opmærksom på anvendelse af forskellige metoder og værktøjer i budgetlægningen, og kontoret er positivt stemt i forhold til udvikling af budgetlægningsarbejdet.

c. Budgetopfølgning

Overordnet følges der op på om budgettet overholdes ved hjælp af regnskabsprognoserne (samt i forbindelse med afslutning af årsregnskabet). Regnskabsprognosen udarbejdes tre gange om året, henholdsvis april, juli og oktober. De generelle krav og regler til indhold, herunder indkaldelse og frister, udarbejdes af Økonomiforvaltningen.

Regnskabsprognosen består af:

- Det forventede regnskab (forvaltningens bud på årets regnskabsresultat)
- Kvartalsregnskab (et øjebliksbillede af forvaltningens økonomiske situation efter hvert kvartal)
- Opfølgning på mål
- Opfølgning på aktivitetstal og enhedspriser

I det følgende beskrives krav og overordnet proces for hver af de fire delelementer.

Det forventede regnskab

MR Handicap har ansvar for udarbejdelse af forventet regnskab på hele det til kontoret udmeldte budget – for den lokale del dog ved bidrag fra hver af de fire handicapcentre. Afvigelser på 1 mill.kr. eller mere skal forklares og understøttes af aktivitetstal, enhedspriser og måltal.

Opfølgningsmetoden tager udgangspunkt i antalsforudsætninger samt enhedsomkostninger på væsentlige aktivitetsområder. Ved uoverensstemmelse mellem 'antal*enhedsomkostninger og forbrugsfremskrivningerne skal årsagen hertil findes og beskrives. Prognosen kvalitetssikres ved, at forbruget trækkes til og med en bestemt måned (afhængigt af, hvilket kvartal det forventede regnskab udarbejdes). Herefter fremskrives forbruget enten lineært eller med en nærmere beregnet fremskrivningsprocent. Herudover skal andre eventuelle kendte forudsætninger indarbejdes, for eksempel ekstraordinære indtægter eller udgifter. Som oftest (hvis muligt/sammenligneligt) vil tidligere års forbrugsmønstre blive anvendt som indikation om, hvordan forbruget fordeler sig over året.

På baggrund heraf udarbejder MR Handicap et baggrundsnotat, der opsummerer bevillingsområdet og fremhæver evt. interne økonomiske problemstillinger. Der skal i alle baggrundsnotaterne også forklares hvilke forudsætninger der er ændret i forhold til budgettet. Desuden udarbejdes indstilling og forventet regnskab, der – sammen med baggrundsnotatet - skal godkendes af kontorchef og ansvarlig vicedirektør, før materialet fremsendes til Tværgående økonomi, der samler de indkomne bidrag til en samlet indstilling til udvalget. Det er alene indstilling og forventet regnskab, der forelægges udvalget.

Kvartalsregnskab

Der udarbejdes et kvartalsregnskab i forvaltningen tre gange årligt (efter 1., 2. og 3. kvartal). Efter krav fra Økonomiforvaltningen skal de enkelte forvaltningernes budget periodiseres og at afvigelser på 5 mill. kr. eller derover forklares. MR Handicap udarbejder kvartalsregnskab for eget bevillingsområde, jfr. disse krav.

Kvartalsregnskabet udarbejdes på funktionsniveau, mens forklaringer skal afgives på dranstniveau (drift, refusion, anlæg og status). Ved afgivelse af kvartalsregnskab har MR Handicap (v/kontorchefen) ansvaret for oplysningerne i kvartalsregnskabet, samt at disse er brugt i forbindelse med udarbejdelse af det forventede regnskab.

Bidrag fra MR Handicap sendes efterfølgende kontorchef- og vicedirektørgodkendelse til Tværgående økonomi, der samler de indkomne bidrag til et samlet kvartalsregnskab, samt udarbejder indstilling heraf.

Opfølgning på mål

I det forventede regnskab skal der følges op på politisk vedtagne mål. Mål og målresultater skal efter krav fra Økonomiforvaltningen indskrives i det forventede regnskab under de respektive funktioner.

MR Handicap følger op på egne mål, og udarbejder bidrag til Tværgående økonomi, der efterfølgende samler bidragene.

Opfølgning på aktivitetstal og enhedspriser

I det forventede regnskab skal der efter krav fra Økonomiforvaltningen følges op på de aktivitetstal, som budgettet udarbejdet på baggrund af. Desuden skal der følges op på af Økonomiforvaltningen udvalgte enhedspriser. MR Handicap har ansvaret for egne aktivitetstal og enhedspriser.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

MR Handicap er ansvarlig for aktivt at reagere på forventet mer- (og mindre-) forbrug. Er der tale om en lokal problemstilling ifht. Handicapcentrenes økonomi/ økonomistyring er det ligeledes MR Handicaps ansvar at arrangere møder med de enkelte centre. Møderne har til formål at få klarlagt og drøftet problemets omfang og natur, og til at få tilrettelagt en indsats, der kan reducere/eliminere problemet.

e. Konklusion

Hjemmeplejeområdet har de seneste år udvist et merforbrug – dette særligt hjemmeplejen til handicappede. Endvidere gennemgik hjemmeplejen en større omstrukturering som følge af fritvalgslovgivningen i 2002, hvor BUM-modellen blev implementeret.

På baggrund af ovenstående er det besluttet at iværksætte et hjemmeplejeprojekt for at følge op på og styrke BUM-modellen samt reducere merforbruget fremadrettet.

Der er allerede på nuværende tidspunkt udarbejdet en foranalyse, præsenteret som et problemkatalog, der redegør for de overordnede problemstillinger på området. Problemkataloget identificerer bredt de problemstillinger af såvel økonomisk, organisatorisk og faglig karakter, der gør sig gældende på hjemmeplejeområdet for handicappede og psykisk syge. Endvidere peger problemkataloget på en række konkrete tiltag/initiativer på området, der kan være med til at rette op på problemkatalogets problemstillinger, og derved skabe bedre forudsætninger for en bedre økonomisk og organisatorisk styring.

På baggrund af problemkataloget er der udarbejdet en projektbeskrivelse og resultatkontrakt, og i øjeblikket søsættes et større hjemmeplejeprojekt, hvor der sikres udviklingstiltag på baggrund af de problemstillinger og tiltag problemkataloget redegør for. I hjemmeplejeprojektet forankres fire delprojekter, der kører mere eller mindre uafhængigt af hinanden. De fire delprojekter er:

- Økonomistyringsprojekt
- Organiseringsprojekt
- Projekt vedr. kvalitetsstandarder og kontraktindgåelse
- Projekt vedr. nyt omsorgssystem

Arbejdet foregår i samarbejde mellem MR Handicap og MR Voksne.

Hjemmeplejeområdet er i øjeblikket desuden genstand for en revisionsgennemgang i forhold til timeprisberegningen. Gennemgangen forventes afsluttet hen mod sommeren 2006, og vil formentlig bidrage med yderligere belysning af problemerne indenfor dette specifikke område.

5. Området voksne med særlige behov

5.1. Økonomistyring på institutionerne

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

Budgettet til institutionerne er en fremskrivning af budgettet fra året før, tilpasset ifht. politiske beslutninger om evt. generelle besparelser, og tilført evt. nye lønmidler etc. Ved oprettelsen af en ny institution indgår antal pladser, belægningsprocent, målgruppens tyngde samt en vurdering af udgifterne til bygningernes drift, når budgettet skal fastlægges. En ny budgetfordelingsmodel for området er under planlægning – jævnfør punkt 5.

b. Brugerundersøgelser, produktivitetsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

Mål udarbejdet af centralforvaltningen

Området indeholder kun ét kvalitetsmål, hvorpå der finder en systematisk opfølgning sted. Kvalitetsmålet omhandler ventetiden på et botilbud, der i forbindelse med vedtagelsen af Tryghedsplanen blev redefineret til, at den ventende i gennemsnit maksimalt bør vente 4 måneder.

Derudover er der udarbejdet en sektorplan med i alt 7 mål, som der efterfølgende er fulgt op på. Med jævne mellemrum udarbejdes ligeledes brugerundersøgelser og forvaltningen indgår p.t. i en landsdækkende undersøgelse, der omfatter psykisk syge og pårørende i botilbud samt brugere i beskæftigelsestilbud og i de samværs- og aktivitetstilbud, hvor der er en plan for brugeres deltagelse eller tale om struktureret deltagelse i aktiviteterne. Disse undersøgelser anvendes imidlertid ikke i forbindelse med budgetlægningen.

Mål udarbejdet af institutionerne

Den enkelte institution udarbejder en udviklingsplan, hvori institutionen angiver en række mål. Udviklingsplanen godkendes af centralforvaltningen og institutionen udarbejder i forbindelse med den næste udviklingsplan et statusafsnit, hvori de beskriver målopfyldelsen i forhold til den seneste udviklingsplan.

Styringsværktøjerne for institutionerne er derfor budget og mål, men der er ikke en egentlig kobling mellem disse.

c. Budgetopfølgning

Institutionerne fremsender regnskabs- og budgetprognose 3 gange årligt. I budgetprognosen indgår forventet afvigelse ved årets udgang. Endvidere er institutionerne forpligtiget til at angive eventuelle ændringer i belægningsprocenten.

Institutionerne er forpligtiget til løbende at rapportere, hvis den seneste fremsendte budgetprognose ændres som følge af pludseligt opståede problemstillinger, der påvirker driftsresultatet.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

Centralforvaltningen vurderer på basis af prognoserne og den løbende dialog med institutionerne, om der er behov for særskilte møder med ledelsen for den enkelte institution ang. evt. styringsmæssige problemer. Desuden kan centralforvaltningen i en periode med øget fokus på en bestemt institution fx stille krav om eksempelvis en indrapportering på månedsbasis.

I forhold til en nedgang i aktiviteten (tomme pladser) nedskrives institutionernes budget. I forhold til en stigning i aktiviteten som følge af en ændring i målgruppens behov for pleje foretager centralforvaltningen en konkret vurdering med henblik på en ændring i budgettet.

e. Konklusion

Forvaltningen har besluttet at udarbejde en budgetmodel på området, hvori omdrejningspunktet vil være en kategorisering af beboernes plejetyngde. Overhead til administrations- og ejendomsudgifter beregnes ud fra en konkret vurdering.

Modellen vil ikke medføre en højere standard, idet det er forudsat at den nuværende bevilling overholdes.

Ved udarbejdelse af en budgetmodel overvejes det samtidig at indstille til socialudvalget, at botilbuddene på området får adgang til at overføre mindreforbrug mellem årene for derigennem at kunne opnå en bedre ressourceanvendelse – herunder opnå mulighed for at spare op til større indkøb med videre.

5.2. Lokalcentrene

a. Budgetudmelding og budgetfordelingsmodel

Det er lokalcentrene, som administrerer de brugerrettede ydelser så som hjemmepleje, hjemmevejledere, støtte- og kontaktpersonordningen og samværs- og aktivitetstilbud.

Budgettet fordeles efter en række fordelingsnøgler, der er baseret på budgetmodeller udarbejdet ved hjælp af regressionsanalyser ift. konstateret historisk-statistisk sammenhæng mellem forbrugsudvikling og objektive kriterier, som lokalcentrene ikke selv har mulighed for at påvirke (fx befolkning). Modellerne revurderes og opdateres årligt.

På samværs- og aktivitetstilbudene fordeles midlerne i forhold til en konkret vurdering af værestedernes behov. Heri indgår antal pladser og aktivitetens omfang og formål.

b. Brugerundersøgelser, produktivitetsanalyser samt kvalitets- og outcomemålinger

På hjemmeplejeområdet udarbejdes systematiske tilfredshedsundersøgelser i form af bruger- og medarbejderundersøgelser. Undersøgelserne gennemføres på personlig og praktisk hjælp, der jf. servicelovens § 75C er omfattet af fritvalgs lovgivningen. Størrelsen på undersøgelsen varierer, således at den fulde undersøgelse gennemføres hvert andet år, mens der gennemføres en mindre stikprøve de andre år. Resultaterne af undersøgelsen bliver inddraget i fastlæggelsen af serviceniveauet og hermed i den årlige revision af kvalitetsstandarderne for personlig og praktisk hjælp. Undersøgelserne er dog ikke umiddelbart direkte anvendelige som kriterium i budgetlægningen.

For de øvrige aktiviteter under lokalcentrene har der været gennemført en tilfredshedsundersøgelse blandt voksenteamenes brugere. Det er p.t. ikke planlagt at gentage undersøgelsen.

c. Budgetopfølgning

Lokalcentrene udarbejder regnskabsprognoser 3 gange årligt. I forbindelse hermed foretager centralforvaltningen en fremskrivning af lokalcentrenes forbrug på baggrund af sidste års forbrugsmønster. I fald dette giver anledning til spørgsmål kontaktes lokalcentrene. Mødestrukturen er p.t. under overvejelse som følge af den nye organisering af lokalcentrene.

d. Håndtering af mer- eller mindreforbrug

Centralforvaltningen vurderer på basis af prognoserne og den løbende dialog med lokalcentrene, om der er behov for særskilte møder med ledelsen for det enkelte lokalcenter ang. evt. styringsmæssige problemer. På et sådant møde vil bl.a. blive gennemgået centerets økonomistyring og økonomistyringsredskaber, med henblik på at afklare muligheder for udgiftsbremsende tiltag. Desuden kan centralforvaltningen stille krav om eksempelvis en indrapportering på månedsbasis, eller at centeret iværksætter konkrete tiltag (fx sagsgennemgang eller nye administrative procedurer der styrker økonomistyringen).

De senere år har lokalcentrenes voksenteams generelt overholdt budgetterne.

e. Konklusion

Der forventes iværksat en analyse af samværs- og aktivitetstilbudenes budgetter. Heri vil udover fordeling af det samlede budget indgå parametre som koordinering af aktiviteter og åbningstid.

6. Performance Management

Performance Management – effektstyring – er et styringsværktøj, som integrerer dokumentation af effekterne af indsatsen på et område i styringen af de udførende organisationer. Tanken er, at det gennem formulering af effektmål for og effektmåling af en indsats bliver muligt at identificere det, der virker, dvs. skaber de ønskede effekter. Denne viden kan efterfølgende anvendes i styringen af området, så der gøres mere af det, der virker, mens det, som ikke virker, erstattes af noget andet. Performance Management bygger således både på et økonomisk rationale om at få mere ud af pengene, og på et fagligt rationale om at forbedre indsatsen til fordel for brugerne.

a. Pilotprojekt på Bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov

Der er primo 2006 iværksat et pilotprojekt om effektmåling og -styring på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov. Første møde i pilotprojektets styregruppe blev afholdt den 15. marts 2006. Herefter nedsættes projektgrupper for hhv. socialcenter- og institutionsområdet. Projektgrupperne inkluderer repræsentanter for ledere og medarbejdere på socialcentre og institutioner og vil i pilotprojektet løse konkrete opgaver knyttet til udviklingen af et koncept for effektmåling og -styring. Projektgrupperne vil herigennem bistå sekretariatet, forankret i Mål- og rammekontoret for børnefamilier med særlige behov, i forbindelse med udarbejdelse af beslutningsoplæg til styregruppen. Projektarbejdet følges af en følgegruppe bestående af de faglige organisationer på området.

Pilotprojektet vil tage udgangspunkt i en nedbrydning af de politiske effektmål på området (jf. FAU 556/2005) i konkrete mål og målepunkter – indikatorer – på bruger-, socialcenter- og institutionsniveau. Hernæst udvikles metoder til effektmåling og redskaber til rapportering. Udviklingen af mål og indikatorer samt metoder til effektmåling forventes afsluttet i oktober 2006. På baggrund heraf formuleres redskaber til faglig og økonomisk styring, som kan understøtte en prioritering af de initiativer på området, som bedst skaber de ønskede effekter. Pilotprojektet forventes afsluttet medio 2007.

b. Implementering af Performance Management på de øvrige bevillingsområder i Socialforvaltningen

Det vurderes, at erfaringerne fra pilotprojektet – såfremt det ønskes – efterfølgende vil kunne udbredes til andre bevillingsområder under Socialforvaltningen.

Dato: 21-04-2006

Sagsnr.: 298330

Dok.nr.: 1797483

Bilag 8 – Socialudvalget – Budgetforslag 2007 - Redegørelse for den økonomiske status på døgnanbringelsesområdet

1. Konklusion
2. Målgruppe
3. Udviklingen i økonomi, aktiviteter og enhedspriser
4. Opfølgning på politisk fastsatte mål
5. Økonomistyringstiltag
6. Udfordringer i de kommende år
7. Forventet regnskab 2006
8. Budgetbehov 2007

1. Konklusion

Socialudvalgets redegørelse for området børnefamilier med særlige behov har følgende konklusioner:

- I 2006 forventes et mindreforbrug på døgnanbringelser og forebyggelse svarende til 15 mill. kr. I 2007 forventes der merudgifter som følge af den demografiske udvikling på samlet 16,8 mill. kr.
- Behovet for demografimidler knytter sig til udgiftsstigninger som følge af udviklingen i antallet af børn og unge i målgruppen. Der er tale om en stigning i målgruppen på 2,2 pct. fra 2006 til 2007.
- På området for børnefamilier med særlige behov er der generelt sket en stabilisering af priserne på anbringelser og forebyggelse. Baggrunden herfor skal findes i implementeringen af økonomistyringstiltag i socialcentre. Det forventes, at der fremadrettet vil være en stabil udgiftsudvikling på området svarende til den generelle pris- og lønudvikling.

- Demografimidlerne er i 2006 blevet placeret på forebyggelse, idet der forventes en stigning i aktiviteten på dette område, som følge af den demografiske udvikling. I 2005, hvor demografimidlerne ligeledes blev placeret på forebyggelse, var der en stigning i aktiviteten svarende til 6,4 pct. fra 2004.
- Redegørelsen indebærer, at det for at skabe budgetbalance på området i 2007 er nødvendigt, at der tilføres området demografimidler svarende til 16,8 mill. kr.

2. Målgruppe

Målgruppen på bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov er københavnske familier med børn og unge i alderen 0-22 år, som har behov for støtte. Der er tale om familier, hvor forældrene og/eller barnet eller den unge har sociale og/eller psykiske vanskeligheder, der medfører, at barnet eller den unge er truet i sin udvikling.

Målgruppens problemer kan skyldes forældrenes sociale og personlige vanskeligheder (f.eks. misbrug eller psykiske problemer), eller være betinget af forhold hos barnet eller den unge, der er af en sådan karakter, at barnet eller den unge ikke kan få gavn af normale tilbud såsom folkeskolen. Den iværksatte indsats skal altid tage udgangspunkt i barnets eller den unges individuelle behov. Det gælder også indsatsen overfor forældrene, hvilket går ud på at opbygge et samarbejde og en fælles forståelse for barnets eller den unges behov og interesser. Forældrenes ansvar over for barnet eller den unge skal søges fastholdt og mulighederne for at varetage forældreansvaret skal søges forbedret.

3. Udviklingen i økonomi, aktiviteter og enhedspriser

3.1 Den økonomiske udvikling fra 2003-2005

Området for børnefamilier med særlige behov har i en længere årrække været karakteriseret ved stigende forbrug og budgetoverskridelser. I 2003 blev den budgetmæssige ubalance ændret fra merforbrug til mindreforbrug efter en delvis regnskabsmæssig tilpasning og iværksættelse af opstramninger af økonomistyringen. I 2005 har der været mindreforbrug på budgetområdet.

Forskydningen skyldes en intensiveret økonomistyring og et fald i aktiviteten på området. Udviklingen i budget, forbrug og afvigelse på

funktionerne døgnpleje, forebyggelse og døgninstitutioner for perioden 2003-2005 fremgår af tabel 3.1.1.

Tabel 3.1.1. Budget, forbrug og afvigelser 2003-2005 (2007-PL)

Mill. kr. (2007-PL)	2003			2004			2005			Ændring i pct. fra 2003-2005	
	Budget	Forbrug	Afv.	Budget	Forbrug	Afv.	Budget	Forbrug	Afv.	Budget	Forbrug
Døgnpleje	397	376	-20	387	353	-35	392	369	-22	-1,2%	-1,8%
Forebyggelse	206	218	12	232	230	-2	236	235	-1	12,8%	7,2%
Døgninstitutioner	376	380	3	378	370	-8	352	343	-9	-6,9%	-10,6%
I alt	978	974	-4	997	952	-45	980	948	-32	0,1%	-2,8%

Kilde: Københavns Kommunes regnskaber 2003-2005.

Note: Der er fremskrevet med Økonomiforvaltningens vægtede pris-løn fremskrivning på 3,2 pct. fra 2003-2004, 2,3 pct. fra 2004-2005, 3,3 fra 2005-2006 og 3,0 pct. fra 2006-2007. Budget og forbrug på døgninstitutioner inkluderer såvel anbringelser som dagbehandling. Opgørelsen inkluderer refusionssager.

I tabellen ses det, at budgettet til børnefamilieområdet i Socialforvaltningen har været stabilt over de sidste par år. Budgettet til området er således steget med 0,1 pct. i perioden 2003 til 2005.

Der er sket en omfordeling af ressourcerne fra døgninstitutionsområdet til forebyggelse som følge af det fokus, der har været i kommunen på forebyggende foranstaltninger.

På det forebyggende område er både budgettet og forbrug steget i perioden med henholdsvis 12,8 pct. og 7,2 pct.. Dette skyldes en målrettet indsats med forebyggelse for børnefamilier med særlige behov mhp. at reducere forbruget vedrørende døgnanbringelser.

Forbruget på børnefamilieområdet er samlet set faldet med 2,8 pct. fra 2003 til 2005.

Døgninstitutionsområdet står for det største fald i forbrug svarende til 10,6 pct. i perioden. Baggrunden herfor skal findes i, at børnefamilieområdet i 2005 overførte budget til handicapområdet 28,1 mill. kr.(2007-PL) til handicappede børn og unges benyttelse af kommunens døgninstitutioner, som følge af den aktivitetsbaserede budgetmodel på døgninstitutionsområdet. Det reelle fald i forbruget på døgninstitutionsområdet har været 2,3 pct. fra 2003-2005.

På døgnplejeområdet er der tale om et faldende forbrug svarende til 1,8 pct. fra 2003 til 2005. Udviklingen kan tilskrives såvel faldende enhedspriser som faldende aktivitet på døgnplejeområdet.

Tabel 3.1.2. Større budgetændringer på Børnefamilier med særlige behov i 2004 og 2005

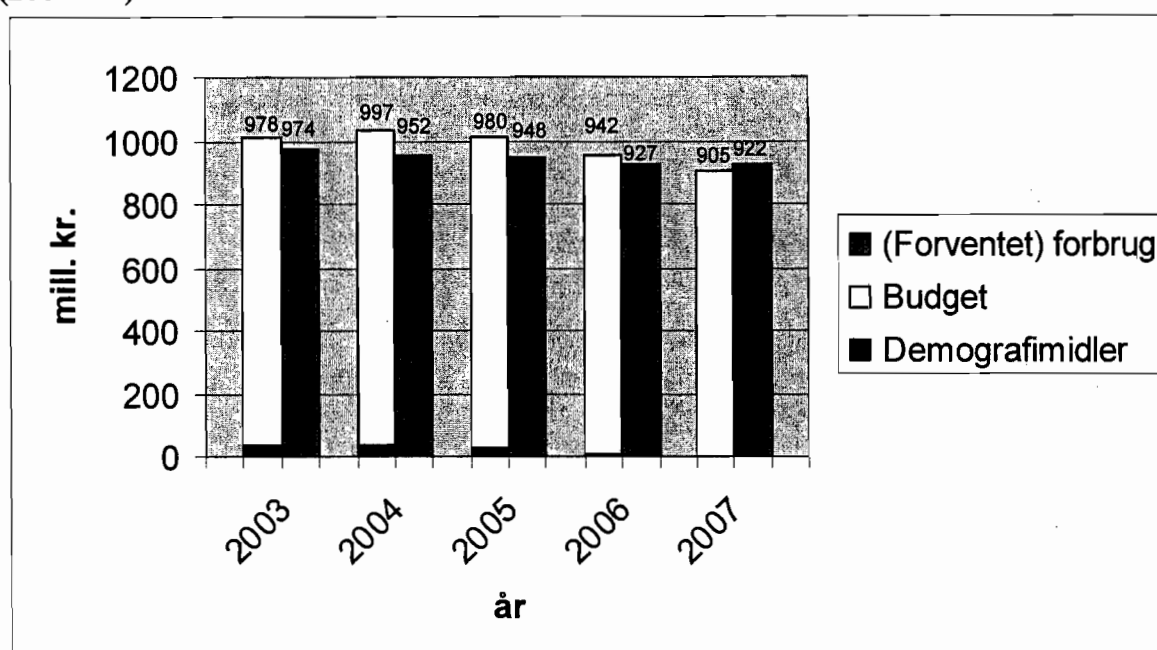
	2007-pl	2007-pl
Ændringer til budget 2005 og 2006 mill. kr.	2004	2005
Demografimidler	34,5	28,7
Midler til at styrke den forebyggende indsats	51,3	varig
Ekstra indsats Indre Nørrebro		1,1
Overførsel til handicap vedr. målgrufforskydning		-9,4
Overførsel til handicap vedr. døgninstitutionsoophold		-28,1
Besparelser i budgetforslaget 2005		-5,2
Tilpasning af kapacitet på døgninstitutionsområdet		-8,2
Finansiering af budgetaftalen 2006		-31,1
Overførsel af ledige budgetmidler til bl.a. kriminalitetspuljen		-10,3
I alt	85,8	-62,5

Note: I tabellen indgår de største budgetmæssige ændringer på funktionerne 5.20 døgnpleje, 5.21 forebyggelse og 5.23 døgninstitutioner.

Det ses af tabel 3.1.2., at der i 2004 og 2005 blev tilført henholdsvis 34,5 og 28,7 mill. kr.(2007-PL) i demografimidler til området på baggrund af det stigende antal børn og unge i hovedstaden.

I diagram 3.1.1. fremgår en oversigt over den samlede udvikling i budget og forbrug på døgnanbringelsesområdet fra 2003-2007. For årene 2006 og 2007 er der taget udgangspunkt i forventningerne til regnskab 2006 pr. april 2006 og de aktuelle budgetforhandlinger.

Diagram 3.1.1. Udvikling i forbrug og budget 2003-2007 mill. kr. (2007-PL)

Kilde: Københavns Kommunes regnskaber 2003-2005, forventet regnskab 2006 og budgetmæssige ændringer 2007.

Note: For årene 2006 og 2007 er der tale om forventninger til budget og forbrug pr. april 2006.

Som det fremgår af tabellen har området for børnefamilier med særlige behov modtaget demografimidler i årene 2003-2006, som følge af udviklingen i målgruppen. For 2007 fremgår det, at der forventes et merforbrug svarende til 16,8 mill. kr. på baggrund af den demografiske udvikling. Forventningerne til budget og forbrug i 2006 og 2007 bliver uddybet i afsnit 7.

3.2 Udviklingen i aktiviteter

I nedenstående tabel 3.2 fremgår udviklingen i aktiviteter fra 2003 til 2005. Under døgnpleje skelnes der mellem ophold i plejefamilie og alternative opholdssteder (socialpædagogiske opholdssteder, eget værelse, kost-efterskoler, skibsprojekter og hybler). Tabellen indeholder desuden aktiviteten for henholdsvis forebyggende foranstaltninger og døgninstitutioner.

Tabel 3.2. Udvikling i aktiviteter fra 2003-2005 (2007-PL)

	2003	2004	2005	Stigning i pct.
Døgnpleje				
Familiepleje	534	523	525	-1,7%
Alternative opholdssteder	372	354	363	-2,5%
Døgnpleje i alt	906	877	888	-2,0%
Forebyggende foranstaltninger				
Foranstaltninger	6252	5787	6160	-1,5%
Døgninstitutioner				
Helårsanbragte på døgninsti.	499	478	448	-11,4%

Kilde: FAFDW pr. marts 2006. Aktivitetstallene er eksklusiv refusionssager og dagbehandling på Københavns Kommunes døgninstitutioner.

Af tabellen fremgår det, at aktiviteten på hele området er faldet svagt over de seneste tre år. Aktiviteterne på døgnpleje er faldet med henholdsvis 1,7 pct. for familiepleje og 2,5 pct. for alternative opholdssteder, mens aktiviteten på forebyggende foranstaltninger er reduceret med 1,5 pct.

Udviklingen på døgninstitutionsområdet er mere markant. Her er der sket et fald på 11,4 pct. fra 2003 til 2005. Baggrunden herfor skal findes i den faldende anbringelsesfrekvens i Københavns Kommune og omstillingen på døgninstitutionsområdet.

3.3 Udviklingen i enhedspriser

I nedenstående tabel fremgår udviklingen i enhedspriser på døgnpleje, forebyggende foranstaltninger og døgninstitutionsanbringelser.

Tabel 3.3. Udviklingen i enhedspriser fra 2003-2005 (2007-PL)

	2003	2004	2005	Stigning i pct.
Døgnpleje				
Familiepleje	323	330	323	-0,1%
Alternative opholdssteder	379	362	346	-9,6%
Døgnpleje i alt	346	343	332	-4,2%
Forebyggende foranstaltninger				
Foranstaltninger	31	33	32	0,5%
Døgninstitutioner				
Helårsanbragte på døgninstitutioner	-	579	583	0,6%

Kilde: Københavns Kommunes regnskaber 2003-2005, FAFDW pr. marts 2006.

Note: Der foreligger ikke en pladsbaseret enhedspris for 2003, hvorfor stigningen i pct. for døgninstitutionsområdet er opgjort for 2004-2005. Enhedspriserne er opgjort eksklusiv refusion. I enhedsprisen på døgnpleje er der ikke medtaget udgifter til kørsel.

Enhedspriserne er beregnet ud fra regnskabsresultaterne i de pågældende år for de enkelte områder divideret med antallet af helårsanbragte børn eller antallet af familier, der har været inden for hvert område. På døgninstitutionsområdet er der tale om enhedsprisen for belagte helårspladser på Københavns Kommunes døgninstitutioner.

Det ses, at der samlet har været et fald i enhedsprisen fra 2003 til 2005 på døgnpleje på samlet 4,2 pct., hvilket er fordelt over familiepleje med et fald på 0,1 pct. og alternative opholdssteder på 9,6 pct.

Enhedsprisen på familiepleje er forholdsvis stabil over tid. Udviklingen i enhedsprisen på alternative opholdssteder skal ses i sammenhæng med, at antallet af billigere foranstaltninger såsom eget værelse benyttes i højere grad end tidligere.

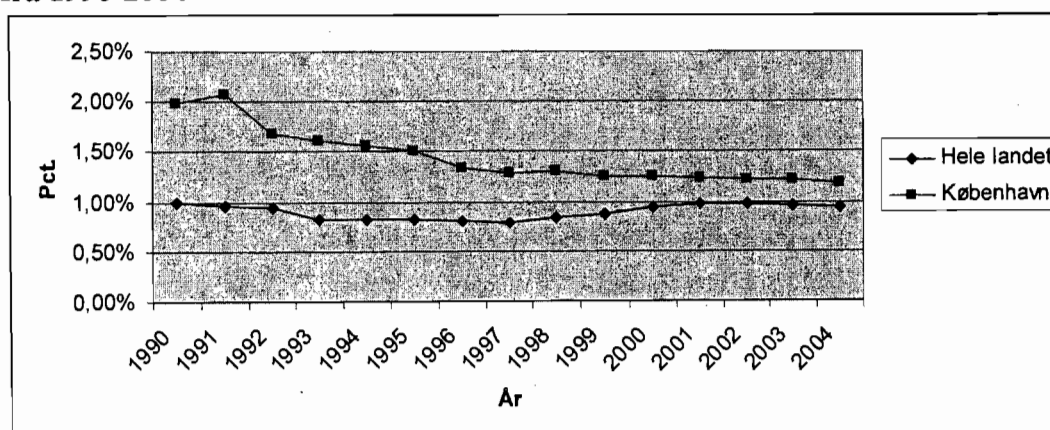
Enhedsprisen på forebyggende foranstaltninger er steget med 0,5 pct. fra 2003-2005. Alt i alt er der dog tale om forholdsvis små udsving i prisen for en forebyggende foranstaltning både når der sammenlignes med 2003 og 2004.

På døgninstitutionsområdet er der tale om en meget svag stigning på 0,6 pct. i prisen for en benyttet plads på kommunens institutioner fra 579 t. kr. pr. plads til 583 t. kr. pr. plads, hvilket hænger sammen med omstillingsplanen.

3.4 Udviklingen i udvalgte nøgletal

Anbringelsesfrekvensen for børn og unge i Københavns Kommune er gennem en årrække reduceret fra et højt niveau sammenlignet med landsgennemsnittet til i 2004 at ligge tæt på landsniveauet. Faldet i anbringelsesfrekvensen er sket på trods af, at Københavns Kommune har en særlig høj social belastning ift. antallet af misbrugere, psykisk syge mv. I samme periode har udviklingen på landsplan været forholdsvis stabil.

Figur 3.1. Udviklingen i anbringelsesfrekvensen blandt 0-22 årige fra 1990-2004

Kilde: Danmarks Statistik

Det ses af figur 3.1, at anbringelsesfrekvensen for målgruppen af 0-22 årige i Københavns Kommune var 2,0 pct. i 1990, hvilket er reduceret til 1,2 pct. i 2004. På landsplan var anbringelsesfrekvensen i 1990 1,0 pct. og i 2004 0,95 pct.

Københavns Kommune deltager i 6-by samarbejdet mellem Odense, Århus, Ålborg, Randers, Esbjerg og København. Udviklingen i nettoudgifterne til familieforanstaltninger pr. 0-23 årige i 6-byerne jf. seneste publikation vedrørende budget 2005 fremgår af tabel 3.4.

Tabel 3.4. Primærkommunal nettoudgift pr. 0-23 årige til familieforanstaltninger – budget 2005 (2007-PL)

6-by Nøgletal Budget 2005 (2007- PL) Kr.	Københavns Kommune	5-by simpelt gennemsnit
Døgnpleje	2.863	2.523
Forebyggelse	2.195	1.823
Døgninstitutioner	2.441	1.200

Kilde: 6-by Nøgletal – budget 2005

Note: Det skal bemærkes, at 6-by nøgletallene dækker såvel bevillingsområdet børnefamilier med særlige behov og bevillingsområdet handicap.

Af tabellen fremgår det, at Københavns Kommunes udgifter til målgruppen af børn og unge med særlige behov ligger over gennemsnittet blandt 5-byerne.

I opgørelsen af de primærkommunale udgifter til familieforanstaltninger er der for Københavns Kommunes vedkommende tale om en teknisk beregning af størrelsen af det kommunale forbrug, idet kommunen ikke regnskabsmæssigt skelner mellem kommunale og amtslige udgifter. Dette er med til at vanskeliggøre sammenligningen med de øvrige byer.

Selvom det er vanskeligt at sige noget præcist om baggrunden for forskellene i udgifterne blandt 6-byerne kan en del af forskellen tilskrives sociale forskelle. Økonomiforvaltningen har ved indkaldescirkulæret for budget 2007 angivet en korrektion vedr. familieforanstaltninger for de sociale forskelle på 31,2 pct. – dvs. at 32,2 pct. af Københavns Kommunes udgifter kan forklares ved sociale forskelle.

Den primære årsag til, at Københavns Kommunes har højere udgifter til målgruppen skal således findes i en række sociale faktorer såsom andelen af overførselsindkomstmottagere, misbrugere og psykisk syge, der har betydning for såvel anbringelsesfrekvensen samt udgiftsniveauet i de enkelte sager på døgnpleje og forebyggelsesområdet.

For døgninstitutionsområdet viser tabel 3.5, at udgiften pr. plads på døgninstitutioner i Københavns Kommune ligger stort set på gennemsnittet blandt de øvrige amter.

Tabel 3.5. Bruttoudgift pr. plads på døgninstitutioner – Amtsrådsforeningens Nøgletal regnskab 2004 (2007-PL)

Amtsrådsforeningens Nøgletal 2004 Regnskab (2007-PL)	Københavns Kommune	Gennemsnit øvrige amter
Amtslig bruttoudgift pr. plads på døgninstitutioner (1.000 kr.)	751	738

Kilde: "En sammenligning af amternes aktiviteter på socialområdet", Amtsrådsforeningen, maj 2005.

Note: Udgifterne er fremskrevet til 2007-PL ud fra en vægtet pl-fremskrivning på 2,3 pct. fra 2004-2005, 3,3 pct. fra 2005-2006 og 3,0 pct. fra 2006-2007.

Københavns Kommune benytter i højere grad end andre kommuner døgninstitutionsoophold, hvilket er med til at forklare de høje primærkommunale udgifter til døgninstitutionsoophold jf. tabel 3.4. Baggrunden herfor skal findes i, at Københavns Kommunes børn og unge er hårdere socialt belastede og derfor i nogle tilfælde er

vanskelige at rumme i døgnpleje, hvorfor døgninstitutionspladser oftere vil være løsningen.

Af tabel 3.6 ses fordelingen af anbragte på henholdsvis døgnpleje (familiepleje, socialpædagogiske opholdssteder og eget værelse) og døgninstitutioner opgjort blandt 6-byerne i 2004.

Tabel 3.6. Det gennemsnitlige antal anbringelser pr. 1000 0-23 årige og fordeling på opholdstype i pct. (Anbringelser i 2004)

Opholdstype	Århus		Odense		Aalborg		Esbjerg		Randers		København	
Antal anbringelser pr. 1000 0-23 årige døgnpleje	60%	5,45	69%	6,84	81%	7,39	79%	10,19	68%	7,20	64%	7,40
Antal anbringelser pr. 1000 0-23 årige døgninstitutioner	40%	3,65	31%	3,07	19%	1,69	21%	2,68	32%	3,35	36%	4,16
Antal helårsanbringelser pr. 1000 0-23 årige i alt	100%	9,10	100%	9,91	100%	9,08	100%	12,87	100%	10,55	100%	11,56
Antal helårsanbringelser i alt	816		534		425		312		182		1470	

Kilde: Tabel 63 i Nøgletalsrapporten for 6-byerne budget 2005 og bilagstabel 1: Befolkningsprognose fordelt på aldersgrupper pr. 1. januar 2005.

Det fremgår af tabellen, at Københavns Kommune ud af i alt 1470 helårsanbringelser i 2004 havde 64 pct. anbringelser i døgnpleje og 36 pct. anbringelser på døgninstitutioner. København (36 pct.) og Århus (40 pct.) er de to kommuner i opgørelsen, der benytter flest døgninstitutionsanbringelser.

4. Opfølgning på politisk fastsatte mål

I tabel 4.1 fremgår de politisk fastsatte mål på området for børnefamilier med særlige behov og målopfyldelsen pr. marts 2005 og pr. marts 2006.

Samlet set er der tale om en højere grad af målopfyldelse pr. marts 2006 sammenlignet med resultatet fra marts 2005. Der er dog stadig tale om en generel utilfredsstillende målopfyldelse ift. resultatkravene.

Tabel 4.1. Målopfyldeelse ift. politisk fastsatte mål 2006

Mål 2005 og 2006	Indhold af målet	Resultatkrav	Mål-opfyldelse pr. marts 2005	Mål-opfyldelse pr. marts 2006
1	Inden der træffes afgørelse om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet jf. § 40, stk. 3, nr. 8 og § 42 skal der udarbejdes en handleplan.	90 pct.	53 pct.	63 pct.
2	Der skal foreligge en handleplan for mindst 90 pct. af de børn og unge, der modtager en forebyggende indsats.	90 pct.	49 pct.	60 pct.*
3	Gennemførelsen af en § 38-undersøgelse må i 90 pct. af tilfældene maksimalt vare 3 måneder.	95 pct.	42 pct. **	56 pct.
4	Medio 2004 skal mindst 90 pct. af forældrene have underskrevet handleplanen eller det skal fremgå, hvorfor de ikke har ønsket dette.	90 pct.	50 pct.	61 pct. af forældrene
				48 pct. af børn (15-17 år)

Kilde: Budget 2006 og SOFDW den 22. marts 2006

Note: * Målopfyldeelse er trukket fra FAFDW pr. december 2005, idet rapporten for mål 2 ikke er fungerende i SOFDW. ** Målopfyldeelse pr. marts 2005 blev i Økonomisk redegørelse for døgnanbringelsesområdet 2005 opgjort til 95 pct. pga. fejl i FAFDW rapporten. Den reelle målopfyldeelse pr. juni 2005 var 42 pct.

Ad 1. Der er udarbejdet en handleplan i 63 pct. af sagerne før et barn bliver anbragt.

Ad 2. Der foreligger en handleplan for 60 pct. af de børn og unge, der modtager en forebyggende indsats.

Ad 3. Der er gennemført en § 38 undersøgelse inden for tre måneder i 56 pct. af undersøgelsessagerne.

Ad 4. Handleplanen er underskrevet af forældrene i 61 pct. af sagerne eller det fremgår, hvorfor dette ikke er tilfældet. I 48 pct. af sager med 15-17 årige har den unge underskrevet handleplanen.

Det forventes pr. december 2006, at resultatkravene i forhold til målene opnås. Dette skal ses i lyset af, at alle børnefamilieteam ultimo 2005 har fået besøg af medarbejdere fra centralforvaltningen, hvor dataregistreringsproblematikken er gennemgået, og der er sket undervisning i korrekt dataregistrering. I februar 2006 er dette forløb fulgt op med udsendelsen af en ny dataregistreringsvejledning samt konteringsvejledning til alle børnefamilieteam. Herudover er der sat

fokus på systematik i arbejdet i børnefamilieteamene og der vil blandt andet blive iværksat en superbruger uddannelse i udarbejdelse af § 38 undersøgelser, handleplaner og opfølgning.

5. Økonomistyringstiltag

På baggrund af en undersøgelse af økonomistyringen i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen gennemført af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen og Økonomiforvaltningen med assistance fra Revisionsdirektoratet i 2004, blev det besluttet at gennemføre en række økonomistyringstiltag på budgetområdet for børnefamilier med særlige behov.

Fokuset på økonomistyring er videreført i Socialforvaltningen, hvor et nyt tiltag – effektmåling og styring – er under udvikling.

I det følgende gennemgås de aktuelle tiltag, herunder status for gennemførelsen.

5.1 Effektmåling og styring

I 2006 er der opstartet et projekt på budgetområdet for børnefamilier med særlige behov vedrørende effektmåling og styring. Formålet med projektet er at forbedre den økonomiske styring og den socialfaglige indsats på området. Såfremt projektet gennemføres succesfuldt, forventes det, at effektmåling og styring kan blive det bærende princip i den økonomiske og faglige styring af bevillingsområdet fra 1. januar 2008.

Baggrunden for projektet er en generel mangel på systematisk viden om effekten af indsatsen overfor udsatte børn og unge, og et ønske om fremover at basere styringen af området på dokumenterede effekter af indsatsen, således at de initiativer, der sættes i værk, er de initiativer, som virker. Det vil sige mest mulig dokumenteret effekt for pengene.

Første styregruppemøde blev afholdt den 15. marts 2006, hvor projektorganisationen blev fastlagt. Projektet er i sin 1. fase som indebærer formulering af mål og indikatorer for effekter af indsatser på området.

5.2 Aktivitetsbaseret budgetfordelingsmodel på døgninstitutionsområdet

På døgninstitutionsområdet blev der fra 1. januar 2005 indført en aktivitetsbaseret budgetmodel. Principperne i modellen er, at døgninstitutionerne får et mindre grundbudget fra årets start, og hertil får direkte betaling fra de sociale centre i form af en takst for hvert enkelt barn på institutionen. Størstedelen af bevillingen på området er

således flyttet fra døgninstitutionerne til socialcentrene, der gennem købet af pladserne sikrer det økonomiske grundlag for institutionerne. Formålet med modellen er at sikre en bedre styring, kontrol og opfølgning på døgninstitutionsområdet og at give institutionerne større incitament til at tilpasse tilbuddene til socialcentrenes efterspørgsel.

Pr. 1. januar 2006 er den aktivitetsbaserede budgetfordelingsmodel blevet suppleret med en ny intern fordelingsmodel for grundbudgettet og takstfastsættelsen til døgninstitutionerne. I modellen får hver institution et basisbudget og derefter et vejledende budget pr. normeret barn. Formålet med at indføre en ny intern budgetfordelingsmodel på døgninstitutionsområdet er at sikre fairness og gennemsigtighed i fastsættelsen af taksterne for institutionspladserne, så centrene i den aktivitetsbaserede budgetmodel betaler det samme for ens tilbud uanset på hvilken institution tilbudet er placeret.

5.3 Budgetfordelingsmodel på døgnpleje, forebyggelse og døgninstitutioner

På budgetområdet for børnefamilier med særlige behov fordeles budgettet til socialcentrene efter rene sociale kriterier i 2006. Nedenstående kriterier indgår i fordelingsmodellen:

- Antal førtidspensionister mellem 18-49 år i forhold til befolkningen
- Antal indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i forhold til befolkningen
- Antal unge mellem 0-18 år i forhold til befolkningen
- Antal lejligheder under 50 kvm. (med børn under 18 år) i forhold til befolkningen

Budgetfordelingsmodellen blev indført pr. 1. januar 2005, hvor halvdelen af budgettet til socialcentrene blev fordelt efter den daværende objektive model, mens den anden halvdel blev fordelt efter den nye budgetfordelingsmodel på budgetområdet.

I 2006 fordeles budgettet udelukkende ud fra ovenstående sociale kriterier. Socialcentrene har i 2006 rammefleksibilitet, således at budget til f.eks. døgninstitutionsophold kan benyttes til familiepleje tiltag eller forebyggelse.

Formålet med indførelsen af den ny budgetfordelingsmodel er at sikre en rimelig fordeling af midlerne over byen ud fra dokumenterede udgiftsdrivende sociale kriterier.

5.3 Økonomistyringsprojektet

Som led i bestræbelserne på at styrke mulighederne for kontrol og opfølgning blev der i august 2004 opstartet et økonomistyringsprojekt på budgetområdet. Målet med projektet var at skabe en mere struktureret og ensartet økonomistyring i socialcentrenes børnefamilieteam. Resultatet af projektet har været udviklingen af en række økonomistyringstiltag, herunder gennemgang af og udarbejdelse af ny kontoplan, værktøjer til socialcentrene, der er med til at sikre datakvaliteten på området samt et IT-baseret redskab, der øger gennemsigtigheden af og præciserer sammenhængen mellem aktive sager i børnefamilieteamet og økonomiopfølgningen i forhold til prognosearbejdet.

De fleste af økonomistyringsprojektets tiltag er i dag implementerede og afsluttede. MR-kontoret for børnefamilier foretager opfølgningen omkring brugen af værktøjerne.

I forhold til det IT-baserede økonomistyringsværktøj foretages der aktuelt testning i børnefamilieteamene med henblik på, at værktøjet implementeres fuldt ud. MR-kontoret for børnefamilier med særlige behov foretager også implementeringen og opfølgningen på dette arbejde.

5.4 Centralisering af betalingen og betalingsansvaret i refusionssager

Pr. 1. januar 2005 blev betalingen og betalingsansvaret i refusionssager vedrørende børn og unge under 18 år centraliseret i det daværende ØPA 2. Refusionssagerne er i dag placeret i MR-kontoret for børnefamilier med særlige behov. Baggrunden for centraliseringen var mangelfuld styring af refusionssagerne i socialcentrene, som var knyttet til, at udgifter i denne type sager falder uregelmæssig – i nogle tilfælde først år efter udgiftens afholdelse - og at udgiftsniveauet er styret af andre kommuners dispositioner i sagerne.

Som et nyt økonomistyringstiltag anbefalet af Revisionen i 2003 blev der foretaget kravspostering af udeståender på refusionssagerne i MR-Børnefamilier med særlige behov således, at udgifter vedrørende 2005 blev driftsbogført på regnskab 2005. Kravspostering på refusionssagerne medvirker til at skabe sammenhæng mellem antallet af sager og afholdelsen af forbrug på området og sikrer derved gennemsigtig i udviklingen i udgifterne til refusion.

6. Udfordringer i de kommende år

Området for børnefamilier med særlige behov står overfor udfordringer knyttet til både økonomisk opfølgning og socialfaglig udvikling.

Udfordringerne på området er:

- Fortsat styrkelse af økonomistyringstiltag i forhold til sikring af præcise regnskabsprognoser og sammenhæng mellem fastsættelsen af budget og afholdelse af forbrug på bevillingsområdet.
- Sikre indsatsen og handlekraften i forhold til underretninger modtaget i kommunen, således at henvendelser om truede børn bliver fuldt tilstrækkeligt og rettidigt op i børnefamilieteamene.
- Implementering af anbringelsesreformens krav til sagsbehandlingen.
- Ny organisering af børnefamilieteamene.
- Omstillings- og fornyelsesplan for døgninstitutionsområdet, herunder skabe sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel efter institutionspladser.
- Udvikling af døgninstitutionstilbud af høj kvalitet.
- Dokumentation af effekten af indsatser og bedre styring (performance management).
- Familiefokus i indsatsen – projekt ”Med familien i centrum”.

6.1 Forsat styrkelse af økonomistyringen

I forhold til økonomistyringen vil der ske en videreførelse af de tiltag, der allerede er sat i værk jf. kapitel 5. Det vil således være i særlig fokus at sikre præcise forventninger til forbruget på bevillingsområdet samt skabe sammenhæng mellem budget og afholdt forbrug.

Indsatsen vil især været rettet mod børnefamilieteamenes prognosearbejde med henblik på at sikre en ensartet og gennemskuelig økonomiopfølgning i alle centre.

6.2 Sikre indsatsen i forhold til underretninger om truede børn og unge

I 2006 bliver der sat fokus på den tidlige indsats overfor truede børn og unge. Dette indebærer flere tiltag, herunder at sikre en ensartet og tilstrækkelig opfølgning på underretninger modtaget fra kommunalt ansatte, private personer og andre kommuner om såkaldte ”bekymringsbørn”. Indsatsen betyder en præcisering af de foreliggende retningslinier på området for børnefamilieteamenes opfølgning på underretninger samt udarbejdelsen af vejledede

retningslinier for hvordan og hvor hurtigt, der skal gribes ind over for familier i situationer, hvor der foreligger en eller flere underretninger om familiens situation.

Arbejdet med udarbejdelsen af vejledende retningslinier for tærskler for indgriben og procedurer herfor vil ske i samarbejde mellem MR-kontoret for børnefamilier og børnefamilieteamcheferne og vil ligge klar til medio maj måned 2006.

I den tidlige indsats indgår samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen. Der vil således blive udarbejdet et fælles koncept for de tværfaglige § 37 teams, som er et lovpligtigt udvalg, der på bydelsniveau skal skabe den fornødne tværfaglige koordinering i forhold til konkrete sager med udsatte børn og unge.

Samarbejdet indebærer desuden udarbejdelsen af en fælles handlevejledning for de kommunalt ansatte i Københavns Kommune, der arbejder med børn og unge med information om, hvornår og hvordan der foretages indberetning til socialforvaltningen omkring ”bekymringsbørn”.

6.3 Implementering af anbringelsesreformens krav til sagsbehandlingen

Anbringelsesreformen, der trådte i kraft pr. 1. januar 2006 stiller krav til Socialforvaltningens arbejde, som medfører ændringer i forhold til indsatsen overfor anbragte børn og unge samt opfølgningen på anbringelser ved efterværnsforanstaltninger.

De lovmæssige krav til § 38 undersøgelser, der gennemføres før der tages stilling til eventuelle foranstaltninger til børnefamilier, er skærpede som følge af anbringelsesreformen. Ændringen vedrører primært, at undersøgelsen skal foretages ud fra en helhedsbetragtning, hvor barnets netværk i højere grad inddrages og at der skal tages stilling til eventuelle søskende. Der skal endvidere være klart definerede mål og delmål for de foranstaltninger, der iværksættes ligesom der i lovgivningen er fokus på børnesamtaler både før iværksættelse og under evt. foranstaltninger. Forvaltningen har udarbejdet en ny skabelon, der tager højde for ændringerne, og et superbrugerforløb i udarbejdelse af undersøgelser, handleplaner og opfølgning ud fra anbringelsesreformens forudsætninger er ved at blive iværksat i børnefamilieteamene.

Med anbringelsesreformen indføres desuden en ny type anbringelse – netværksanbringelsen – der er ophold hos familiemedlemmer eller andre fra barnets netværk.

Der skal udarbejdes en Børnepolitik i Københavns Kommune. Politikken skal være dækkende for hele kommunens arbejde med børn og unge. På området for børnefamilier med særlige behov skal der udarbejdes standarder for sagsbehandlingen i forhold til opfølgning på underretninger, tværfaglig indsats, systematisk inddragelse af børnene, de unge, familierne og netværket både før iværksættelse og under en foranstaltning.

6.4 Ny organisering af børnefamilieteamene

På baggrund af den ændrede organisation med færre bydele samt de ændringer af sagsbehandlingen som anbringelsesreformen medfører, er der overvejelser om at indføre en ny organisering af børnefamilieteamene.

Udgangspunktet for organiseringen af børnefamilieteamene er, at brugerne skal opleve kvalitet og sammenhæng i indsatsen ud fra et helhedssyn. Opgaverne bør løses med en fast kontaktperson knyttet til familien, der har ansvaret for at sikre den nødvendige inddragelse af relevante fagpersoner og samarbejdspartnere i opgaveløsningen.

Det er for nuværende uafklaret, hvordan den ny organisering skal fastlægges. Flere modeller bliver diskuteret med socialcentrene og institutionerne. Modellerne tager udgangspunkt i kombinationer af børne/ungeteams og undersøgelses/indsatsgrupper. Det nye i modellerne er den eventuelle indførelse af undersøgelses- og indsatsgrupper, hvor der sker en arbejdsdeling mellem gennemførelsen af undersøgelser og udførelsen af foranstaltninger.

Det forventes, at der bliver besluttet en ny organisering inden sommeren 2006.

6.5 Omstillings- og fornyelsesplan for dagbehandlings- og døgninstitutionsområdet

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget vedtog den 23. november 2005 en omstillings- og fornyelsesplan for det samlede dagbehandlings- og døgninstitutionsområde. Planen er udgiftsneutral, og betyder samlet set færre pladser, men hvor pladserne til gengæld er mere specialiserede og derfor mere udgiftskrævende.

Planen realiseres over en periode på 3 år, hvor 14 institutioner helt eller delvist omstilles til andre opgaver. Baggrunden for omstillings- og fornyelsesplanen er, at børnene og de unges behov ændrer sig over tid, at der har været mange ledige pladser til især børn mellem 6 – 12 år, men mangel på pladser til børn og unge med psykiske lidelser.

Planen betyder i hovedtræk, at der bliver flere pladser til unge, flere pladser til unge med massive problemer f.eks. i forhold til misbrug og

kriminalitet, flere pladser til børn og unge med psykiske lidelser og færre pladser til børn mellem 6 – 12 år.

6.6 Udvikling af døgninstitutionstilbud af høj faglig kvalitet

For at styrke den faglige kvalitet af indsatsen overfor døgninstitutionsanbragte børn og unge har Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS) og Socialforvaltningen (SOF) i Københavns Kommune sammen med Socialpædagogernes Landsforbund (SL), Socialrådgiverforeningen (SR), HK og Forstanderklubben fået i alt 5.4 mill. kr. fra satspuljen til gennemførelsen af et 2-årigt kvalitetsudviklingsprojekt for medarbejderne på Københavns Kommunes dagbehandlings- og døgninstitutioner for børn og unge med særlige behov.

Projektet består i at udvikle faglige modeller og bistå de pædagogiske medarbejdere med at kvalitetsudvikle anbringelsesforløbene for børnene og de unge på Københavns Kommunes dagbehandlings- og døgninstitutioner.

Projektet består af følgende 4 temaer:

- Den enkelte døgninstitution/medarbejder bistås med at operationalisere deres pædagogiske grundlag til målsætninger og metoder for det pædagogiske arbejde.
- Den enkelte døgninstitution/medarbejder bistås til at arbejde med klare mål og delmål og opfølgning af det enkelte anbringelsesforløb.
- Den enkelte døgninstitution/medarbejder opkvalificeres/bistås med at udvikle metoder til at inddrage barnet/den unge og forældrene i det enkelte anbringelsesforløb.
- Den enkelte døgninstitution/medarbejder opkvalificeres/bistås med at udvikle metoder til at sikre et velfungerende samarbejde med socialcentre ift. det enkelte anbringelsesforløb.

Projektet afsluttes med en ekstern evaluering i slutningen af 2007.

6.6 Dokumentation af effekten af indsatser og bedre styring

Som beskrevet i afsnit 5.1 arbejder Socialforvaltningen på et pilotprojekt med fokus på at indhente systematisk viden om effekten af indsatsen overfor udsatte børn og unge med det fremadrettede formål at basere styringen af området på dokumenterede effekter af indsatsen. De initiativer, der sættes i værk, vil således være de

initiativer, som virker i forhold til socialfaglige mål, og vil endvidere betyde mest mulig dokumenteret effekt for de budgetterede midler.

Projektet løber i 2006-2007 og gennemføres med en projektorganisation med deltagelse af medarbejderrepræsentanter, HSU, direktionen, centerchefer og børnefamilieteamchefer og institutionsledere.

6.7 Familiefokus i indsatsen – projekt "Med familien i centrum"

Københavns Kommune har ansøgt og fået penge fra satspuljemidlerne til at realisere forebyggelsesprojektet "Med Familien i Centrum - for positiv integration i samfundslivet".

Projektets formål er at nedbringe antallet af anbringelser uden for hjemmet gennem udvikling og implementering af metoder, der understøtter familiens egne ressourcer. Et særligt fokusområde er ungdomskriminalitet og anden antisocial adfærd blandt unge, som skal mødes af en målrettet indsats således, at den negative udvikling bremses.

7. Forventet regnskab 2006

Nedenfor fremgår forventningerne til regnskabet 2006 på baggrund af regnskabsprognosen april 2006.

Budgetområdet har i 2006 modtaget 8 mill. kr. i demografimidler på baggrund af redegørelse for budgetbehovet udarbejdet i foråret 2005. Demografimidlerne i 2006 er tildelt for at kompensere en stigende aktivitet som følge af den demografiske udvikling.

Det er valgt at placere alle demografimidlerne på det forebyggende område til dækning af forventet merforbrug som følge af flere forebyggende foranstaltninger.

7.1 Forventninger til regnskab 2006

På baggrund af den forventede udvikling i aktiviteter og enhedspriser for 2006 forventes der et mindreforbrug på området for børnefamilier med særlige behov i størrelsen 15 mill. kr. vedrørende døgnpleje, forebyggelse og døgninstitutioner.

Tabel 7.1.1. Budget, forbrug og afvigelser 2005-2006 (2007-PL)

	2005			2006		
	Budget	Forbrug	Afv.	Budget	Forbrug	Afv.
Døgnpleje	393	361	-32	361	335	-26
Forebyggelse	236	230	-6	241	254	14
Døgninstitutioner	352	338	-14	340	337	-2
I alt	981	929	-52	942	927	-15

Kilde: Regnskab 2005 og forventet regnskab 2006 april

Som det ses af tabel 7.1.1. forventes der i 2006 et mindreforbrug på døgnpleje (plejefamilier og opholdssteder) svarende til 26 mill. kr. (2007-PL).

På forebyggelsesområdet er der i 2005 tale om en forventet stigning i forbruget i forhold til 2005 på baggrund af et øget antal foranstaltninger pga. den demografiske udvikling. Der var således også en stigning i aktiviteten på forebyggelse fra 2004 til 2005 på 373 forebyggende foranstaltninger svarende til en stigning på 6,4 pct. Dette betyder i 2006 et forventet merforbrug på 14 mill. kr. til forebyggelse.

I 2006 forventes et mindreforbrug på døgninstitutionsområdet på 2 mill. kr. (2007-PL), som dækker over merindtægter fra salg af egne døgninstitutionspladser til andre amter, mindreudgifter vedrørende refusionsudgiftssager på egne døgninstitutioner, mindreudgifter til refusion til andre amter samt mindreudgifter vedrørende socialcentre købt af døgninstitutionspladser i andre amter.

For at sikre sammenhæng mellem budget og forbrug på området vil der blive anmodet om overførsel på 13,6 mill. kr. fra Døgnpleje funktion 5.20 til Forebyggelse 5.21 fra 2006 og frem.

I nedenstående tabel 7.1.2. fremgår den forventede udvikling i aktivitet på døgnpleje, forebyggelse og døgninstitutioner pr. april 2006.

Tabel 7.1.2. Forventning til aktivitet 2006

	2005	2006	Stigning i pct. 2005-2006
Døgnpleje			
Familiepleje	525	545	3,7%
Alternative opholdssteder	363	373	2,7%
Døgnpleje i alt	888	918	3,3%
Forebyggende foranstaltninger			
Foranstaltninger	6.160	6.350	3,0%
Døgninstitutioner			
Helårsanbragte på døgninsti.	448	458	2,2%

Kilde: Regnskab 2005, forventet regnskab 2006 – april.

Note: Der er tale om realiseret aktivitet i 2005 og forventet aktivitet pr. april 2006.

Det fremgår af tabellen, at der samlet set forventes en stigning i aktiviteterne fra 2005-2006 på døgnpleje svarende til 3,3 pct. På

døgninstitutionsområdet forventes der en stigning i antallet af anbragte svarende til 2,2 pct. På det forebyggende område forventes en stigning i aktiviteten på 190 foranstaltninger svarende til 3,0 pct.

På døgnanbringelsesområdet forventes der samlet set 1376 helårsanbragte i 2006, hvilket er en stigning fra 2005 på 40 helårsanbringelser.

Af tabel 7.1.3. fremgår de budgetmæssige ændringer vedrørende 2006.

Tabel 7.1.3. Budgetændringer i 2006 og forventning til 2007

	2007-pl	2007-pl	2007-pl	2007-pl
Ændringer til budget 2005 og 2006 mill. kr.	2004	2005	2006	2007
Demografimidler	34,5	28,7	8,2	
Varigt mindreforbrug				-14,8
specifikke besparelsesforslag				-8,6
Midler til at styrke den forebyggende indsats	51,3	varig	varig	varig
DUT vedr. anbringelsesreform			14,4	11,2
Ekstra indsats Indre Nørrebro		1,1	1,0	
Pulje til kriminalitetsforebyggende tiltag			4,8	
Overførsel til handicap vedr. målgruppeforskydning		-9,4	varig	
Overførsel til handicap vedr. døgninstitutionsophold		-28,1	varig	varig
Besparelser i budgetforslaget 2005		-5,2		
Besparelser i budgetforslaget 2006			-21,1	
Besparelser i budgetforslaget 2007				-6,0
2 pct. besparelse på øvrig drift				-7,0
Tilpasning af kapacitet på døgninstitutionsområdet		-8,2	varig	varig
Indsats vedr. udsatte unge (døgninstitutionsområdet)			8,8	varig
Finansiering af budgetaftalen 2006		-31,1		
Overførsel af ledige budgetmidler til bl.a. kriminalitetspuljen		-10,3		
I alt	85,8	-62,5	16,2	-25,2

Note: I tabellen indgår besparelser og tilførsel af midler på funktionerne 5.20 Døgnpleje, 5.21 Forebyggelse og 5.23 Døgninstitutioner.

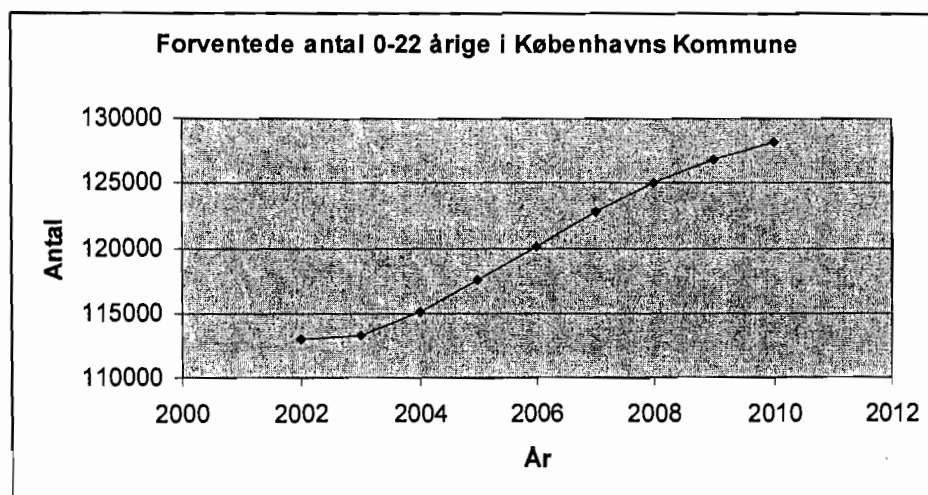
Af tabellen ses det, at området for børnefamilier med særlige behov i 2006 samlet set fik tilført midler svarende til 16,2 mill. kr. til døgnanbringelses- og forebyggelsesområdet. Dette dækker over tilførsel af demografimidler, dut vedr. anbringelsesreformen, ekstra tiltag på Indre Nørrebro samt kriminalitetsforebyggelse og udsatte unge på døgninstitutionsområdet. Der blev gennemført besparelser i budgetforslaget svarende til 21,1 mill. kr. i 2006.

I 2007 er der forventning om en samlet besparelse på området for børnefamilier med særlige behov svarende til 25,2 mill. kr. på døgnanbringelses og forebyggelsesområdet. Dette dækker over tilførsel af midler vedr. anbringelsesreformen og besparelser pga. mindreforbrug i 2005, Specifikke besparelsesforslag, besparelser i budgetforslaget 2007 og en 2 pct. besparelse på øvrig drift.

7.2 Den demografiske udvikling og forventninger til 2007

I nedenstående tabel fremgår udviklingen i antallet af børn og unge i alderen 0-22 år, som udgør målgruppen på området. Antallet af børn og unge var i 2005 117.503. Der forventes en stigning i målgruppen med 5.221 børn og unge i 2007 i forhold til 2005, hvilket svarer til en stigning på 4,4 pct. Fra 2006-2007 forventes en stigning i målgruppen svarende til 2,2 pct.

Tabel 7.2.1. Udviklingen i målgruppen 0-22 årige 2002-2010

Kilde: SOFDW, marts 2006

Som det fremgår af tabel 7.2.2. forventes den demografiske udvikling at betyde en yderligere stigning i aktiviteten på budgetområdet i årene frem.

Udviklingen i målgruppen forventes at påvirke antallet af anbringelser og forebyggende foranstaltninger med 2,2 pct. således, at der alt andet lige forventes en stigning i antallet af helårsanbragte svarende til 20 helårsanbringelser på døgnpleje og 10 på døgninstitutioner i 2007 sammenlignet med forventningen til 2006. På forebyggelsesområdet vil den demografiske udvikling i 2007 betyde 140 flere foranstaltninger end i 2006. I tabel 7.2.2. fremgår de økonomiske konsekvenser af den demografiske udvikling.

Tabel 7.2.2. Demografisk betingede merudgifter 2007

Mill. kr. (2007-PL)	Demografisk stigning i aktivitet	Enhedspris 2005	Demografisk betingede merudgifter
Døgnpleje	20	0,333	6,6
Forebyggelse	140	0,032	4,4
Døgninstitutioner	10	0,583	5,8
I alt	-	-	16,8

Note: Den demografisk betingede stigning i aktiviteten tager udgangspunkt i forventningerne til aktiviteten i 2006 pr. april 2006.

På baggrund af enhedsprisen for døgnplejeophold (regnskab 2005 tillagt udgifter til kørsel i alt svarende til 333 t. kr. i 2005 (2007-PL), enhedsprisen på en døgninstitutionsplads på 583 t. kr. og enhedsprisen for forebyggelse svarende til 32 t. kr. i 2005 (2007-PL) vil den demografiske udvikling alt andet lige betyde merudgifter i 2007 på samlet 16,8 mill. kr. jf. tabel 7.2.2.

Det forventes ikke, at de demografisk betingede udgiftsstigninger kan rummes inden for budgettet i 2007.

I budgettet 2007 er indbereget spareforslag og de fremsatte besparelser i indkaldescirkulæret. Tallene kan ændre sig i løbet af budgetprocessen i takt med, at SOU, ØU og BR behandler budgetforslaget.

Den ovenstående gennemgang af de økonomiske forventninger til børnefamilieområdet tager udgangspunkt i, at den demografiske udvikling giver en stigning i antallet af anbringelser og forebyggende foranstaltninger. På døgnpleje og forebyggelsesområdet kan de demografisk betingede aktivitetsstigninger ikke holdes inden for det forventede budget for 2007 med mindre området bliver tilført demografimidler svarende til 16,8 mill. kr. i 2007.

Dato: 12. april 2006

Sagsnr.: 298288
Dok.nr.: 1818108

Bilag 9 – Socialudvalget – Budgetforslag 2007 – Grønne budgetmål

Mål 2007	Resultatkrav 2007	Resultatkrav 2006	Resultat 2005
Indsatsområde 1 Antallet af køkkener og kantiner i forvaltningen, som serverer økologisk mad, skal være stigende. I 2008 skal al den mad, der serveres i forvaltningens køkkener og kantiner være mindst 75 % økologisk. Det vurderes at Socialforvaltningen har ca. 90 ¹⁾ institutioner (tilbud, lokalcentre og handicapcentre mm.), der har køkkener, der skal omlægges til økologi.	43 døgntilbud ²⁾	43 døgntilbud	28 døgntilbud
Indsatsområde 2 Antallet af institutioner i forvaltningen, som har indført miljøledelse, skal være stigende. Ifølge Agenda 21 planen skal alle forvaltninger være miljøcertificeret inden udgangen af 2008. Det vurderes af Socialforvaltningen har ca. 200-230 ³⁾ institutioner (tilbud, lokalcentre og handicapcentre mm.), som skal indføre miljøledelse.	83 institutioner ⁵⁾	3 institutioner ⁴⁾	

- 1) Antallet bygger på et overslag, da der ikke findes et samlet overblik over hvor mange institutioner, der har køkkener.
- 2) Tallet bygger på det finansierede mål. I afsnit nedenfor omkring omlægning til økologi ses det ufinansierede mål.
- 3) Antallet bygger på et overslag
- 4) Institutionerne er centralforvaltningen, Sundbygård og Handicapcenter syd.
- 5) Institutioner er de 3 fra 2006 samt 20 institutioner under hvert bevillingsområde, dvs. 80 i alt

Indsatsområde 1 - Omlægning til økologi

I relation til omlægning til økologi i forvaltningens køkkener og kantiner har Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens omkostninger hidtil været dækket af puljemidler fra Miljø- og Forsyningsudvalget. Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilling til at udvide projekterne.

Af nedenstående ses Socialforvaltningens bidrag til opfyldelse af Agenda 21 planens målsætninger på økologiområdet, forudsat at der afsættes midler til området. Fremskrivningerne baserer sig på Miljøkontrollens estimat. Som ufinansieret version er resultatkravet for 2007 på indsatsområdet økologi 59 institutioner (tilbudene, lokalcentre og handicapcentre).

Udvælgelse af de døgninstitutioner, der skal omlægge deres køkkendrift til økologiske fødevarer foregår indtil videre efter

frivillighedsprincippet. I takt med at flere og flere institutioner omlægges, og antallet af omlægningslystne institutioner således måske svinder ind, kan det blive nødvendigt at skelne mellem kommunale og selvejende institutioner. Der er ikke i driftsoverenskomsterne med de selvejende institutioner nedfældet en forpligtelse til at omlægge til økologi. Omlægning til økologi kan i teorien siges at være en indgriben i selvforvaltningen. Problemstillingen er velkendt fra indkøbsaftalerne, hvor en lignende forpligtelse heller ikke fremgår af driftsoverenskomsterne. Der arbejdes stadig på en løsning her, og man har indtil videre måtte lande på, at der for de selvejende institutioners vedkommende må være tale om en frivillig ordning, som man kan vælge eller fravælge.

Arbejds- og styregruppen for de grønne budgetter er bekendt med og bevidst om problemstillingen. Der arbejdes videre efter frivillighedsprincippet med forhåbning om, at det ikke bliver nødvendigt at iværksættes specielle ordninger for henholdsvis kommunale og selvejende institutioner.

Indsatsområde 2 - Miljøcertificering

I relation til indførelse af miljøledelse med henblik på miljøcertificering i Socialforvaltningen er der afsat 0,4 millioner kr. årligt (2006-2008) til arbejdet. Midlerne stammer fra konvertering af energipuljen. I Borgerrepræsentationens beslutning om konvertering af energipuljen lagde man op til, at der ressourcerne afsættes til ansættelse af en kvalificeret miljørådgiver pr. forvaltning. Miljørådgiverne skal bistå forvaltningerne med at gennemføre miljøledelsesprojekter i relation til Agenda 21 planens målsætning.

Nødvendigheden af en eventuel skelnen mellem kommunale og selvejende institutioner i forbindelse med udvælgelse til - og deltagelse i - miljøledelsesprojekter er også her en potentiel problemstilling som arbejdsgruppen for de grønne budgetter er bevidst om.

Dato: 27. marts 2006

Sagsnr.: 298374

Dok.nr.: 1804176

Bilag 10 – Socialudvalget - Budgetforslag 2007 - Forslag til projekter, der sikrer effektiv omprioritering

I forbindelse med vedtagelsen af indkaldelsescirkulæret for budget 2007 opfordrede Økonomiudvalget fagudvalgene til at formulere forslag til innovative projekter, der sikrer effektiv omprioritering med henblik på at bevillige interne lån til sådanne projekter.

Socialforvaltningen har overvejet eventuelle forslag til sådanne projekter.

På Børnefamilier med særlige behov har Socialforvaltningen 2006 iværksat følgende projekter på socialcentre og døgninstitutioner med henblik på en effektivisering:

- Effektmåling og styring
- Arbejdsprocesanalyse i socialcentrenes børnefamilieteams
- Oprettelse af administrative driftscentre på institutioner

Forvaltningen vurderer, at der ikke er behov for bevilling af interne lån til disse projekter, da de finansieres indenfor de eksisterende bevillingsrammer på området for Børnefamilier med særlige behov.

BILAG II
SOCIALUDVALGET
BUDGETFORSLAG 2007
TAKSTBILAG

TAKSTBILAG

Socialudvalget

TAKSTER

2007

2006

Døgninstitutionstakster

Forældrebetaling og egenbetaling, jfr. servicelovens § 52 og § 62 B i forbindelse med anbringelse af børn og unge i for-midlet døgnpleje §49 og døgninstitution §51 samt børnebidrag jf. lov om børns forsørgelse §18 stk. 2

Hjemmel: Bekendtgørelse nr. 1093 af 8. december 2000 (forældrebetaling, unges egenbetaling samt egenbetaling o. 18 år – 22 år)
Lov om børns forsørgelse § 18 stk. 2 (børnebidrag)

Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen

Beløbsniveau: Fastsat i bekendtgørelsen (forældrebetaling og unges egenbetaling)
Fastsat af statsamtet (børnebidrag)

Indtægt (mill. kr.)

7,2

7,2

Bemærkninger:

Forældrebetalingen afhænger af forældrenes indkomstforhold og sociale forhold.
Unge egenbetaling afhænger af den unges indkomstforhold og sociale forhold.
Børnebidrag fastsættes af statsamtet.

De efterfølgende takster er fremkommet ved en fremskrivning af taksterne for 2006, hvilket var baseret på taksterne fra Sundhedsforvaltningen (ældreområdet). Takster på baggrund af faktiske udgifter er under udarbejdelse.

Betaling for mad

Hjemmel: Lov om Social Service §88

Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen

Beløbsniveau: Omkostningsbestemt

Betaling for mad i Lyrskovgade:

Hovedret (kr.)	34,00	33,00
Biret (kr.)	10,00	10,00
Hovedret og biret (kr.)	40,00	40,00

Betaling for benyttelse af dagcentre og integrerede institutioner

Hjemmel: Lov om Social Service §88

Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen

Beløbsniveau: Omkostningsbestemt

Betaling pr. plads pr. måned (kr.)	67,00	65,00
------------------------------------	-------	-------

Betaling for benyttelse af aktiverende dagcentre

Hjemmel: Lov om Social Service §88
Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen
Beløbsniveau: Omkostningsbestemt

Betaling pr. plads pr. måned (kr.)	67,00	65,00
------------------------------------	-------	-------

TAKSTER**2007****2006**

Betaling for handicapudflugter

Hjemmel:	Lov om Social Service §88		
Beslutningstidspunkt:	Budgetvedtagelsen		
Beløbsniveau:	Omkostningsbestemt		
Betaling pr. deltager (kr.)		65,00	63,00

Betaling for ophold, hjemløse – herberger (§94) samt §91 - bofællesskaber

Hjemmel:	Lov om Social Service §95, stk. 2.		
Beslutningstidspunkt:	Budgetvedtagelsen		
Beløbsniveau:	Fastsat i ovennævnte bekendtgørelse.		
Betaling pr. overnatning (kr.)		80,00	78,00
Ved 2 personer i dobbeltværelse (kr. pr. person)		52,00	50,00
Betaling for kost:			
Morgenmad (kr.)		10,00	10,00
Frokost (kr.)		23,00	22,00
Middag (kr.)		31,00	30,00
Indtægt (mill. kr.)		26,6	24,6

Bemærkninger:

Indtægten angives som kommunens bruttoindtægt.

Ved forplejning af børn betales indtil det fyldte 18 år en tredjedel af de nævnte takster.

Der er tale om et graderet betalingssystem, hvor der ud fra institutionens vurdering af klienternes ønske og funktionsniveau i overensstemmelse med den foreliggende handleplan kan ske:

- 1) Gratis kost og logi for personer uden forsørgelsesgrundlag.
- 2) Betaling for ophold.
- 3) Betaling for ophold med et eller flere måltider.
- 4) Fuld opholdsbetaling (logi og samtlige måltider) indeholdt i betalingen.

Generelle regler for betaling for døgnophold på handicapinstitutioner.

Når en person flytter på ovennævnte institution, udbetales den sociale pension fortsat.

Beboerne skal herefter betale for de ydelser, de modtager på institutionen.

Hjemmel: Lov nr. 454 af 10. juni 1997 om Social Service (Serviceloven)
Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen
Beløbsniveau: Pristalsreguleres

Taksterne betales af:

- Beboere i døgninstitutioner for handicappede.
- Beboere i beskyttede boliger.
- Gæster, som benytter aflastningsboliger.
- Gæster i døgninstitutioner/daghjem i det omfang, de hidtil har kunnet købe ydelser på institutionen.

Obligatoriske takster/ydelser

Husleje

10 pct. af boligens omkostninger og 10 pct. af personlig indkomst op til 148.800 kr.

20 pct. af indkomst over 148.800 kr. (2005-niveau).

Regulering for 2006 afventer socialministeriets vejledning om regulering pr. 1. januar 2006 af satser på det sociale område (ultimo 2005).

El, handicapinstitutioner (kr./mdr.) inkl. moms	195,00	189,00
El, beskyttede boliger (kr./mdr.) inkl. moms	238,00	231,00
Varme handicapinstitutioner (kr./mdr.) inkl. moms	358,00	348,00

Varme, beskyttede boliger. Individuelle takster afhængig af institutionens udgifter.

Servicebetaling (Servicelovens § 83 og § 140)

Personer, som modtager mellemste førtidspension (kr./mdr.)	809,00	785,00
Personer, som modtager højeste førtidspension (kr./mdr.)	1.620,00	1.573,00

Servicebetalingen reguleres med satsreguleringsprocenten, der fastsættes endeligt af Finansministeriet hvert år inden udgangen af august måned.

Rabat til ægtepar

25 pct. på samtlige ydelser. Rabatten nedtrappes med 1 pct. for hver 3.917 kr. i indtægt ud over den sociale pension (2006-niveau).

Beløbsgrænsen reguleres med satsreguleringsprocenten, der fastsættes endeligt af Finansministeriet hvert år inden udgangen af august måned.

Valgfrie ydelser

Toiletartikler (kr./mdr.) inkl. moms	147,00	143,00
Rengøringsartikler (kr./mdr.) inkl. moms	58,00	56,00
Vinduespolering (kr./mdr.) inkl. moms	65,00	63,00
Vask af beklædning/kropstøj inkl. undertøj (kr./mdr.) inkl. moms	196,00	190,00
Vask af eget linned (kr./mdr.) inkl. moms	196,00	190,00
Vask og leje af linned (kr./mdr.) inkl. moms	246,00	239,00
Terapi/dagcenterkontingent (kr./mdr.)	65,00	63,00
Morgenmad (kr./dag)	13,00	13,00
Middagsmad (kr./dag)	45,00	43,50
Aftensmad (kr./dag)	23,00	22,00
Drikkevarer ekskl. kapselvarer (kr./mdr.)	200,00	194,00
Aflastningsophold (kr./dag)	106,00	103,00

Bemærkninger:

I loven er forudsat, at el og varme betales efter de faktiske udgifter. Da der ikke er opsat målere på hver værelse, foreslås ens takster for alle beboere på særfor-sorgsinstitutionerne.

For at sikre, at pensionister, der er på aflastningsophold på en særfor-sorgsinstitu-tion, får optimalt udbytte af opholdet, foreslås det, at der opkræves et beløb dag-ligt, der dækker fuld forplejning og delvis betaling af vask.

Takster for Psykiatriske bcentre

Taksterne på de psykiatriske bcentre, er beregnet ud fra de faktiske udgifter, mod tidligere at følge taksterne fra Sundhedsforvaltningen (ældreområdet).

Generelle regler for betaling for døgnophold på bcentre for psykisk syge

Hjemmel: Lov nr. 573 af 24. juni 2005 om Social Service § 107-108 (Serviceloven)
Beslutningstidspunkt: Budgetvedtagelsen
Beløbsniveau: Servicebetaling fremskrives med satsreguleringsprocent, mens øvrige obligatoriske samt alle valgfrie ydelser genberegnes årligt på basis af faktiske budgetterede udgifter.

Taksterne betales af:

- Beboere på psykiatriske bcentre.
- Brugere af aflastningstilbud på de psykiatriske bcentre

Når en borger flytter på et psykiatrisk bcenter fortsætter udbetalingen af den sociale pension. Borgeren skal derfor betale for nogle af de ydelser, der modtages på botilbuddet.

Ydelserne er opdelt i to grupper :

Obligatoriske ydelser, der ikke kan fravælges, og dækker husleje, el og varme samt servicebetaling.

Valgfrie ydelser, der kan til- og fravælges i det omfang borgeren ønsker det, og dækker kost, rengørings- og toiletartikler, vask af tøj/linned, terapi/dagcenterkontingent og vinduespolering.

Obligatoriske ydelser

Husleje

Huslejen beregnes ud fra 10 pct. af boligens faktiske omkostninger og 10 pct. af den personlige indkomst op til 152.200 kr., dog 20 pct. af indkomst over 152.200 kr. (2006-niveau).

Regulering af indkomstgrænserne for 2007 afventer Socialministeriets vejledning om regulering pr. 1. januar 2007 af sats på det sociale område (ultimo 2006).

El og varme

El (kr./mdr.) inkl. moms	*)	189,00
Varme (kr./mdr.) inkl. moms	*)	349,00

*) Taksterne for el- og varme på de psykiatriske bcentre beregnes ud fra det foregående års faktiske forbrug på det enkelte bcenter. Der er ikke opsat el- og varmemålere i de enkelte boliger, hvorfor der vil ske en fordeling i forhold til den enkelte boligs areal med tillæg af fællesareal. Taksterne reguleres en gang årligt.

Servicebetaling

Servicebetaling er en særlig ydelse (Lov om Social Service § 162), der betales af de borgere i botilbud, der er tilkendt mellemste eller højeste førtidspension før 1. januar 2003. Ydelsen dækker den særlige service, der er en del af døgntilbud i henhold til Lov om Social Service § 108.

Personer, som modtager mellemste førtidspension (kr./mdr.)	784,00	784,00
Personer, som modtager højeste førtidspension (kr./mdr.)	1.572,00	1.572,00

Servicebetalingen reguleres en gang årligt med satsreguleringsprocenten, der fastsættes endeligt af Finansministeriet inden udgangen af august måned.

Rabat til ægtepar

25 pct. på samtlige ydelser. Rabatten nedtrappes med 1 pct. for hver 3.913 kr. i indtægt ud over den sociale pension (2006-niveau).

Beløbsgrænsen reguleres en gang årligt med satsreguleringsprocenten, der fastsættes endeligt af Finansministeriet inden udgangen af august måned.

Valgfrie ydelser

Bocentrene skal tilbyde følgende valgfrie ydelser:

Toiletartikler (kr./mdr.) inkl. moms	*)	82,00
Rengøringsartikler (kr./mdr.) inkl. moms	*)	60,00
Vinduespolering (kr./mdr.) inkl. moms	*)	40,00
Vask af beklædning/kropstøj inkl. undertøj (kr./mdr.) inkl. moms	*)	152,00
Vask og leje af linned (kr./mdr.) inkl. moms	*)	152,00
Terapi/dagcenterkontingent (kr./mdr.)	*)	63,00
Morgenmad (kr./dag)	*)	18,25
Middagsmad (kr./dag)	*)	36,75
Aftensmad (kr./dag)	*)	36,75
Aflastningsophold (kr./dag)	*)	100,00

*) Med virkning fra 2007 beregnes taksterne for de valgfrie ydelser på de psykiatriske bocentre efter de faktisk budgetterede udgifter på det enkelte bocenter. Ændringen betyder, at beboerne ikke fremover skal betale efter de generelle takster, der dækker ældre- og handicapområderne. Taksterne beregnes af det enkelte bocenter og skal godkendes af Socialforvaltningen. Taksterne bliver reguleret en gang årligt.

BILAG 12
SOCIALUDVALGET
BUDGETFORSLAG 2007
INVESTERINGSPLAN
2007 - 2010

INVESTERINGSPLAN

Investeringsoversigten viser for hvert af årene 2007-2010 de budgetansvarlige institutioners rådighedsbeløb på funktion 3. niveau fordelt på forudsatte projekter. De enkelte projekter med samme funktionsnummer kan adskilles.

De bevillinger, der søges vedtaget i forbindelse med budgettet er mærket med * efter løbe-nummeret.

Investeringsoversigten og bemærkningerne hertil er i øvrigt opdelt på samme måde som tidligere.

SOCIALUDVALGET

Udvalgets hovedtal fremgår af følgende oversigt:

Mill. kr.	2007	2008	2009	2010
Socialudvalget				
Udgift.....	27,1	27,1	0	0
Indtægt.....	0	0	0	0
Socialudvalget i alt	27,1	27,1	0	0

INVESTERINGSOVERSIGT 2007-2010 Beløb i mil l. kr. Socialudvalget

Kontonummer Arbejdets Benævnelse	Bevilling		Evt. tillægs- bevilling	Projektets Forløb	Forventes afholdt i: (rådighedsbeløb)			
	Dato	Beløb			2007	2008	2009	2010
Socialforvaltningen								
Funktion 5.50.3		4,1		Trygheds- planen	4,1			
Lygten								
Projekt vedr. udviklings- hæmmede med fysiske handicaps		1,8		Trygheds- planen		1,8		
Projekt vedr. udviklings- hæmmede autister		11,0		Trygheds- planen		11,0		
Overførsel		-8,8		Trygheds- planen		-8,8		
Projekt til psykisk syge stofmisbrugere		7,7		Påbegyndes i 2006	7,7			
Overførsel til handicap- området til projekt under Tryghedsplanen		8,8		Til projekter på handicap i 2008		8,8		
Resterende midler over- føres til drift		27,0			12,6	14,3		
Funktion 5.52.3		2,7		Afsluttes i 2007	2,7			
Lygten								
I alt					27,1	27,1		

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Samtlige investeringer i Socialforvaltningen foretages på baggrund af "Tryghedsplanen" som blev besluttet i 2005 med henblik på forbedring af de fysiske forhold for handicappede og psykiske syge. Tryghedsplanen forventes implementeret fra 1. januar 2009.

Handicappede
5.50.3 Botilbud til længerevarende ophold for udviklingshæmmede, fysisk handicappede m.v.

På handicapområdet er det med i forbindelse med udmøntningen af Tryghedsplanen vedtaget, at der skal opføres i alt 55 boliger til handicappede over en periode fra 2005 – 2008. I 2007 forbruges budgettet på 4,1 mill. kr. på opførelse af 27 boliger på Lygten. I 2008 forventes der anvendt i alt 12,8 mill. kr. til to yderligere projekter under Tryghedsplanen. Det ene projekt er et botilbud til 5 unge udviklingshæmmede med fysiske handicaps. Beboerne har derfor behov for boliger, hvor de fysiske rammer er særligt handicapvenligt indrettede. Det andet projekt er et botilbud til udviklingshæmmede autister. Begge botilbud vil blive etablerede som døgntilbud, med personalestøtte døgnet rundt. Der er endnu ikke fundet en egnet placering til de to projekter. Der vil desuden ske en overførsel af 8,8 mill. kr. fra voksne med særlige behov til handicapområdet til et projekt under Tryghedsplanen.

Voksne med særlige behov
5.50.3 og 5.52.3. Botilbud til sindslidende

Der forventes anvendt i alt ca. 10,4 mill. kr. i 2007 til to projekter under Tryghedsplanen. De resterende midler vil blive forbrugt til drift til allerede iværksatte projekter.

Det ene projekt er et botilbud til 8 psykisk syge personer, som udover den psykiske sygdom også har et misbrug. Der er tale om personer, som ikke umiddelbart er motiverede til at stoppe misbruget, og hvor misbruget medfører en adfærd, som gør det vanskeligt at rumme gruppen blandt andre menne-

sker. Beboerne har behov for meget personalemæssig støtte. Der skal være personale døgnet rundt. Der er behov for rummelige fællesrum og servicearealer i botilbuddet. Der er endnu ikke fundet egnet placering til botilbuddet.

Det andet projekt omfatter et botilbud godkendt af BR (BR 337/04). Der er tale om alment boligbyggeri på Lygten, København NV. Der etableres 2 boligblokke, hvoraf den ene indrettes som botilbud til psykisk syge personer (den anden boligblok indrettes som botilbud til handicappede). Der bliver 26 boliger samt fællesrum og servicearealer. Beboerne har behov for personalestøtte, men der skal ikke være døgndækning i botilbuddet.

BEVILLINGSOVERSIGT

Bevilling	Nettoudgifter					Personale- tal	
	2006	2007	2008	2009	2010	200 7	200 6
<i>Alle beløb opgives i løbende priser</i>	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.		
<i>Rammebelagt drift</i>							
Børnefamilier med særlige behov	1.065.604	1.058.863	1.090.629	1.123.348	1.157.048		
Voksne med behov for serviceydelser	60.236	61.107	62.940	64.828	66.773		
Voksne med særlige behov	644.290	475.899	490.176	504.881	520.028		
Stofafhængige	189.412	322.409	332.081	342.044	352.305		
Handicappede	151.242	91.953	94.712	97.553	100.480		
Administration	442.617	425.345	438.105	451.249	464.786		
Rammebelagt drift i alt	2.553.307	2.435.576	2.508.643	2.583.903	2.661.420		
<i>Efterspørgselsstyret service</i>							
Voksne med særlige behov	63.091	66.148	68.132	70.176	72.282		
Handicappede	1.173.343	1.212.587	1.248.965	1.286.434	1.325.027		
Efterspørgselsstyret service i alt	1.236.434	1.278.735	1.317.097	1.356.610	1.397.308		
Driftsramme i alt	3.789.741	3.714.311	3.825.740	3.940.513	4.058.728		
<i>Anlæg</i>							
Børnefamilier med særlige behov	5.253						
Voksne med særlige behov	25.123	23.060	23.752	24.464	25.198		
Stofmisbrug	5.150						
Handicappede							
Rammebelagt område	4.069	4.069	4.191	4.317	4.446		
Administration	1.587						
Anlæg i alt	41.182	27.129	27.943	28.781	29.645		
<i>Prioriteringsrum</i>							
Prioriteringsrum		-39.181	-78.362	-117.543	-156.724		
Prioriteringsrum i alt		-39.181	-78.362	-117.543	-156.724		
<i>Efterspørgselsstyrede overførsler</i>							
Efterspørgselsstyrede overførsler	1.543.988	1.616.580	1.665.077	1.715.030	1.766.481		
Efterspørgselsstyrede overførsler i alt	1.543.988	1.616.580	1.665.077	1.715.030	1.766.481		
<i>Finansposter</i>							
Finansposter	9.672	9.672	9.672	9.672	9.672		
Finansposter i alt	9.672	9.672	9.672	9.672	9.672		
Budget i alt	5.384.583	5.328.511	5.450.071	5.576.452	5.707.801		

Socialforvaltningens forslag til finansieringen af Socialudvalgets bidrag til prioriteringsrummet er ikke indarbejdet under de enkelte bevillingsområder. Personaletallene afventer Socialudvalgets beslutning angående besparelserne i budgetforslag 2007.

Dato: 20. april 2006,
PLASagsnr.: 295166
Dok.nr.: 1822791**Bilag 14 – Socialudvalget - Budgetforslag 2007 – udvalgte ønsker**

I forbindelse med Socialudvalgets drøftelse af de generelle bemærkninger til budgetforslag 2007 den 19. april 2006, pegede udvalget på nedenstående ønskeforslag til udvalgets endelig ønskeliste.

Tabel 1 – Socialudvalgets udvalgte ønskeforslag

Nr.	Forslag	2007	2008	2009
10	Daghøjskoler	10,3	10,3	10,3
14	Tryghedsplanen – 4 ugers ventetid på botilbud	59,7	43,3	43,3
21	Modernisering af botilbud til handicappede	21,6	21,6	21,6
22	Modernisering af boliger (psykisk syge)	23,2	25,8	28,4
23	20 specialpladser for psykisk syge med misbrug	12,4	12,4	12,4
29	Nyt værested på Østerbro (psykisk syge)	3,6	2,6	2,6
33	Sydhavns Kompagniet	0,9	0,9	0,9
34	Forøgelse af lønniveauet for sagsbehandlere i de lokale centre	6,2	6,2	6,2
38	Projekt - Rettidig varsling	4,9	4,9	0,0
39	Udvidelse af familiedagbehandling på Wibrandtsvej	4,1	4,1	4,1
40	3-årigt projekt: "Familiebehandling på døgninstitutioner"	2,5	2,5	2,5
42	Oprettelse af 2 væresteder for stofafhængige	16,2	6,2	6,2
54	Særlige midler til etniske misbrugere	1,2	1,2	1,2
55	Forstærket indsats imod prostitution	1,3	1,3	1,3
56	Samværs- og aktivitetstilbud for psykisk syge på Ydre Østerbro	2,5	2,5	2,5
57	Nedbringelse af ventelister på børnehandicapområdet – de sidste 25 pct.	22,1	22,1	22,1

Note: Alle tal er i 2007-pl og mill. kr.

Dato: 21-04-2006

Sagsnr.: 292140

Dok.nr.: 1823179

Bilag 15 - Daghøjskolernes økonomi og indhold

1) Daghøjskolernes økonomi

Sammensætning af daghøjskolernes økonomi

Daghøjskolerne i Københavns Kommune (KK) baserer deres økonomi på en eller flere af følgende måder:

- Taxametertilskud for københavnere (betalt af SOF)
- Deltagergebyr for københavnere (betalt af kursisten selv eller BIF)
- Timepris jf. Rammeaftalen med BIF (7 af daghøjskolerne er med i Konsortiet af Daghøjskoler i KK på beskæftigelsesområdet)
- Salg af forløb til AF og andre kommuner

Hvem optages på daghøjskolerne

Daghøjskolerne optager følgende kursister:

- 1) Ikke aktiverede fra KK (selvforsørgende)
- 2) Aktiverede fra KK (forrevalidender og revalidender, herunder sygedagpengemodtagere)
- 3) AF-aktiverede
- 4) Kursister fra andre kommuner
- 5) Rammeaftaler med KK

Nr. 1 og 2 udløser taxameterfinansiering fra KK. Derudover betales et deltagergebyr, som de selvforsørgende selv betaler, mens de aktiverede får det bevilliget af BIF.

Nr. 3 og 4 afregnes direkte mellem AF/ de andre kommuner og daghøjskolerne.

Nr. 5 afregnes direkte mellem BIF og daghøjskolerne via enkeltkøbsaftaler som tilbud efter Lov om aktiv beskæftigelse.

Nedenstående tabel 1 viser daghøjskolernes forskellige optag og samlede antal årskursister i 2005.

Tabel 1: Antal årselever fordelt på optag og daghøjskoler i 2005						
Daghøjskole	Selvforsørgende københavnerne	Aktiverede københavnerne	AF	Andre kommuner	Rammeaftale	Total antal
Daghøjskolen Københavns Forkursus	4%	30%	33%	8%	24%	62
Københavns Kvindedaghøjskole	17%	38%	11%	11%	23%	53
Daghøjskolen for Indvandrerkvinder	9%	87%	0%	0%	4%	27
Daghøjskolen Kys En Tiger	25%	6%	5%	21%	44%	46
Daghøjskolen i Centrum	20%	11%	0%	33%	36%	29
Den Rytmiske Dagøjskole	87%	8%	1%	3%	0%	72
Daghøjskolen Vera	73%	4%	4%	6%	12%	41
Daghøjskolen Kigkurren	93%	4%	1%	2%	0%	34
Daghøjskolen Rampen	70%	0%	15%	7%	8%	60
Fordeling daghøjskoler samlet	47%	18%	10%	9%	16%	100%
Total antal årselever	197	77	41	40	69	424

Det generelle mønster er, at daghøjskolerne til unge primært optager de selvforsørgende, mens daghøjskolerne for de resourcesvage og mellemgruppen af daghøjskoler optager aktiverede fra Københavns Kommune, AF samt andre kommuner. Optaget via rammeaftale er forskelligt for daghøjskole til daghøjskole.

Visitationen

- Personer fra KK der ikke modtager offentlig forsørgelse kan frit optages.
- Personer på aktivering eller forrevalidering skal have tilladelse fra AF eller kommunen.
- Personer bosiddende udenfor KK skal uanset om det er selvforsørgende eller ej have tilladelse fra deres hjemkommune før de kan optages.

Den økonomiske fordeling

Daghøjskolernes samlede budget er sammensat af:

1. Taxametertilskud betalt af KK (SOF) for kursister fra KK (58%)
2. Deltagergebyr betalt af kursister eller kommunen (BIF) for kursister fra KK (9%)
3. Salg af daghøjskoleforløb til AF (7%)
4. Salg af daghøjskoleforløb til andre kommuner (7%)
5. Salg af forløb via rammeaftalen med BIF (18%)

Som det fremgår, er det primært KK der finansierer daghøjskolerne i kraft af taxametertilskuddet, men der sker også et vist salg via rammeaftalen.

Deltagergebyrets størrelse fastlægges af den enkelte daghøjskole ift. de enkelte udbudte kurser. Deltagergebyrerne ligger i 2006 i intervallet fra 100 kr. pr. uge til 900,- pr. uge. For hovedparten af kurserne ligger deltagerbetalingen omkring 300 kr. pr. uge.

2) Daghøjskolernes indhold

Københavns Kommune har driftsoverenskomst med følgende 9 daghøjskoler, der har følgende målgrupper og kurser p.t.:

Navn	Målgruppe	Kurser/linier p.t.
Daghøjskolen for Indvandrerkvinder med små børn Blågårdsgade 15 B, 4. 2200 København N	Indvandrerkvinder med problemer af psykisk/social art, hjemmegående kvinder der er danske statsborgere og motiverede for at komme på arbejdsmarkedet	Der undervises bl.a. i basisfag som dansk, matematik og samfundsfag og i temaer som fx demokrati og kulturforståelse. Det ene kursus er på et grundlæggende niveau og det andet på et videregående niveau. Derudover er der en række fag og arrangementer der går på tværs af de to linier.
Daghøjskolen i Centrum Rysensteensgade 1, st. tv. 1564 København V	Personer med handicap eller nedsat erhvervsevne grundet ulykke eller længerevarende sygdom	Udbyder følgende to kurser: Hjerneskode- og whiplashlinien. Der undervises bl.a. i hukommelses- og koncentrationstræning, struktur og overblik, bevægelse og afspænding, kreative fag, kommunikation, psykologi, læsetræning og EDB på brugerniveau. Individuelt tilrettelagt EDB-undervisning på små hold.
Daghøjskolen Kigkurren Kigkurren 3 2300 København S	Kortuddannede og socialt udsatte mellem 18 og 60 år der ønsker udvikling af kreative evner og få kvalifikationer i kunstnerisk/pædagogisk arbejde	Udbyder bl.a. følgende kurser: <ul style="list-style-type: none"> • Idé- og manuskriptudviklingskursus på 15 uger • Artistlinien - Moderne NY-CIRKUS og fysisk performance.
Daghøjskolen Kys En Tiger Struenseegade 15 A, 1.th. 2200 København N	Personer der er på vej ud af det psykiatriske system for at komme videre i livet og i job eller uddannelse	Udbyder bl.a. følgende kurser: <ul style="list-style-type: none"> • Maskulin kraft og feminin styrke • Idræt, natur og dit liv • Performance

Daghøjskolen Københavns Forkursus Wittenberggade 45, 4. 2300 København S	Mennesker der mangler boglige og sociale forudsætninger for at kunne deltage i anden kompetencegivende uddannelse	Dansk og matematik er obligatorisk. Derudover tilbydes valgfag fx edb, psykologi, idræt, syning og orientering (indblik i samfundets institutioner)
Den Rytmske Daghøjskole Vesterbrogade 107 E 1620 København V	Unge der har behov for at styrke personlige kompetencer, herunder udsatte unge	Udbyder følgende linier: <ul style="list-style-type: none"> • Dance'n Vokal- performance, sang og dans • Musik • Scenekunst - Skuespilteknik med udgangspunkt i det fysiske teater • Danseteater – dans og teater
Daghøjskolen Vera Struenseegade 9, 1. th. 2200 København N	Unge, herunder udsatte unge, der har behov for personlig udvikling og fremtidsafklaring	Udbyder følgende linier: <ul style="list-style-type: none"> • Projektlinie • Beklædningsdesign • Tegning og maleri • Foto og HF-spansk
Københavns Kvindedaghøjskole Kigkurren 8 D 2300 København S	Unge gravide kvinder og unge mødre uden uddannelse, ofte fra belastede miljøer, samt kvinder mere bredt	Udbyder følgende kurser: Fokus på dine ressourcer, Mellem to kulturer, Fødsel, Familie, Fremtid XL - XXL - XXXL (kursus for overvægtige kvinder), Cph Female - business (iværksætterkursus)
Københavns Mediedaghøjskole Rampen Trekronergade 126 F, 1. 2500 Valby	Unge, herunder udsatte unge, der har behov for at styrke grundlæggende, faglige og personlige kompetencer	Udbyder følgende linier: <ul style="list-style-type: none"> • Film • Digital design • Foto

Dato: 24-04-2006

Sagsnr.: 304031

Dok.nr.: 1824090

Bilag 16 - Beregning af pris på en sygefraværsdag

Der er en relativ spredning på lønniveauet i SOF, afhængig af medarbejderens jobfunktion og uddannelsesmæssige baggrund.

Ved prisfastsættelse af en sygefraværsdag er der taget afsæt i en gennemsnitsløn på kr. 320.000,- inkl. pension og feriegodtgørelse, hvilket svarer til gennemsnitslønnen på det administrative område, eksempelvis socialrådgivere, sagsbehandlere mv. som udmeldes til de lokale centre.

Et årsværk arbejder 1924 timer om året, svarende til 7,4 timer pr. dag. Med en årsløn på kr. 320.000,- koster en sygefraværsdag således kr. 1230,- kr.

Type: Politisk ønske	
Ønske: 1,2 mill. kr.	Budgetområde: Misbrug, hjemløse og bolig
Emne: Særlig opsøgende indsats overfor stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk	

Uddybning af forslag:

Det foreslås, at der varigt etableres en særlig opsøgende indsats overfor stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk samt en informationsindsats overfor målgruppen og deres familier. Indsatsen foreslås at indeholde 3 medarbejdere til i alt 1,2 mill. kr. årligt.

Det skønnes, at stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk er underrepræsenterede i behandlingssystemet for stofafhængige sammenlignet med stofafhængige generelt. Målgruppen har ifølge en undersøgelse fra ALS Research (2005) mindre kendskab til problemstillinger omkring misbrug.

Den tidligere Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltning gennemførte i 2005 et forsøgsprojekt med en særlig opsøgende indsats overfor en gruppe meget udadreagerende stofafhængige på Indre Vesterbro. Størstedelen af gruppen har anden etnisk baggrund end dansk. Erfaringen fra det nu afsluttede forsøgsprojekt viste, at denne gruppe, som opholder sig på gaden både har mistet forbindelsen til deres netværk og familie og ofte bærer på psykiske traumer. Gruppen har derudover integrationsproblemer i form af manglende kendskab til det danske samfund, herunder sundhedssystemet og behandlingssystemet. Derfor har denne gruppe en lavere grad af kontakt med behandlingssystemet end andre af de hårdest belastede stofafhængige, der opholder sig på gaden.

Det foreslås derfor, at der iværksættes to indsatser:

- En særlig opsøgende gadeplansindsats overfor de hårdest belastede stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk, som opholder sig på gaden.
- En informationsindsats rettet mod stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk og deres familier.

Den opsøgende indsats overfor gruppen af stærkt belastede stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk har til formål at bringe de stofafhængige i kontakt med behandlingssystemet. Opsøgende gadeplansmedarbejdere med særligt kendskab til målgruppen kan have en meget tæt kontakt til den enkelte. Det vil sikre, at matchningen af behandlingstilbudet med den enkeltes behov er så god, at motivationen for at indgå i behandling øges.

Informationsindsatsen skal bringe de stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk og deres familier viden om, hvad det vil sige at have et stofmisbrug, hvilke konsekvenser et misbrug har og mulighederne for behandling. Informationsindsatsen bør rettes mod to målgrupper: Dels familier og unge med anden etnisk baggrund end dansk uden stofmisbrug. Dels stofafhængige med anden etnisk baggrund end dansk uden for behandlingssystemet.

Den samlede indsats vil bestå af tre medarbejdere med særligt kendskab til målgruppen. Indsatsen vil blive tilknyttet et af de eksisterende tilbud.

Øvrige konsekvenser

--

Økonomiske konsekvenser mill. kr. 2007-prisniveau

	2007	2008	2009	2010 og frem
Bruttoudgift på området	0	0	0	0
Netto ændring i udgifter	1,2	1,2	1,2	1,2
Personaleændring	3	3	3	3

Type: Politisk ønske	
Ønske: 1,25 mill. kr.	Budgetområde: Misbrug, hjemløse og bolig
Emne: Forslag til indsats over for prostitution i København	

Uddybning af forslag:

Det foreslås, at der afsættes 1,25 mio. kr. til etablering af en forøget indsats til at begrænse og afhjælpe skadevirkningerne ved prostitution i København.

Det skønnes, at der som minimum er 4.270 prostituerede i Danmark, dertil kommer et mørketal, som anslås til at udgøre mellem 1000 og 4000 personer. Regeringen udarbejdede en handlingsplan til bekæmpelse af prostitution "Et andet liv" (2005) på baggrund "redegørelse om prostitution i Danmark" udarbejdet af Videns & Formidlingscenter for socialt udsatte. Med handlingsplanen er der fra satspuljemidlerne afsat 45,8 mill. kr. fordelt over årene 2005-2008. Et af initiativerne er, at der i 2006 er blevet oprettet 3 kompetencecenter i København, Århus og Odense, som skal sikre at handlingsplanen gennemføres. Centrenes landsdækkende sekretariat er placeret i København.

Det foreslås, at Københavns Kommune tager følgende initiativer til en styrket indsats over for prostitution i København.

Der afsættes 300.000 kr. til at nedsætte et samarbejdsudvalg med repræsentanter fra Københavns Kommune, Kompetencecenteret København, Lokalcenteret Vesterbro, Politiet, Reden og Tjek-punktet. Udvalget skal koordinere indsatsen over for prostitution i Københavns kommune, erfaringsudveksle og drøfte nye initiativer på området. Udvalget kan mødes kvartalsvis. Københavns Kommune indkalder og leder møderne.

Der afsættes 500.000 kr. til en styrket indsats på følgende områder: "Brobyggerprojektet" målrettet thailandske prostituerede og lokalcenteret Vesterbro. Der afsættes midler til at kulturformidleren får øget antal timer pr. måned, derudover ansættes en kulturformidler, som kan styrke det opsøgende arbejde blandt andre udenlandske prostituerede her især prostituerede fra Østeuropa og Nigeria. Indsatsen koordineres med Reden Stop Kvindehandel og Kompetencecenteret. Videre kan der afsættes midler til længere åbningstid hos Reden København samt til Tjek-punktet som kan styrke det opsøgende arbejde blandt unge, der for penge eller naturalier, sælger seksuelle ydelser.

Der afsættes 250.000 kr. til, at der ydes støtte til psykologbistand til kunder og til forsøg med oprettelse af selvhjælpsgrupper for kunder, der er bosat i København. Derudover at kommunen understøtter oplysningskampagnen om prostitution vedtaget af Folketinget og at kommunen understøtter oprettelsen af et netværk for tidligere prostituerede.

Der afsættes 200.000 kr. til kompetenceudvikling af medarbejderne i lokalcenterne samt institutioner, der arbejder med udsatte unge. Disse medarbejdere gennemgår efteruddannelse udført af Kompetencecentret og videreformidler deres viden til de enkelte sagsbehandlere.

At de lovmæssige muligheder for at give "fritlejde" til prostituerede, som har modtaget kontanthjælp eller anden offentlig ydelse, herunder mulighederne for gældssanering undersøges.

Økonomiske konsekvenser mill. kr. 2007-prisniveau

	2007	2008	2009	2010 og frem
Bruttoudgift på området	0	0	0	0
Netto ændring i udgifter	1,25	1,25	1,25	
Personaleændring	2	2	2	

Type: Forvaltningens ønsker	
Ændring i udgifter: 6,2 mill. kr.	Budgetområde: Misbrug, hjemløse og bolig
Emne: Oprettelse af 2 væresteder for stofafhængige	

Uddybning af forslag:

Det foreslås, at der afsættes 6,2 mill. kr. til etablering af 2 egentlige væresteder med fri adgang, primært målrettet stofafhængige personer.

Forslaget fremsættes i overensstemmelse med kvalitetsmålene i udkastet til sektorplan for Københavns Kommunes indsats overfor stofafhængige 2005-2007 samt den igangværende kvalitetsudvikling indenfor behandlingssystemet hvori foreslås, at der i lokalområderne indrettes væresteder til stofafhængige.

Københavns Kommune har i dag ikke åbne væresteder til stofmisbrugere i substitutionsbehandling. Der er derfor behov for at udvide værestedstilbudene til brugere i substitutionsbehandling, således at disse kan nyde godt af tilbudet, som rummer mulighed for socialt samvær og øget livskvalitet.

Oprettelse af 2 nye væresteder forventes at komme ca. 200 stofafhængige til gode.

Det foreslås at ét værested oprettes i et ledigt lokale i tilknytning til rådgivningscenter Amager og ét værested i et af de lokaler, som forventes ledige som følge af nedlæggelse af servicebutikker jf. spareforslag nr. 6, 7 og 8. Ved at benytte eksisterende lejemål kan deponeringsudgifter for ca. 10 mill. kr. undgås.

Det skal bemærkes, at etableringen af et værested, i ét af de ledige lokaler som følge af nedlæggelse af servicebutikker er under forudsætning af at udlejer accepterer samme lejekontrakt. Alternativt kan værestedet etableres i et af kommunens øvrige lejemål, hvis et sådan lokale kan findes. For at sikre at deponeringsudgiften kan undgås er det nødvendigt med en nærmere undersøgelse af mulighederne.

Under forudsætning af, at der kan findes egnede lejemål vil den årlige driftsudgift til de to væresteder udgøre 6,2 mill. kr.

Værestederne forudsættes indrettet i første halvdel af 2007 og taget i brug i sensommeren 2007. Etablering og indretningsomkostningerne forventes at udgøre 3,2 mill. kr., og driftsudgifterne i 2007 forventes at udgøre 3,0 mill. kr., svarende til ca. 5 måneders drift.

Øvrige konsekvenser

--	--	--	--	--

Økonomiske konsekvenser mill. kr. 2007-prisniveau

	2007	2008	2009	2010 og frem
Nuværende budget på væresteder	6,4	6,4	6,4	6,4
Netto ændring i udgifter	6,2	6,2	6,2	6,2
Personaleændring	5	10	10	10

Type: Politisk ønske	
Ønske: 3,5 mill. kr.	Budgetområde: Voksne med særlige behov
Emne: Et samværs- og aktivitetssted for psykisk syge på Ydre Østerbro	

Uddybning af forslag:

En gruppe borgere på Ydre Østerbro har henvendt sig med et ønske om oprettelse af et samværs- og aktivitetstilbud for psykisk syge i området. Årlige driftsudgifter ved et personale på 4 årsværk vil være 2,5 mill. kr. – bevillingen vil i 2007 skulle finansiere evt. krav om deponering samt etableringsudgifter med henblik på ibrugtagning pr. 01.06.2008.

På Østerbro er der i dag kun specialiserede tilbud med fokus på beskæftigelse og ungegruppen. Der er ikke bredt anlagte dagtilbud til psykisk syge. Her ligger de nærmeste på Nørrebro.

Et samværs- og aktivitetstilbud dækkende hele Østerbro forventes at ville tiltrække 100-150 psykisk syge brugere om året med et fremmøde på 15-25 brugere dagligt. Fysisk vil det kræve lejede lokaler på 200 - 250 m² med nemme adgangsforhold og en central placering i nærheden af offentlig transport.

Samværs- og aktivitetstilbud indgår som en væsentlig del af de særlige sociale ydelser til psykisk syge i dagtimerne. Formålet med samværs- og aktivitetstilbud er at kunne tilbyde psykisk syge trygge rammer for samvær og konkrete tilbud om rådgivning og aktiviteter. I forvaltningens sektorplan for psykisk syge er grundlaget for samværs- og aktivitetstilbuddene formuleret. Principperne er baseret på:

- At tilbuddene er så varierede, at hele målgruppen nås
- At de fysiske rammer tilgodeser socialt samvær med andre mennesker
- At der er en geografisk spredning af tilbuddene, der tilgodeser lokalområderne
- At der er fleksible åbningstider.

Der skelnes typisk mellem bredt anlagte og specialiserede dagtilbud. Et bredt anlagt tilbud dækker konkret over tilbud om kontakt og samvær i café, rådgivning og personlig støtte, aktiviteter i og udenfor stedet, undervisning, arbejdsopgaver (lønnet som frivillige) m.v. Disse tilbud benyttes primært af psykisk syge brugere i nærområdet. Specialiserede tilbud har derudover fokus på f.eks. arbejdstilbud/beskæftigelse, støtte til uddannelse eller kost og idræt - eller er særligt rettet mod en bestemt målgruppe f.eks. unge. Disse tilbud benyttes af psykisk syge brugere fra hele kommunen.

Øvrige konsekvenser

Hvis budgetønsket ikke imødekommes, vil Østerbro fortsat ikke have et bredt anlagt samværs- og aktivitetssted til psykisk syge borgere, og således reelt et lavere serviceniveau end det der tilbydes psykisk syge i øvrige dele af byen.

Økonomiske konsekvenser mill. kr. 2007-prisniveau

	2007	2008	2009	2010 og frem
Samlet budget for samværs- og aktivitetsstedsområdet (før ønske)	46,8	46,8	46,8	46,8
Netto ændring i udgifter	2,5	2,5	2,5	2,5
Personaleændring	4	4	4	4

Type: Venteliste	
Ønske: 22,1 mill. kr.	Budgetområde: Handicappede
Emne: Afvikling af ventelisterne på børnehandicapområdet	

Uddybning af forslag:

Budgetforliget 2006 indeholder en bevilling på i alt 42,7 mill. kr. til at påbegynde etablering af pladsgaranti til døgninstitutionstilbud, døgnpleje og aflastning af handicappede børn. Med den givne bevilling forventedes en reduktion af ventelisten på børnehandicapområdet på over 75 pct. Den aktuelle venteliste er pr. 23. marts 2006 på 140 ventende på et tilbud om aflastning, 10 ventende på et tilbud om døgnpleje samt 26 ventende på et tilbud om en døgninstitutionssplads.

Med bevillingen på 42,7 mill. kr. vil den aktuelle venteliste kunne afvikles med 108 aflastningspladser, 6 døgnplejepladser i 2006 samt 16 døgninstitutionsspladser i perioden 2007-2008.

Behovet på området har været kraftigt stigende, og det vurderes, at der også i fremtiden vil være behov for yderligere udbygning af børnehandicapområdet. Til sikring af et fagligt og menneskeligt forsvarligt serviceniveau foreslås det, at der iværksættes foranstaltninger til yderligere nedbringelse af ventelisterne til såvel døgn- som aflastningsforløb.

Socialforvaltningen indstiller, at der sker finansiering af en fuldstændig afvikling af ventelisterne (de resterende 25 pct.) til børnehandicapområdet. Forslaget er en opfølgning på Budgetforlig 2005, hvor det fremgår, at dele af de ubrugte midler i børneplanen skal afsættes til at skabe pladsgaranti til handicappede børn. Ydermere er forslaget i tråd med Budgetforlig 2006, hvor det fremgår, at parterne er enige om, at drøfte mulighederne for at finansiere en fuld garanti i forbindelse med budget 2007.

For at imødekomme behovet for aflastning foreslås det, at området udbygges med privat aflastning, da langt de fleste handicappede børn drager nytte af denne foranstaltning. Herudover foreslås det, at området yderligere udbygges på døgnplejeområdet (herunder familieplejen). Denne løsning vil ydermere medvirke til at mindske ventelisten mest muligt, og vil sikre en fuld afvikling af ventelisterne til såvel aflastning som døgnpleje. Denne model vil medføre et finansieringsbehov på 7,5 mill. kr.

Der vil også være et behov for udbygning af døgninstitutionsområdet med 10-14 pladser, hvis der ønskes en fuld afvikling af den aktuelle venteliste på børnehandicapområdet. Hvis hele ventelisten skal afvikles, vil der være et finansieringsbehov til anlæg på samlet 29,2 mill. kr. i 2007 og 2008 samt varig årlig drift på 14,6 mill. kr. fra 2009 og frem.

Hvis der vælges en fuld afvikling af ventelisterne på børnehandicapområdet, dvs. både på aflastnings-, døgnpleje- og døgninstitutionsområdet, vil der være et samlet årligt behov på 22,1 mill. kr. fra 2007 og frem.

Øvrige konsekvenser

--

Økonomiske konsekvenser mill. kr. 2007-prisniveau

	2007	2008	2009	2010 og frem
Bruttoudgift på området	200,6	200,6	200,6	200,6
Netto ændring i udgifter	22,1	22,1	22,1	22,1
Personaleændring				

Dato: 24. april 2006

Sagsnr.: 303939
Dok.nr.: 1824023
/AG

Bilag 22 - Fuld nedbringelse af ventelisterne på børnehandicapområdet

INDSTILLING

Socialforvaltningen indstiller, at Socialudvalget i forhold til ønskelisten til Budget 2007 prioriterer en fuldstændig afvikling af ventelisten på børnehandicapområdet.

Socialforvaltningen indstiller, at der prioriteres mellem følgende 2 modeller

1) at Socialudvalgets samlede ramme tilføres en varig budgetopskrivning på 7,4 mill. kr. i 2008 og frem til finansiering af en nedbringelse af ventelisten på døgnpleje og aflastning på børnehandicapområdet (model 1).

Eller

1) at Socialudvalgets samlede ramme tilføres en varig budgetopskrivning på 22,1 mill. kr. i 2007 og frem til finansiering af en nedbringelse af ventelisten til døgnpleje, aflastning og døgninstitution på børnehandicapområdet (model 2).

RESUMÉ

Budgetforliget 2006 indeholder en bevilling på i alt 42,7 mill. kr. til at påbegynde etablering af pladsgaranti til døgninstitutionstilbud, døgnpleje og aflastning af handicappede børn. Med den givne bevilling forventes en reduktion af ventelisten på børnehandicapområdet på over 75 pct.

Bevillingen blev i budgetforliget 2006 kun givet som en ét-årig bevilling. Da det imidlertid ville være fagligt og menneskeligt uansvarligt at iværksætte døgn- eller aflastningsforløb, som skulle afbrydes igen efter en kun ét år, indstillede Socialforvaltningen, at børnehandicapområdet blev tilført en varig bevilling på 42,7 mill. kr. årligt, fra 2007 og frem. Dette er tiltrådt af såvel Socialudvalget, Økonomiudvalget samt Borgerrepræsentation (SUD 60/2006, ØU 103/2006 samt BR 254/2006).

I forbindelse med budgetdrøftelserne for 2007, indstiller Socialforvaltningen derudover, at der sker finansiering af en yderligere afvikling af ventelisterne til børnehandicapområdet, jf. ovenfor, som opfølgning på Budgetforlig 2005, hvoraf det fremgår:

"I den forbindelse er parterne enige om, at der bl.a. afsættes midler til pladsgaranti til døgntilbud til handicappede børn" (Budgetforlig 2005, s. 2).

SAGSBESKRIVELSE

De aktuelle ventelister på børnehandicapområdet pr. 23. marts 2006:

- 140 ventende på et tilbud om aflastning
- 10 ventende på et tilbud om døgnpleje
- 26 ventende på et tilbud om en døgninstitutionsplads

Budgetforliget for 2006 indeholder en bevilling på i alt 42,7 mill. kr. til at påbegynde etablering af pladsgaranti til døgntilbud og aflastning af handicappede børn. Med denne forstærkede indsats forventes en reduktion af ventelisten på børnehandicapområdet på over 75 pct.

Budgetforligsteksten lyder:

"Pladsgaranti for handicappede

Parterne er enige om, at afsætte 42,7 mill. kr. til at påbegynde etablering af pladsgaranti til døgntilbud og aflastning af handicappede børn. Med denne forstærkede indsats kan man sikre en reduktion af ventelisten på over 75 pct. Allerede fra 2005 er handicapområdet blevet tilført 9,1 mill. kr. finansieret af mindreforbrug i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget til nedbringelse af ventelisten på aflastningspladser.

Parterne er enige om, at drøfte mulighederne for at finansiere en fuld garanti i forbindelse med budget 2007."

Bevillingen blev i budgetforliget 2006 kun givet som en ét-årig bevilling. Da det imidlertid ville være fagligt og menneskeligt uansvarligt at iværksætte døgn- eller aflastningsforløb, som skulle afbrydes igen efter en kun ét år, indstillede Socialforvaltningen, at børnehandicapområdet blev tilført en varig bevilling på 42,7 mill. kr. årligt, fra 2007 og frem. Dette er nu tiltrådt af såvel Socialudvalget, Økonomiudvalget samt Borgerrepræsentation (SUD 60/2006, ØU 103/2006 samt BR 254/2006).

Nedenfor opstilles to mulige modeller til afviklingen af ventelisterne på børnehandicapområdet og påbegyndelse af oprettelse af pladsgaranti.

Model 1: Varig bevilling på 7,4 mill. kr. årligt. Modellen vil afvikle ventelisten til aflastning og døgnpleje på børnehandicapområdet.

Model 2: Varig bevilling på 22,1 mill. kr. årligt. Modellen vil give en fuld nedsættelse af ventelisten til aflastning, døgnpleje og døgninstitution på børnehandicapområdet.

Model 1: Varig bevilling på 7,5 mill. kr. årligt (Aflastningsmodellen)

Der etableres ikke en ny døgninstitution og midlerne disponeres til en fuld afvikling af ventelisterne til døgnpleje og aflastning.

Der vil være et behov for en varig bevilling på 7,5 mill. kr. årligt i 2007 og frem, jf. tabel 1.

Tabel 1: Budgetoverblik på børnehandicapområdet ved model 1 (aflastningsmodellen), mill. kr. (2006-P/L).

	2007	2008	2009	2010 og frem
Døgnpleje	2,4	2,4	2,4	2,4
Aflastning	5,1	5,1	5,1	5,1
I alt	7,5	7,5	7,5	7,5

Denne model vil betyde at ventelisterne til døgnpleje og aflastning vil blive afviklet mens, at ventelisten til døgninstitutioner vil være uændret, jf. tabel 2.

Tabel 2: Ventelisteoverblik på børnehandicapområdet ved model 1 (aflastningsmodellen).

Venteliste, pr. 23. marts 2006	Aktuel venteliste	2007*	2008*	2009 og frem*	Reduktion i ventelister, pct.
Døgnpleje	10	4	0	0	100 pct.
Aflastning	140	32	0	0	100 pct.
Døgninstitution	26	18	10	10	62 pct.

* I fremskrivningen indgår ikke en forventet ventelisteudvikling, idet der fortsat er usikkerhed om stigningstakten.

Model 2 – Varig bevilling på 22,1 mill. kr. årligt (fuld udbygning)

I budgetforliget 2006 fremgår, at

"Parterne er enige om, at drøfte mulighederne for at finansiere en fuld garanti i forbindelse med budget 2007."

Hvis området udbygges til fuld afvikling af ventelisten, vil der forventeligt være behov for at udbygge med en døgninstitution med plads til 14 handicappede børn (jf. ØU 103/2006). Der vil være behov for yderligere en varig bevilling på 14,6 mill. kr. årligt i 2007 og frem, jf. tabel 3. Samlet set vil det være nødvendigt, at der afsættes en varig bevilling på 22,1 mill. kr. årligt fra 2007 og frem, jf. tabel 3.

Side 4 af 4

Tabel 3: Budgetoverblik på børnehandicapområdet ved model 2 (fuld udbygning), mill. kr. (2006-P/L).

	2007	2008	2009	2010 og frem
Døgnpleje	2,4	2,4	2,4	2,4
Aflastning	5,1	5,1	5,1	5,1
Døgninstitution	14,6	14,6	14,6	14,6
Anlæg	14,6	14,6	0,0	0,0
Drift	0,0	0,0	14,6	14,6
I alt	22,1	22,1	22,1	22,1

Note 1: Udgifter til døgninstitution er anlæg i 2006 og 2007, drift fra 2008.

Note 2: Beregningerne er foretaget på basis af gennemsnitpriser for udgifter pr. år pr plads.

Drift: Aflastning 159.000 kr., døgnpleje 590.000 kr. samt døgninstitution 1.044.000 kr.

Anlæg: Døgninstitution 1.044.000 kr. Privat aflastning og døgnpleje ingen anlægsudgifter.

Afsættes 22,1 mill. kr. årligt vil det være muligt at gennemføre en fuld afvikling af ventelisterne på såvel døgninstitutionsområdet, døgnplejeområdet og aflastningsområdet, jf. tabel 4.

Tabel 4: Ventelisteoverblik på børnehandicapområdet ved model 2 (fuld udbygning).

Venteliste, pr. 23. marts 2006	Aktuel venteliste	2007*	2008*	2009 og frem*	Reduktion i ventelister, pct.
Døgnpleje	10	4	0	0	100 pct.
Aflastning	140	32	0	0	100 pct.
Døgninstitution	26	18	10	0	100 pct.

* I fremskrivningen indgår ikke en forventet ventelisteudvikling, idet der fortsat er usikkerhed om stigningstakten.

MILJØVURDERING

Sagstypen er ikke omfattet af Socialudvalget positivliste over sager, der skal miljøvurderes.

ØKONOMI

Se under sagsfremstilling.

ANDRE KONSEKVENSER

Ingen

HØRING

Ingen

BILAG

Ingen

Kontorchef Birgitte Groes / Fuldmægtig Allan Gamstrøm

Dato: 24-04-2006

Sagsnr.: 293164

Dok.nr.: 1824064

Bilag 23 - Sammenhæng mellem budgetønsker og Familien i Centrum

På mødet i Socialudvalget d. 19. april 2006 blev Socialforvaltningen bedt om at redegøre for sammenhængen mellem 3 budgetønsker og "Familien i Centrum".

De tre ønskeforslag vedrører hhv.

1) "Projekt Rettidig Varsling"

Udvikling af det tidligt opsporende arbejde ift. børn, hvor der er bekymring for deres trivsel og udvikling. Dvs. børn, hvor det vurderes at en tværfagligt, koordineret indsats kan forebygge, at der bliver behov for mere omfattende foranstaltninger efter Servicelovens § 40.

2) "Familiebehandling på Døgninstitutioner"

Øget forældreinddragelse ift. børn, der er anbragt på døgninstitutioner gennem udvikling af samarbejdet mellem anbringelsessted, børnefamilieteam og forældre med henblik på at fremme hjemgivelser.

3) Udvidelse af familiebehandling på Wibrandsvej

Kapacitetsudvidelse af den eksisterende familiebehandlingsinstitution "Wibrandsvej" – både med hensyn til flere døgnpladser til forældre og børn og med hensyn til ambulante familiebehandling. Baggrunden er en øget efterspørgsel fra socialcentrenes børnefamilieteam.

Familien i Centrum – for positiv integration i samfundslivet

Familien i Centrum hænger sammen med ovennævnte tre ønskeforslag idet, også Familien i Centrum sigter på henholdsvis at inddrage og ansvarliggøre forældrene og på at skabe større koordination, effektivitet og kvalitet i indsatsen over for sårbare børnefamilier.

Således er retningen ens, men der er også afgørende forskelle mellem det tilbud, der udvikles i Familien i Centrum, og de tre ønskeforslag.

Familien i Centrum-projektets sigte er at udvikle ny tænkning, ny praksis og nye metoder i forvaltningens indsats overfor sårbare børnefamilier.

For at realisere denne – meget ambitiøse målsætning – skal projektet generere metodeudvikling på tre fronter:

- Der arbejdes i kortvarige og intensive forløb med at identificere ressourcerne i familie og netværk. Der er fokus på handlingsaspekt som støtte til behandlingsaspektet. Dvs. at behandlingen understøttes med eksempelvis hurtigt at skaffe det helt rigtige arbejdsmarkedstilbud, den gode fodboldklub/fritidstilbud eller en anden bolig.
- Der skabes strukturer og procedurer, der anerkender familierne som eksperter på eget liv, som entydigt placerer handleansvaret hos familien og som demonstrerer, at sagsbehandleren/teamet er en familiens alliancepartner.
- Forsøg med længerevarende ”praktik” som model for en praksislæring, der skal sikre, at børnefamilieteamet – efter projektdeltagelse er blevet tilstrækkelig fortrolige med de nye metoder, således at de fremover kan forankres i børnefamilieteamets øvrige familiearbejde.

Familien i Centrum er således et udviklingsprojekt, der skal nytænke metoder i indsatsen i børnefamilieteamene.

De nævnte budgetønsker er derimod konkrete forslag til tidlig identifikation af børn/unge, som skal tilbydes en indsats i børnefamilieteamet og konkrete udvidelser af de eksisterende behandlingsaktiviteter. Det vil sige forslag, der vedrører arbejdet med målgruppen før og efter børnefamilieteamets arbejde.

Der er således en sammenhæng mellem alle 4 initiativer i forhold til en styrkelse af indsatsen på området, men der er tale om komplementære og ikke substituerende tilbud/indsatser.

- Bilag 24 – Spareforslag vedr. nedlæggelse af servicebutikker (eftersendes)

Dato: 24-04-2006

Sagsnr.: 304031

Dok.nr.: 1824253

Bilag 25 - Sygedagpengerefusioner i Københavns Kommune

Socialudvalget har på sit møde 19. maj 2006 bedt om et notat vedr. refusion af sygedage. Det drejer sig om forvaltningsopdelte beregninger over hvor meget Københavns Kommune betaler i sygedagpengerefusion til Københavns Kommune, dvs. for borgere i Københavns Kommune, som arbejder i Københavns Kommune.

Det er undersøgt i Beskæftigelsesforvaltningen og Økonomiforvaltningen om det er muligt at skaffe de ønskede data. Tilbage meldingen er at det samlede beløb vedr. refusion også omfatter personer, der bor udenfor Københavns kommune. Listen indeholder dog CPR-numre, som kan køres op mod P-data og refusionsbeløb pr. person.

Såfremt data skal fremskaffes kræver det en nærmere analyse, herunder udvikling af et særskilt program, før det med 100%'s sikkerhed kan siges om det er muligt at fremskaffe de ønskede oplysninger.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen
Løn, personale- og organisationsudvikling og intern service

REFERAT

Møde i Hovedsamarbejdsudvalget

Dato: 24. april 2006

Dato: 21. april 2006

Tidspunkt: Kl. 10.00

Sted: Bernstorffsgade 17

Sagsnr.: 302781

Dok.nr.: 1824029

Deltagere:

Linda Svendsen, HK/Kommunal

Britt Petersen, LFS

Jens Flyvholm, FOA-sosu

Peter Ulf Larsen, DJØF

Henning Petersen, KKE

Sven Bjerre, vicedirektør

Henrik Dencker, Løn, personale- og organisationsudvikling og intern service

Arne Bertram, de lokale centre

Palle Øvlisen, misbrugsområdet

Steen Alberts, handicappede og psykisk syge

Katrine Bagge Thorball, Tværgående økonomi (gæst)

Deltog ikke:

Ole Larsen, SL

Joan Marie Nielsen, KKS

Grethe Munk, administrerende direktør

Ordstyrer:

Arne Bertram

Referent:

Bente Hansen

Dagsorden:

1. Budgetforslag 2007
2. Eventuelt

Punkt 1. Budgetforslag 2007

Sven Bjerre orienterede om, at Socialudvalget har haft en række foreløbige drøftelser om budget 2007. På den baggrund har udvalget bedt forvaltningen om at udarbejde en skitse til et sammenhængende budget, som blev drøftet på udvalgsmødet den 19. april. Ud fra skitsen udarbejdes et samlet budgetforslag, der drøftes på udvalgsrådet den 26. april, og den 3. maj vedtages det endelige budgetforslag.

Britt Petersen spurgte til Socialudvalgets bemærkninger til skitsen.

Sven Bjerre svarede, at enkelte områder som servicebutikker og sygefravær vil blive diskuteret nærmere. Socialudvalget har bedt forvaltningen beskrive varianter i forbindelse med forslag til lokalefællesskab mellem ungerådsværter og servicebutikker. Vedrørende sygefravær har Socialudvalget givet udtryk for, at der skal gøres en indsats for at nedbringe sygefraværet i forvaltningen. Forvaltningen foreslår en besparelse på 5 mill. kr. i forbindelse med nedbringelse af sygefraværet, hvoraf 400.000 kr. vil blive brugt til dækning af instrumenter til at realisere resultatet.

Sven Bjerre gennemgik herefter finansieringsbehovet i budgetforslaget, der udgør 87.700 mill. kr. Han fortalte om udfordringerne i budgetforslaget og gennemgik dernæst forslagene til konkrete og generelle besparelser samt ønskelisten.

Steen Alberts spurgte, hvordan man er nået frem til et varigt mindreforbrug på handicappede.

Sven Bjerre svarede, at man har set på aktivitetsniveauet, som viser et mindreforbrug på bl.a. køb af pladser i andre amter. Omvendt fremskrives budgettet vedrørende køb af pladser med en lavere fremskrivningsprocent end de faktiske udgifter. Det betyder, at der mangler finansiering i 2007. Denne problemstilling løses ved et reduceret køb ved afgang af pladser i andre amter.

Steen Alberts spurgte, om der er foretaget en analyse af årsagerne til, at udgifterne til hjælpemidler er steget markant.

Jens Flyholm svarede, at ifølge det udsendte materiale skyldes udgiftsstigningen nye typer hjælpemidler, et stigende pres på invalidebilsområdet og en stigning i boligændringer.

Sven Bjerre sagde, at vi har udarbejdet en foranalyse for at få mere viden om området. I perioder er der en ophobning af sager om bilkøb, men det er vanskeligt at forudse, på hvilke områder der vil være en stigning i udgifterne.

Jens Flyholm finder det besynderligt, at der først afsættes 2 x 5 mill. kr. til mere personale, og dernæst skærer man beløbet væk med det dobbelte. Han vil gerne vide, hvordan Socialudvalget forholder sig til dette.

Henrik Dencker svarede, at formålet med fokus på sygefraværet er at sætte ind i forhold til de faktorer, der påvirker sygefraværet. På en række områder er der vikardækning under sygdom, og der er forskellig praksis for, hvordan man konterer udgiften.

Britt Petersen spurgte om formuleringen på side 6, 5. afsnit om forudsætningerne for at udgiften til lønanvisningen ikke vokser yderligere er, at oprydningen efter Accenture er tilendebragt, betyder, at forvaltningen forventer, at de medarbejdere, der har fået for meget i løn, tilbagebetaler beløbet. Hun gjorde opmærksom på, at organisationen vil rejse sag om, at medarbejderne har været i god tro.

Henrik Dencker svarede, at afsnittet ikke omhandler et mellemværende mellem forvaltningen og medarbejdere, men om fordeling af arbejdsopgaver mellem lønkonsulenterne og forvaltningen.

Britt Petersen sagde, at hun er enig i forvaltningens bemærkning om, at omstillingsbidraget ikke længere kan opnås ved uproblematisk budgettilpasninger. Dernæst sagde hun, at forvaltningen foreslår, at et varigt mindreforbrug i 2005 på områderne børnefamilier med særlige behov, voksne med særlige behov, stofafhængige og handicappede skal videreføres til budget 2007. Dette er hun bekymret for, hvis det reelt handler om besparelser. Mht. besparelsen på sygefravær sagde hun, at de tiltag der lægges op til i notatet, virker som at træde på medarbejderne. Forvaltningen sætter ting i gang, der

måske viser sig at være en generel nedskæring; ovenikøbet på et område, som i forvejen er problematisk mht. personaleressourcer. Herudover ligger der nogle ting i notatet, som hun mener er decideret ulovligt. F.eks. at chefen ringer til medarbejderen på første sygedag. Hun spurgte, i hvilket omfang en person er forpligtet til at oplyse om sygdommens art.

Dernæst sagde Britt Petersen, at Det Sociale Kapitel blev implementeret i efteråret, men er pludselig ikke interessant længere. Endvidere gjorde hun opmærksom på, at KTO har udarbejdet rammeaftaler om stress, som skal implementeres i forvaltningen. Endelig sagde hun, at oplægget er på kant af lovgivningen og strider imod de aftaler som Kommunen har underskrevet og er forpligtet til at gennemføre.

Linda Svendsen er enig i forvaltningens bemærkning om, at omstillingsbidraget ikke længere kan opnås ved uproblematisk budgettilpasninger. Hun påpegede dernæst, at i forbindelse med forslag til generelle besparelser, må forvaltningen vurdere konkret, hvilke opgaver, der ikke længere skal løses. Besparelsen kan ikke indhentes ved at medarbejderne løber stærkere. Først opnormerer man med en ekstra bevilling, derefter gennemfører man større besparelser på budgettet.

Det er Linda Svendsens opfattelse, at der på ingen måde bliver mindre sygefravær ved at spare på personalet. Hun spurgte til, hvad forvaltningen vil gøre, hvis man ikke får reduktionerne hjem. Samtidig gjorde hun opmærksom på, at det er vigtigt at se på årsagerne, der ligger til grund for sygefraværet og fjerne årsagerne. Der er simpelthen for få medarbejdere til for mange opgaver. Det er videnskabeligt bevist, at det giver helbredsmæssige problemer, hvis man er udsat for stress over en længere periode. I oplægget er der ikke nævnt et ord om stress. Derudover finder hun det besynderligt, at forvaltningen vil fjerne det sociale ansvar for at komme sygefraværet til livs.

Sven Bjerre svarede, at diskussionerne i udvalget er mere nuanceret. Udvalget har fokus på sygefraværet, fordi det er uacceptabelt højt. Statistisk set er det stort i forhold til sygefraværet i staten og i private virksomheder. Det er i alles interesse at få sygefraværet reduceret, fordi det belaster arbejdspladsen. Udvalgets drøftelser går på, hvilke initiativer der kan sættes i gang, og hvordan ledelsen lokalt arbejder med sygefraværet. På nuværende tidspunkt kender forvaltningen ikke effekten af besparelsen, men der burde være potentiale.

Linda Svendsen mener, at hvis man skal reducere sygefraværet, er man nødt til at tage fat på de ting, som medarbejderne peger på er problematiske. Hun finder, at tingene ikke hænger sammen, og at oplægget inviterer til mere sygefravær. Endelig ønskede hun at få oplyst, hvad Socialudvalget har sagt til oplægget.

Palle Øvlisen spurgte om sætningen om hurtigere og konsekvente afskedigelser af langtidssyge betyder, at man også afskediger alvorligt syge.

Henrik Dencker svarede, at forvaltningen naturligvis ikke lægger op til, at vi ikke står ved de overenskomster vi har underskrevet. Dernæst sagde han, at sygefraværprojektet vil blive gennemført i samarbejde med organisationerne. Mht. personalepolitikken er det nødvendigt at se på ambitionsniveauet for sygefraværet, fordi ambitionsniveauet kan få konsekvenser for den

politik, vi hidtil har ført på området. Sygefravær handler om flere ting, bl.a. ledelse, kompetenceudvikling, arbejdsbetingelser, kultur og stress. Vi arbejder også med tilbud om sundhedsprofiler, som Esbjerg Kommune har erfaring med, og som medarbejderne har været glade for.

Britt Petersen sagde, at hun har lagt noget andet i oplægget end det Henrik Dencker giver udtryk for. Hun pointerede, at hun tager stærkt afstand fra, at forvaltningen beslutter en besparelse på sygefraværet, uden at vide om de initiativer man påtænker at sætte i gang virker. Ressourcer trækkes ud, inden området er ordentligt undersøgt, og det giver indtryk af en generel besparelse.

Dernæst fortalte Britt Petersen om et psykisk projekt, der er sat i gang i Børne- og Ungdomsforvaltningen og som går ud på at undersøge, om der er sammenhæng mellem arbejdsmiljø og sygefravær. Endvidere påpegede hun, at det er nødvendigt at skille sygefraværslisterne ud fra hinanden. Hvis man har et arbejde med meget brugerkontakt, indebærer det mere sygefravær, og hvis man fjerner de psykiske og fysiske belastninger, fjerner man også sygefraværet. Hun nævnte projekt Vold som Udtryksform, der gav værktøjer til at håndtere konflikter, og som var medvirkende til at reducere sygefraværet ganske meget. Den type projekter vil organisationen gerne være med til.

Henrik Dencker svarede, at projekt Vold som Udtryksform stadig benyttes. Dernæst sagde han, at i analysefasen vil vi kortlægge årsagerne til sygefraværet ved også at høre medarbejdernes mening om årsagerne til sygefraværet således, at vi får et ordentligt fundament at arbejde videre med. Endelig sagde han, at organisationerne også vil blive inviteret.

Sven Bjerre finder det er fint, at B-siden gør opmærksom på, at vi ønsker at beholde linien med et socialt ansvar. På den anden side har det konsekvenser, når ambitionen er, at komme ned på et sygefravær som er på niveau med den private sektor. Der kan være mange forklaringer på sygefravær, og derfor kan der opnås noget med mange forskellige former for indsats. Stress er en af faktorerne, men der vil altid eksistere stress på en arbejdsplads. Vi vil arbejde med sygefraværet ved at sammenligne arbejdspladser inden for samme fagområde med henblik på at identificere årsagerne til sygefraværet.

Henning Petersen synes, at det er fint at B-siden får indflydelse på sygefraværprojektet. Spørgsmålet er, hvad vi kan gøre, og hvor vi skal sætte ind for at det virkelig batter noget. Han tilføjede, at det er vigtigt at sætte fokus på de områder, hvor indsatsen kan måles hurtigt.

Linda Svendsen finder det problematisk, at der fokuseres på den enkelte medarbejder. Hun bryder sig ikke om, at man i oplægget ser på livsstilen, dvs. man individualiserer arbejdspladsansvaret.

Steen Alberts bemærkede, at det er et fælles mål at nedbringe sygefraværet. Hvis der er god trivsel og godt psykisk arbejdsmiljø, er det en god arbejdsplads og sygefraværet vil blive mindre. Men spørgsmålet er, om der kan forventes et udbytte.

Sven Bjerre svarede, at det ikke er ligetil at sige, hvor problemet er størst. Tilsyneladende har vi et generelt problem. Der er f.eks. stor forskel på

sygefraværet i de administrative kontorer og i hjemmeplejen. Omvendt har de administrative kontorer i centralforvaltningen et højere sygefravær end ministerierne. Det er nødvendigt at sammenligne med tilsvarende personalegrupper, og der er et behov for at arbejde med alle personalegrupper. I hjemmeplejen må man se på, hvor det er realistisk at nedbringe sygefraværet.

Henrik Dencker supplerede, at vi vil kortlægge sygefraværet ved at gennemføre stikprøver, men det går ikke på den enkelte medarbejder. Vi vil gøre det på en etisk ordentlig måde. Vedr. sundhedsprofilen vil også se på arbejdspladsen som sådan og komme med ideer til, hvad man kan gøre for at forbedre arbejdspladsens sundhed.

Britt Petersen anbefalede, at Socialudvalget ser på Børne- og Ungdomsforvaltningen i forbindelse med kriseredskaber. I Socialforvaltningen benyttes Trekanten. I Børne- og Ungdomsforvaltningen benyttes LMC, som ikke er begrænset til krisehjælp i arbejdsmæssig forstand, men også tager sig af kriser af private årsager. Private kriser kan jo også have indflydelse på sygefraværet.

Palle Øvlisen nævnte, at henvendelse til Trekanten skal ske inden 12 timer. Han fortalte, at han har brugt Trekanten i andre tilfælde end i arbejdsmæssige kriser, og han mener også at Trekanten kan tage sig af andre ting.

Sven Bjerre svarede at vi gerne ser på Børne- og Ungdomsforvaltningens erfaringer, men at der er grænser for, hvor langt arbejdspladsen kan gå i forhold til privatlivet.

Konklusion

Der blev givet en orientering om budgetforslag 2007. Forslaget blev drøftet og kommenteret med de faldne bemærkninger. Referatet sendes ud mandag den 24. april med frist for rettelser kl. 15.00.

Punkt 2. Eventuelt

Jens Flyvholm mente, at der er behov for at se på rygepolitik i forbindelse med om borgere må ryge, når medarbejdere arbejder i borgerens hjem.

Arne Bertram sagde, at man ikke kan forbyde borgere at ryge i deres eget hjem.

Jens Flyvholm spurgte til organiseringen af voksenteam og teknisk administrativ team. Han har hørt rygter, som ikke er nået til HSU.

Henrik Dencker svarede, at punktet kommer på HSU dagordenen den 5. maj.

Linda Svendsen mente, at oplæggene først skal diskuteres i HSU, når alle har drøftet dem.

Henrik Dencker sagde, at tidsplanen er forsinket og nogle af oplæggene får et længere forløb end andre.

Arne Bertram bemærkede, at HSU bør være bekendt med oplæggene.

Henrik Dencker sagde, at vi har et behov for at oplæggende drøftes på chefniveau inden materialet sendes ud. Han foreslog dernæst, at tidsplanen drøftes med Linda Svendsen på formødet den 2. maj.

Henning Petersen spurgte, hvilken beslutning Socialudvalget traf på punkt 5. om lønniveau for sagsbehandlere på de lokale centre på udvalgmødet den 19. april.

Henrik Dencker svarede, at Socialudvalget bad om en uddybning til afklaring af punktet.

Bilag:
Budgetforslag 2007